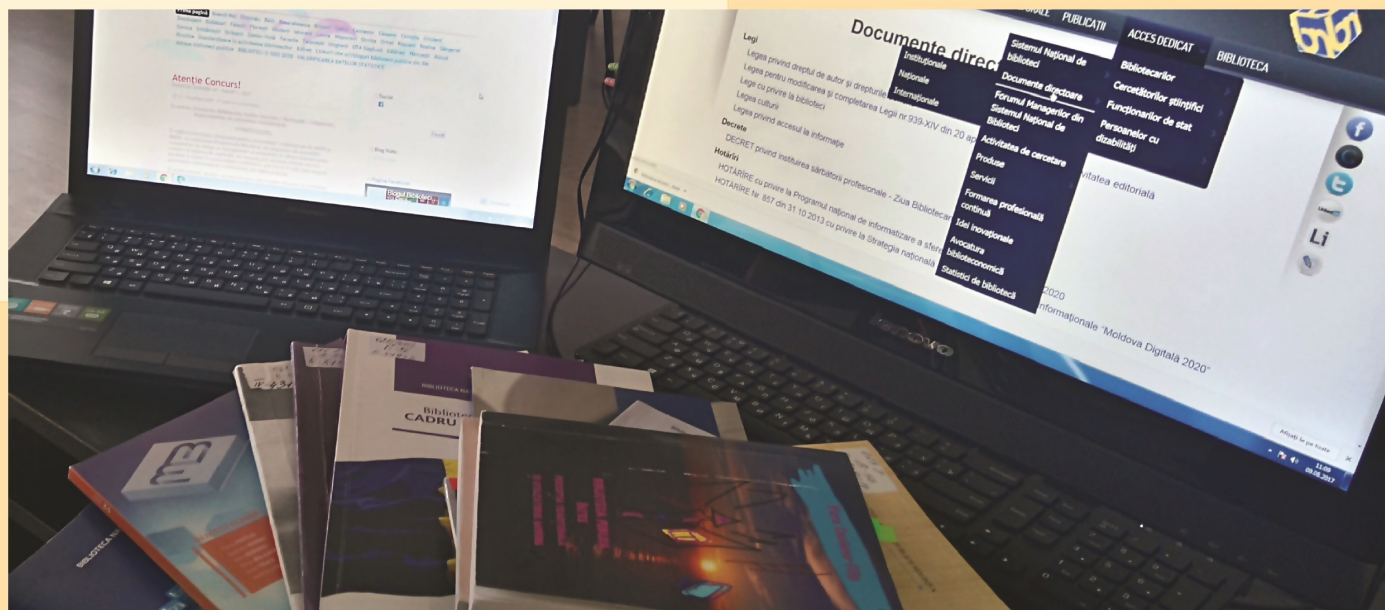

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

LECTURACENTRAL

LECTURACENTRAL

ÎN AJUTORUL ACTIVITĂȚII DE PROMOVARE A CĂRȚII ȘI LECTURII
CA BAZĂ PENTRU CUNOAȘTERE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

PLATFORMA ON/OFF LINE
PENTRU BIBLIOTECARI

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII
MOLDOVA

Lectura Central

*În ajutorul activității de promovare a cărții și lecturii
ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură
Platforma on /off line
pentru bibliotecari*

Chișinău
2017

CZU 028

L 37

Director general: Elena PINTILEI

Alcătuitor: Vera OSOIANU-FILIP

Redactor: Raisa PLĂIEȘU

Culegere pe calculator: Margareta CEBOTARI, Irina IGNATIEVA

Procesare computerizată: Diana ODOBESCU, Ecaterina DMITRIC

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Lectura Central. În ajutorul activității de promovare a cărții și a lecturii, ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură : Platforma on /off line pentru bibliotecari / Bibl. Nat. a Rep. Moldova; dir. gen.: Elena Pintilei; alcăt.: Vera Osoianu-Filip. - Chișinău: BNRM, 2017 - 132 p.: tab.

Referințe bibliogr.: p. 128 (50 tit.). - 100 ex.

ISBN 978-9975-3096-6-0

028

L 37

CUPRINS

LECTURA CA PRIORITATE LA ORICE NIVEL DE RESPONSABILITATE	5
AVANTAJELE LECTURII	11
ÎNDRUMAREA LECTURII ȘI RELAȚIILE DE ÎNCREDERE UTILIZATOR-BIBLIOTECĂ.	14
FESTIVALUL NAȚIONAL AL CĂRȚII ȘI LECTURII - CA FORMĂ COMPLEXĂ DE PROMOVARE A LECTURII	17
Argument pro FNCL.....	17
Concepția FNCL.....	21
Scopurile și obiectivele ale FNCL.....	22
Tematica.....	22
Carte.....	22
Lectură.....	23
Scriitori.....	23
Program	23
Concursuri	24
Juriu.....	25
ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA FESTIVALULUI NAȚIONAL AL CĂRȚII ȘI LECTURII	26
REPERE ÎN PROMOVAREA CĂRȚII ȘI LECTURII	28
EXEMPLE DE BUNE PRACTICI. OMAGII CĂRȚII ȘI LECTURII	35
Proiectul Lifelong Readers 2.0	36
DIN EXPERIENȚELE BIBLIOTECILOR LUMII	38
SUA. Festivalul Național al Cărții, organizat de Biblioteca Congresului, SUA	38
SUA. Programul Național „Bătălia cărților”	39
SUA. Proiectul Library Reads/Lecturi bibliotecare	40
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord. Agenția Lecturii	41
Franța. Noaptea lecturii în Franța	46
România. Clubul de lectură Institutul Blecher; Audioteca Șeherezadei	47

Platforma on/off line

Belgia. Săptămâna lecturii în glas	48
Brazilia. Programul „Mântuire prin lectură”	49
Cehia. Fântâna Cunoștințelor	49
Finlanda. Programul pentru „nou-născuți”	49
Singapore. Transferarea bibliotecilor în locuri aglomerate	50
Proiecte / experiențe realizate în mai multe țări	50
Lectura ca refugiu	51
Lectura ca misiune oficială	51
Proiectul „Valiza cu comori” (biblioteci/colecții mici)	52
Promovarea lecturii prin intermediul teatrului	53
Ziua mondială a lecturii în glas / Word Read Aloud Day	53
ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE A CĂRȚII ȘI LECTURII ÎN BIBLIOTECILE DIN REPUBLICA MOLDOVA. Programe / proiecte / experiențe	54
TOPUL CELOR MAI CITITE 10 CĂRȚI 2016.....	56
Clasamentul general conform compartimentelor: literatura artis- tică, critică literară, publicistică în limba română.....	65
Literatura artistică, critică literară, publicistică în limba rusă.....	74
Debutul literar.....	76
Istoria Republicii Moldova.....	79
Editurile și numărul de titluri de cărți editate în anul 2016, inclu- se în acest chestionar.....	84
Biblioteca Națională pentru Copii „I. Creangă”	85
Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”	86
PROIECTUL „CARTEA ȘI LECTURA ÎN VIAȚA PERSO- NALITĂȚILOR”	89
GÂNDURI, IMPRESII... ..	90
Gânduri despre carte și lectură exprimate de participanții Proiectului „Cartea și lectura în viața personalităților”	90
CITATE, AFORISME, GÂNDURI DESPRE BIBLIOTECĂ, BIBLIOTECAR, CARTE, LECTURĂ	99
Citate despre bibliotecari	111
Citate despre carte	112
Citate despre lectură.....	122
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	128

LECTURA CA PRIORITATE LA ORICE NIVEL DE RESPONSABILITATE

Promovarea cărții și a lecturii, cât și promovarea informației reprezintă activitățile principale pe care se bazează biblioteca publică. Celelalte funcții sunt și ele foarte importante, dar complementare acestei funcții de bază. Cartea și lectura au fost și trebuie să rămână componente principale ale bibliotecii moderne. Prin carte, lectură, cunoaștere și informație de calitate societatea poate fi schimbată în bine. Tehnologiile moderne sunt foarte importante și pot contribui la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, dar numai în condițiile în care sunt utilizate adecvat. Când se va înțelege faptul că informatizarea nu reprezintă scopul bibliotecii, iar tehnologiile sunt doar mijloace de realizare a misiunii bibliotecii, toate lucrurile se vor reacheza la locul lor. Până atunci bibliotecarii nu trebuie să scape din vizer cartea, lectura și informația de calitate. Mai ales în aceste timpuri, când se crede (eronat) că internetul și calculatorul pot înlocui cartea, biblioteca și bibliotecarul.

Drumul spre cunoaștere și dezvoltare trece prin lectură și cu cât mai greu este bagajul de cunoștințe adunat în rezultatul lecturii, cu atât mai largi sunt orizonturile pe care o persoană le poate cuprinde. Prin lectură se transmite memoria colectivă a omenirii, de aici și marea apreciere de care cartea și lectura s-au bucurat încă de la începuturi. Probabil nu există alte lucruri sau fenomene care să fi fost mai elogiare decât cartea și puține sunt marile personalități care să nu fi pătruns în marile valori, ascunse printre pagini și să nu fi trimis mesajul acestei prețuiri către urmași.

În ultimii ani se vorbește tot mai mult despre criza lecturii, deși trebuie de menționat că părerile specialiștilor sunt foarte divizate. Cert este faptul, că îngrijorarea privind starea lecturii, ca bază a cunoașterii, este una de proporții internaționale. Problema este cu atât mai mare cu cât și o mare parte dintre cei care citesc nu înțeleg sensul celor citite. La nivel pan-european, de exemplu, statisticile invocă o medie de 20% sau 73 milioane de europeni, sau unul din cinci adulți ca fiind analfabeți funcțional (persoană care știe să citească, dar nu înțelege

Platforma on/off line

sensul celor citite).

Tot mai multe națiuni încearcă să mobilizeze eforturile necesare pentru a schimba starea lucrurilor. În acest sens sunt elaborate și aprobate: legi, strategii, sunt create fundații, instituții, agenții – toate având menirea de a promova lectura pe toate segmentele de vârstă și poziționare socială.

Conștientizând rolul și importanța lecturii, diverse proiecte și inițiative de nivel internațional și național își propun să promoveze mesajul privind importanța cărții și a lecturii, a cunoașterii, a bibliotecii, atât în rândurile cercurilor largi de cititori, cât și în rândurile decidenților de toate nivelurile. De amintit în acest sens diverse politici și strategii elaborate în țările lumii, în special în țări cu puternice tradiții democratice: Franța, SUA, Anglia, etc. Summitul Internațional al Cărții, organizat de Biblioteca Congresului SUA și discuțiile din cadrul lui despre semnificația cărții în civilizația umană, viitorul cărții, viitorul bibliotecilor vine să demonstreze că fenomenul lecturii, cultura cărții, viitorul bibliotecii sunt probleme cu implicații globale și respectiv solicită rezolvare la același nivel.

În mediul cultural internațional este bine cunoscută strategia națională de promovare a lecturii în Franța și responsabilitățile asumate în acest sens de Centrul Național al Cărții, Biblioteca Națională a Franței, Biroul Internațional al Editorilor din Franța, etc. În infrastructura instituțiilor preocupate de promovarea cărții și a lecturii un loc aparte revine bibliotecilor. De remarcat politicile eficiente și coerente privind stimularea lecturii timpurii, promovate pretutindeni în Franța. Bibliotecile franceze au diverse programe de susținere permanentă a interesului publicului pentru carte și pentru lectură. Faptul că 90% dintre francezi au abilități bine conturate de lectură este oglinda responsabilităților asumate de aceste instituții.

O politică eficientă de promovare a cărții și lecturii există și în SUA. Printre pilonii acestei activități un loc aparte ocupă Centrul Cărții de pe lângă Biblioteca Congresului SUA, și centrele cărții organizate după model similar în toate celelalte 50 de state din componența SUA. O manifestare de top în șirul numeroaselor activități de promovare a cărții și lecturii este Festivalul Național al Cărții, organizat deja al 17-lea an de Biblioteca Congresului SUA, care își desfășoară activitățile

sub Președinția șefului de la Casa Albă și a Primei Doamne. Implicarea persoanelor din piramida puterii în lucrările Festivalului Național al Cărții vrea să demonstreze marea importanță a fenomenului lecturii în existența și dezvoltarea unei națiuni. Pe parcursul a celor 17 ediții, începând cu anul 2001, Festivalului Național al Cărții s-a transformat în sărbătoarea preferată a americanilor. Ediția anului 2011 a sărbătorii a adunat, de exemplu, peste 200 000 de vizitatori, mult mai mult decât oricare eveniment cultural sau sportiv, organizat în capitala americanilor, și mai mult de 100 autori ai cărților cu cele mai bune vânzări.

Un exemplu strălucit poate servi *Agenția Lecturii din Londra*, înființată în anul 2012 ca o platformă pentru scriitori și gânditori renumiți pentru a distribui idei originale și îndrăznețe despre lectură, carte, bibliotecă.

Agenția Lecturii este o organizație caritabilă a cărei misiune este de a inspira oamenii să citească mai mult, să îi încurajeze să împărtășească bucuria lor de a citi și să celebreze înălțimile la care se poate ajunge prin lectură. Agenția are activități pentru toate categoriile de vârstă: copii, adolescenți, maturi și promovează ideea că totul se schimbă atunci când citim.

Anume la invitația acesteia, renumitul scriitor Neil Gaiman a pregătit și prezentat un discurs la Centrul Barbican din Londra Conferința „De ce viitorul nostru depinde de lectură, bibliotecă și fantezie”, care a trezit numeroase discuții în lumea bibliotecară. Cea mai simplă cale de a crește copiii educați, consideră Neil Gaiman, este de a-i învăța să citească și a-i convinge că lectura este o activitate plăcută. „Găsiți cărțile care să le placă, oferiți-le acces la aceste cărți și lăsați-i să le citească” – îndeamnă acesta.

Un alt exemplu la fel de elocvent este Fundația „Lectură și Scris / The Reading and Writing Foundation”, Proiect pan-european care pledează cauza cărții, lecturii și a bibliotecilor și importanța acestora în dezvoltare.

Un proiect interesant, poate fi chiar istoria de succes, în promovarea lecturii prezintă Emiratele Arabe Unite. Cu o populație de peste 8 milioane de locuitori, Emiratele Arabe Unite, demonstrează o grijă aparte pentru nivelul de lectură al populației. În anul 2016 este aprobată

Platforma on/off line

Legea Națională privind Lectura/National Law of Reading. Acest document legislativ are menirea de a susține dezvoltarea lecturii pe întreg teritoriul Emiratelor Arabe Unite. Conform Legii, finanțe provenite din taxe și penalități vor fi direcționate pentru tipărirea, publicarea și distribuirea cărților; școlile vor dezvolta planuri anuale de încurajare a lecturii; sectorul privat va fi încurajat să investească în fondarea de biblioteci și centre culturale prin inițiative de granturi și alte activități. Va fi creat un Fond Național pentru susținerea inițiativelor de încurajare a lecturii.

Alte inițiative, anunțate de Președintele Emiratelor Arabe Unite, Sheikh Khalifa bin Zayed bin Sultan Al Nahyan și vice-președintele Sheikh Mohammed bin Rashid Al Maktoum, includ solicitarea adresată către cafenelele din magazinele mari de a oferi clienților materiale pentru lectură și a permite angajaților să practice lecturi „specializate” în timpul programului de lucru. Conform concepției, cărțile care nu mai sunt solicitate pot fi donate. În același timp instituțiile mass-media trebuie să promoveze programe de încurajare a lecturii.

Referindu-se la această inițiativă legislativă, Președintele EAU Sheikh Khalifa, menționa că: *„Scopul nostru este de a pregăti generații care să lucreze pentru a excela și a realiza viziunea Emiratelor Arabe Unite, care de la început a recunoscut importanța cunoașterii, științei și culturii și le-a pus în interesul suprem al patriei și emiratelor”.*

Într-un mesaj pe Twitter, Șeicul Mohammed descria Legea Națională a Lecturii drept *„un gest cultural și legislativ fără precedent”, care va ajuta „la edificarea unui viitor glorios pentru poporul nostru”.*

Dacă alăturăm acestei preocupări și Proiectul Bibliotecii din Dubai, de peste 272 milioane de dolari, lansat la începutul anului 2016, urmând a fi finalizat în anul 2017, cea mai mare bibliotecă din lumea arabă cu 4,5 milioane cărți (inclusiv 1 milion de cărți audio și 2 milioane de cărți electronice), cu una din cele mai mari colecții electronice, clădirea de șapte etaje, urmând să includă spații pentru activități interactive, educaționale și culturale, săli de lectură, bibliotecă pentru copii, bibliotecă de business, centru expozițional, centru pentru conferințe, spații pentru diverse servicii, spații pentru instruire, etc. atunci avem dovada că oamenii s-au pătruns serios de importanța lecturii, cărții și a bibliotecii în dezvoltarea țării.

Conform cercetării statistice „Utilizarea Timpului în Republica Moldova”, realizată de Biroul National de Statistică în cadrul proiectului comun ONU „Consolidarea Sistemului Statistic Național”, cu sprijinul financiar al PNUD, UN Women și Guvernului Suediei, moldovenii citesc mai puțin decât cetățenii statelor din UE.

Cercetarea s-a desfășurat pe o perioadă de 12 luni, antrenând peste zece mii de persoane. Potrivit studiului, moldovenii citesc în medie câte 17 minute pe zi, sau mai puțin cu șapte minute decât cetățenii statelor din UE. Patru minute pe zi moldovenii dedică citirii cărților tipărite, la fel ca spaniolii, slovenii sau italienii.

Cea mai populară formă de lectură la moldoveni este lectura online. Pentru aceasta se alocă aproximativ 10 minute pe zi. În comparație cu femeile, bărbații consumă cu 10% mai mult timp pentru informarea online și cu 8% mai puțin timp pentru citirea cărților pe suport de hârtie.

Persoanele de la orașe dedică activităților de lectură de două ori mai mult timp decât cele de la sate (23 și, respectiv, 12 min/zi). Moldovenii cu vârsta până la 34 de ani citesc preponderent online, iar cei cu vârsta peste 35 de ani citesc cărți tradiționale și publicații periodice.

Legea cu privire la biblioteci, aprobată de către Parlamentul Republicii Moldova în iulie 2017, chiar în Articolul 1. *Scopul și obiectul legii* stipulează că: „*Scopul prezentei legi este consolidarea rolului bibliotecii în societatea modernă prin dezvoltarea ei ca un serviciu public de asigurare a accesului la lectură și a interesului pentru informare*”. O altă piatră de fundament pentru lectură este Articolul 3. *Noțiuni de bază* potrivit căruia biblioteca este „*un serviciu și o instituție sau o subdiviziune structurală a unei instituții, al cărei scop principal este oferirea accesului la resurse informaționale, servicii și facilități pentru a satisface necesitățile de lectură, informare, instruire, cercetare, educaționale, culturale și de recreere ale utilizatorilor săi*”. Lectura apare și în Articolul 5.

Funcțiile bibliotecii, punctul (d), unde este specificat faptul că biblioteca „*promovează alfabetizarea, cultura informației, lectura și educația non-formală*”.

Există, deci, o bază solidă pe care pot fi construite relațiile viitoare

Platforma on/off line

bibliotecar-cititor-lectură. Cum vor reuși bibliotecarii să contribuie la reanimarea uneia dintre cele mai importante responsabilități ale bibliotecii - promovarea lecturii și să-i dea „Cezarului ce-i al Cezarului” depinde de bibliotecari. De amintit aici de prezicerea lui Steve Coffman care în lucrarea „Declinul și căderea Imperiului Biblioteca” / „*The Decline and Fall of the Library Empire*”, scria despre faptul că s-ar putea întâmpla ca viitorul bibliotecii să depindă de carte și anume de cartea tipărită. În acest context poate fi invocată o postare de pe Facebook a cercetătorului Dorian Furtună: „Faima de pe facebook, instagram și bloguri e atât de amăgitoare și efemeră. Odată cu evoluția formelor de comunicare, toată această informație de-o zi se va pierde în universul internetului aflat în expansiune. Mai rău, așa cum nu mai poți utiliza azi informația păstrată pe dischete, vor deveni odată inaccesibile sau de negăsit „viețile” noastre virtuale de pe bloguri și rețelele sociale. Paradoxal, în toată această expansivitate virtuală, cărțile rămân a fi obiecte durabile în timp. Nu sunt afectate nici de trenduri, nici de lipsa electricității, nici de mofurile noilor generații. „Viețile virtuale” – construcții cvasihipnotice, castele pe nisip...” (<https://www.facebook.com/dorian.furtuna?ref=nf&pnref=story>).

La 27 aprilie, BBC News publica pe site-ul său articolul *Book sales hit a record as children's fiction gains in popularity*: <http://www.bbc.com/news/business-39718016>. Potrivit Asociației Editorilor din Regatul Unit, citată în articol, interesul copiilor pentru cartea de ficțiune a ajutat la atingerea unor vânzări record de carte în anul 2016, de 3,5 miliarde lire sterline. Vânzările cărților pentru copii au crescut cu 16%, ajungând la 365 milioane de lire sterline, majorarea datorându-se în principal achiziționării lucrărilor tipărite.

Este un argument forte în susținerea prezicerii lui Steve Coffman. Nu poate fi neglijat faptul, pentru că Dl Coffman lucrează într-o structură care dezvoltă servicii noi pentru biblioteci, în special, în bază de tehnologii moderne.

În cadrul Conferinței ALA (iunie, 2017), fostul Secretar de Stat al SUA, Hillary Clinton, a adresat bibliotecarilor americani prin reprezentanții lor – participanții Conferinței ALA, un mesaj – omagiu pentru bibliotecă, bibliotecari, lectură și carte: <https://www.youtube.com/watch?v=2bDQIP45OuY&feature=youtu.be>. Mai ales, pentru

lectură și carte. De la cea mai înaltă tribună a lor, bibliotecarilor americani li se amintește că cel mai important lucru pe care trebuie să-l facă este să pună cartea potrivită în mâinile potrivite, la timpul potrivit. Referindu-se la lectură, fosta Primă Doamnă a SUA menționa că lectura nu este doar un lucru frumos de făcut, ci un mijloc de a ajuta copiii, de a le oferi cel mai bun început posibil în viață.

S-a întrebat cineva ce bucurie poate fi mai mare pentru un părinte decât să-și vadă copilul aplecat asupra unei cărți? Sau rugând maturii să-i citească. Hillary Clinton mărturisește că a fost fericită să-i citească fiicei sale și acum este fericită să citească pentru nepoți. La fel mărturisea și fostul președinte american Barack Obama, la o altă ediție a Conferinței ALA, într-un mesaj la fel de memorabil.

Hillary Clinton amintea în mesajul menționat despre mai multe cărți iubite de americani, printre care și *Curious George* de Margret și H.A. Rey. În acest context merită amintit un afiș al Bibliotecii Publice Boston care putea fi întâlnit pretutindeni în oraș: „Cu 25 de ani în urmă ai împrumutat de la Biblioteca Publică Boston cartea *Curious George*. Nu crezi că este timpul s-o aduci înapoi?”. Un fel de a aduce în prim plan biblioteca, cartea și lectura.

AVANTAJELE LECTURII

„Cititul este pentru minte la fel ca și exercițiile fizice pentru corp” – gândul este argumentat de studii serioase și confirmat de personalități, care au încercat, cu diverse ocazii, să demonstreze acest adevăr. Tot mai multe studii, realizate pe diverse meridiane, demonstrează influența benefică a lecturii asupra minții. Se accentuează, în special, importanța lecturii textelor mari și învățarea textelor, în special a poeziilor, pe de rost. Tot mai multe voci se pronunță asupra importanței lecturii de plăcere, care se face în timpul liber și nu este impusă de necesitățile profesionale, cum este lectura motivațională care predomină clasamentele. Mai rămâne ca aceste adevăruri să ajungă la mintea și înțelegerea a cât mai mulți potențiali cititori. Nu este greu de pătruns esența îndemnului scriitorului Michel Tournier „Citiți, citiți, cititul vă face fericiți și inteligenți”. Privitor la inteligență totul este foarte clar, cât privește fericirea aceasta poate fi gândită și prin prisma faptului

Platforma on/off line

că lectura oferă șanse egale pentru cunoaștere și dezvoltare, care este esența existenței conștiente.

Literatura de specialitate prezintă numeroase exemple, studii, etc. despre importanța lecturii. Unele studii demonstrează că lectura prelungește viața omului și cu cât omul citește mai mult, cu atât trăiește mai mult, altele că lectura cărților bune face omul mai bun, că lectura poate ajuta omul să se însănătoșească mai repede, există chiar un curent care se ocupă de biblioterapie. Un studiu publicat în „Economic Journal” și realizat de economiștii Giorgio Brunello, Guglielmo Weber și Christoph Weiss de la Universitatea din Padova demonstrează importanța cărților și cât de mult înseamnă să le oferim copiilor acces la lectură de la vârste cât mai fragede. Copiii înconjurați de cărți au șansa de a câștiga mai mult ca adulții, demonstrează studiul care a implicat 6000 de subiecți din nouă țări europene. Cercetarea arată că persoanele, care au crescut înconjurate de un număr mare de cărți, au înclinația naturală de a învăța cât mai mult pe parcursul vieții, curiozitate intelectuală și capacitatea de a se adapta mai ușor, în timp ce pentru persoanele, care nu s-au bucurat de avantajul lecturii în copilărie, provocările intelectuale sunt, în general, destul de greu de depășit. „Este important să le oferi copiilor cărți și să-i încurajezi să citească, pentru că asta va avea, cu siguranță, efecte pozitive asupra performanțelor lor școlare și le va oferi condiții socio-economice avantajoase”, mai spun realizatorii cercetării publicate în „Economic Journal”.

Fiecare bibliotecar trebuie să aibă la îndemână un minim de informații pentru a putea trasa o strategie, a realiza activități de advocacy, a purta o discuție de orice nivel despre lectură, carte, bibliotecă și importanța acestora pentru membrii comunității.

De ce lectura este importantă?

- Lectura este fundamentală pentru funcționarea în societatea de astăzi.
- Lectura este importantă deoarece dezvoltă mintea. Mintea este un mușchi. Este nevoie de exercițiu. Înțelegerea cuvântului scris este un mod în care mintea crește în capacitatea sa. Învățând copiii mici să citească, îi ajutam să-și dezvolte abilitățile lingvistice. De asemenea,

lectura îi ajută să învețe să asculte.

- Citirea este modul în care descoperim lucruri noi. Cărțile, revistele și chiar Internetul sunt instrumente de învățare excelente, care necesită abilitatea de a citi și de a înțelege cele citite. O persoană care știe să citească se poate educa în orice domeniu de activitate în care este interesat.

- Citirea dezvoltă imaginația.

- Citirea dezvoltă partea creativă a oamenilor. Atunci când le citești copiilor, oprește-te din citit și întreabă ce cred ei că se va întâmpla în continuare. Provocați-i să se gândească la poveste.

- Citirea este fundamentală în dezvoltarea unei imagini bune despre persoana proprie.

- Non-cititorii sau cititorii slabi au adesea opinii slabe despre ei înșiși și abilitățile lor.

- Citirea ajută la extinderea vocabularului.

- Citirea este importantă deoarece cuvintele - vorbite și scrise - reprezintă piatra de temelie a vieții.

De ce lectura este importantă în timpul verii?

- În primul rând, și mai întâi de toate, citirea este importantă pentru noi toți, indiferent de perioada anului, și dacă suntem copii sau adulți!

- Citirea în timpul verii este incredibil de importantă pentru elevi și studenți și realizările lor viitoare.

- Copiii care nu citesc în timpul verii sunt în pierdere. Așa copii nu simt doar că au uitat ce au învățat, ei chiar uită cu adevărat.

- Numeroase studii indică faptul că studenții, care nu citesc sau citesc rareori în timpul vacanței lor de vară, văd că abilitățile lor de citire stagnează sau scad. Acest efect devine mai pronunțat, pe măsură ce elevii cresc și avansează la altă treaptă de școlarizare.

- Situația pentru studenții defavorizați, din punct de vedere economic, este deosebit de sumbră: dacă elevii din familiile cu venituri mici nu citesc în timpul verii, este mult mai probabil să rămână în urma colegilor lor mai privilegiați, mărind „diferența de realizare”.

- Copiii care își pierd abilitățile de citire în timpul verii ar putea fi la doi ani în spatele colegilor de clasă până la sfârșitul studiilor.

Platforma on/off line

Strategii de promovare a lecturii:

1. Încurajați-i pe copii să citească cărțile de care se bucură cu adevărat cel puțin 30 de minute pe zi. Copilul dvs. va fi probabil mai absorbit de cartea aleasă de el însuși decât de cea care-i este impusă.

2. Oferiți stimulente pentru cititorii reticenți. De exemplu, dacă copilul dvs. se bucură de un joc sportiv, condiționați plecare la meci dacă efectuează „lectura zilnică”.

3. Faceți din lectură un act social. Stabiliți o oră anumită în timpul zilei când toți membrii familiei se adună și citesc singuri sau citesc prin rotație cu voce tare aceeași carte.

4. Conectați lectura la excursiile de familie. Dacă vă duceți copiii la un acvariu, luați în considerare citirea unei cărți despre pești sau ocean cu ei mai târziu, în acea zi sau cu anticipație. Excursia poate ajuta la poziționarea lecturii într-un context mai larg.

5. Încurajați-vă copilul să citească semnele stradale în timpul excursiilor de familie, semnele și etichetele articolelor din magazin, etc. Oriunde vedeți cuvinte, încurajați copilul să citească!

6. Expuneți-vă copilul la mai multe tipuri de literatură!

7. Alăturați-vă unei campanii de lectură de vară la biblioteca locală!

8. Încurajați copilul să citească unui prieten sau unui membru al familiei!

ÎNDRUMAREA LECTURII ȘI RELAȚIILE DE ÎNCREDERE UTILIZATOR – BIBLIOTECĂ

Marea valoare a bibliotecii o constituie potențialul intelectual. Personalul bibliotecii este cel care crează și sporește capitalul de imagine pozitivă a instituției. De felul cum este perceput personalul, depinde în mare măsură și percepția generală a bibliotecii în comunitate. Îndrumarea lecturii este un pas important în stabilirea relației de încredere dintre bibliotecă și utilizator (cititor, consumator,...) și a constituit dintotdeauna o sarcină importantă a bibliotecii. În oceanul informațional actual, importanța acestei activități crește și mai mult. Nu în zadar studiul *Viziunea bibliotecii viitorului*, realizat în anul 2013, în Anglia, constată că în viitor rolul bibliotecarului ar putea crește semnificativ.

Indiferent de evoluția tehnologiilor, bibliotecarul trebuie să rămână în centrul activității bibliotecii. Lucrul acesta îl înțeleg și corporații de mare renume, care prosperă din contul tehnologiilor. Deși Fundația Familiei Paul G. Allen, cofondator Microsoft, investește în programe de dotare a bibliotecilor cu tehnologii moderne, cea mai mare investiție pe care a făcut-o în anul 2013, în biblioteci, s-a axat pe un program de consultanță a utilizatorilor bibliotecilor din Multnomah, statul Oregon care prevede asistarea acestora, de către bibliotecari, în procesul de alegere a cărților pentru lectură și crearea unor relații utilizator-bibliotecar de lungă durată. Programe similare sunt în desfășurare în toate bibliotecile publice. *CITITORII SUNT RUFĂȚI SĂ RĂSPUNDĂ UNOR ÎNTREBĂRI, SUGESTII ADRESATE DE BIBLIOTECARI, DESPRE CE AR DORI SĂ CITEASCĂ ÎN CONTINUARE.* Noul Program din Oregon se dorește a fi un model care ar putea fi preluat de alți bibliotecari din țară. Tehnologiile sunt instrumente, uneori foarte și foarte sofisticate, cum, de exemplu, este stiloul. Ce putem face cu ajutorul tehnologiilor? Iată aici intră în scenă profesionistul.

Într-o lume a roboților, asistența unei ființe umane sensibile este mai valoroasă decât oricând. De aici și ideea identificării bibliotecarului cu un motor de căutare cu inimă. Studiile demonstrează că oamenii prețuiesc mai mult biblioteca atunci când au o relație bună cu bibliotecarii. Un bibliotecar competent este ceea ce fiecare utilizator vrea să cunoască la prima întâlnire cu biblioteca. În lucrarea *Competency Index for the Library Field /Indexul competențelor în câmpul biblioteconomiei*, elaborată în baza celor mai reprezentative lucrări semnate de practicieni și lideri ai domeniului biblioteconomic, precum și de organizații de profil, un loc aparte îi revine setului de competențe *Îndrumarea lecturii*. *Lucrarea poate fi de mare ajutor managerilor bibliotecilor la elaborarea fișelor posturilor pentru bibliotecarii antrenați în această activitate, precum și la elaborarea programelor de formare profesională continuă.*

Din setul de competențe de mai jos se reliefează portretul bibliotecarului unde utilizatorul începe să cunoască biblioteca.

Îndrumarea lecturii

Competență: Îndrumarea lecturii	Asistă utilizatorii la selectarea lecturilor în vogă și a celor de agrement, la selectarea materialelor pentru vizualizare sau audiere;
Cunoștințe și abilități asociate	Demonstrează cunoașterea profundă a colecțiilor bibliotecii și a unei game largi de materiale de interes pentru cititorii bibliotecii; Demonstrează abilități de lectură, cunoaște conexiunile dintre resurse și discută cu utilizatorii despre resurse; Înțelege natura necesităților utilizatorilor, analizează informațiile care parvin de la utilizator și se bazează pe recomandările și necesitățile utilizatorilor; Identifică și recomandă o selecție de materiale care corespund necesităților utilizatorului; Elaborează liste de literatură, liste de documente asemănătoare, inițiază discuții despre cărți, expoziții, documente electronice și alte instrumente speciale pentru a spori accesul la resursele bibliotecii și rata de utilizare a acestora; Folosește instrumente Web (bloguri, wiki, rețele sociale), pentru a încuraja participarea și implicarea cititorilor; Încurajează feedback-ul cititorilor asupra materialelor recomandate și ajustează corespunzător recomandările viitoare.
Competență: Îndrumarea lecturii	Dezvoltă strategii și surse pentru a fi bine informat în calitate de consilier al cititorilor; Identifică și utilizează diverse resurse on-line și tradiționale pentru a face recomandări cititorilor;
Cunoștințe și abilități asociate	Actualizează cunoștințele despre autorii importanți, romanele SF, literatura științifică și realizările curente; Se ține la curent cu realizările din creația populară, utilizând diverse căi și modalități; Menține relații cu diverse comunități profesionale pentru a găsi și a promova cele mai bune practici de îndrumare a lecturii.

Este o gamă de cunoștințe și abilități foarte largă. Lipsa acestora duce la distanțarea, înstrăinarea și ulterior pierderea utilizatorilor. Acesta este motivul pentru care bibliotecile pun mare preț pe asistența consultativă a bibliotecarilor.

Îndrumători ai lecturii pot fi părinții, învățătorii, alte persoane cu autoritate.

Conform unei informații virale pe Internet, Chezare Kata, învățător italian de la școală Polo Scolastico Paritario Don Bosco în orașul de pe litoralul Fermo pe Marea Adriatică, a dat elevilor lui temele pentru vara din cincisprezece puncte: http://xochu-vse-znat.ru/interesnoe/uchitel-opublikoval-domashnee-zadanie-na-letu-dlya-uchenikov-i-proslavilsya-na-ves-mir.html?utm_source=fb-mypage&utm_medium=fb-mypage-uchitel-opublikoval-domashnee-zadanie-na-letu-dlya-uchenikov-i-proslavilsya-na-ves-mir&utm_campaign=fb-mypage-uchitel-opublikoval-domashnee-zadanie-na-letu-dlya-uchenikov-i-proslavilsya-na-ves-mir. Și, probabil, acesta este cel mai bun lucru pe care îl poate face pentru ei!

Tema de Cesare Kata a colectat zeci de mii de aprecieri în rețea, și pe bună dreptate! Asta înseamnă să iubești locul de muncă, având grijă de copii: „*Citește! Mult! Cât de mult poți. Dar nu pentru că trebuie să citești. Citește pentru că vara inspiră vise și aventură, iar lectura - ea și cum ai zbura. Citește, deoarece aceasta este cea mai bună formă de rebeliune (pentru consultanță cu privire la ce anume să citești, veniți la mine*”.

FESTIVALUL NAȚIONAL AL CĂRȚII ȘI LECTURII – CA FORMĂ COMPLEXĂ DE PROMOVARE A LECTURII

Argument pro FNCL

Printre numeroasele festivaluri care în ultimii ani încearcă să prindă rădăcini: *Festivalul Mărului, Festivalul Cartofului, Festivalul Străzii, Festivalul Fântânilor* și multe, multe altele care fiecare în parte își are rostul său, FNCL are drept incontestabil de existență și este de datoria noastră să-l facem să se transforme în tradiție și să ia amploare pentru că este axat pe promovarea celei mai mari valori care a existat vreodată, cel mai sublim și enigmatic act al creației – cartea și respectiv celelalte

Platforma on/off line

două componente ale triadei cunoașterii – lectura și biblioteca. Mai mult decât atât, nici o manifestare de proporții, dacă se vrea și de calitate, nu poate avea loc fără studiu / documentare, care se face tot prin lectură și carte, indiferent de format.

Promovarea cărții și a lecturii, cât și promovarea informației sunt două mari activități pe care se axează activitatea bibliotecii de zi cu zi. Însă, ca și oamenii, cărțile au nevoie de sărbători. O dată în an cartea are nevoie să fie scoasă din cotidian, să îmbrace straie de sărbătoare, iar noi toți, persoane, comunități, întregul neam să ne unim în jurul cărții. Nimic nu poate fi mai frumos decât un neam adunat să celebreze cartea. Festivalul Național al Cărții și Lecturii, inițiat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova în anul 2011, a fost conceput ca o mare sărbătoare a cărții. Fiecare dintre cele 1343 de biblioteci publice sunt în căutarea formulei optime care le-ar permite să scoată în evidență cartea, rolul și importanța ei în viața fiecărei persoane.

FNCL este în consens cu manifestările de acest fel organizate în lume. Celebrând puterea și valoarea cărții, scoate în prim-plan și problemele acumulate în domeniul bibliotecar, dar și în domenii adiacente, precum editarea și distribuirea cărților. Nici un stat nu trebuie să fie indiferent dacă cetățenii citesc sau nu, și ce anume citesc. Invocăm doar câteva cifre pentru a demonstra că problemele sunt enorme.

Publicațiile în limba română constituie doar 49,5% din fondul total deținut de bibliotecile țării. Volumul publicațiilor cu grafie latină crește foarte încet. În anul 2016 acestea au constituit aproximativ 29% din fondul total de publicații și 62,4% din fondul total de publicații în limba română, 37,6% din fondul de publicații în limba română sunt publicațiile cu grafie chirilică.

Aceste cifre ar trebui să constituie un subiect aparte în procesul de negociere a bugetului pentru achiziții, dar și o atenționare serioasă pentru factorii decizionali responsabili de politica de editare și industria cărții. Formele și metodele de promovare a cărții și lecturii sunt multe și depinde de profesioniștii domeniului cum le pot face și utile și cu mai mult impact asupra membrilor comunităților pentru care activează. În anul 2011, Biblioteca Națională a Republicii Moldova a propus comunității bibliotecare organizarea unui Festival Național al Cărții și Lecturii – o formă complexă, o activitate în care, chiar de la

prima ediție, au fost puse mari speranțe. Patronat de UNESCO prin comisia sa națională și organizat de Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, în parteneriat cu Ministerul Educației al RM, Primăria municipiului Chișinău, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova, Uniunea Editorilor din Republica Moldova, direcțiile/sectiile cultură din teritoriu, **Festivalul National al Cartii si Lecturii** are scopul trecerii în revistă și stimulării activităților de promovare a cărții, lecturii, bibliotecii, bibliofiliei, desfășurate în biblioteci, școli, în familii, în comunitate, în scopul consolidării rolului cărții și lecturii în dezvoltarea culturii și civilizației în comunitate, a valorilor naționale și locale, în scopul impulsivării elaborării și realizării unor politici comunitare de succes în domeniul cărții, lecturii, informației. Activitățile în cadrul Festivalului contribuie la dezvoltarea și consolidarea parteneriatelor între biblioteci, editori și autori, pentru a completa colecțiile bibliotecilor cu noi ediții. Astfel, Festivalul este un eveniment complex, care include o varietate de evenimente literar-culturale: expoziții și lansări de carte, întâlniri de creație, activități intelectuale și de agrement. În fiecare localitate se organizează activități conform programelor speciale și cu participarea diferitor grupuri pe diverse criterii. Un element important al Festivalului Național al Cărții și Lecturii reprezintă gama largă de concursuri. Ideea inițială a proiectului este ca festivalul să fie organizat în fiecare localitate unde există o bibliotecă publică, iar organizatorii principali să fie administrația publică locală și biblioteca publică în parteneriat cu instituțiile cele mai implicate în organizarea și promovarea lecturii: ONG-urile, școlile, instituțiile preșcolare, centrele de cultură.

După șase ediții consecutive, putem afirma că nu este ușor să coordonezi o activitate de asemenea proporții de nivel național, mai ales în condițiile în care pentru organizarea festivalului nu sunt prevăzute cheltuielile, cu destinație specială, necesare. Plus la toate, Biblioteca Națională a Republicii Moldova nu dispune de un mijloc de transport care ar înlesni legătura și comunicarea cu bibliotecile țării. Aceste lacune trebuie luate în considerare pentru că obiectivele trasate de acest proiect sunt mult prea importante pentru a lăsa desfășurarea

Platforma on/off line

evenimentului doar în baza unor acte de caritate și voluntariat.

Chiar de la prima ediție, organizatorii, au sperat ca Festivalul Național al Cărții și Lecturii va deveni un instrument important în ajutorul poziționării bibliotecii în centrul comunității locale și va aduna lumea dornică de lectură, iar cercul organizatorilor și participanților la această sărbătoare a cărții și lecturii se va extinde.

Pentru a da o nouă dimensiune, ediția din anul 2015 a FNCL a fost organizată, în premieră, împreună cu Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. În cadrul inițiativei BiblioMobilizarea Pro-Lectura și a campaniei Naționale „Copiii Moldovei citesc o carte” în teritoriul a avut loc o suită de activități cu implicarea bibliotecilor raionale: Leova, Orhei, Strășeni, Telenești, Căușeni, Hâncești, Cimișlia, Anenii-Noi, Călărași. La activitățile organizate în teritoriul au participat scriitorii: Aurelian Silvestru, Iulian Filip, Claudia Partole, Nicolae Dabija, Ianoș Țurcanu, Vladimir Beșleagă, Lucreția Bârlădeanu. Au fost întâlniri memorabile care au meritat tot efortul.

Cu toate realizările înregistrate Festivalul încă n-a ajuns la cotele așteptate. Scrisoarea, care anunța evenimentul în anul 2011, a fost adresată organelor administrative locale, pentru a se implica, a participa în cadrul acestei manifestări. Primul an a fost unul de succes. În anii următori avântul puțin a scăzut și am fost convinși că bibliotecarii vor vedea în această mare activitate un colac de salvare, un nou început, o nouă șansă pentru bibliotecă și bibliotecar. Întrebarea care se impune este de ce n-a mers, așa cum era de așteptat, o activitate menită să promoveze, să celebreze cartea și lectura, una din funcțiile importante ale bibliotecii, consfințită atât de clar în *Legea cu privire la bibliotecă*? Poate începem o altă atitudine și o altă abordare, începând cu ediția a VII-a a Festivalului? Numărul șapte este considerat a fi un număr magic, număr cu noroc, cu semnificații aparte în Biblie și culturile mai multor țări.

Poate și pentru Festivalul Național al Cărții și Lecturii!? Poate, pornind de aici, va începe o nouă dimensiune și ascensiune pe verticală a unei activități menite să aibă succes.

Prin implicarea tuturor bibliotecilor, FNCL ar putea deveni o activitate culturală care să adune împreună toată comunitatea, să trezească interesul membrilor comunității față de problemele de

interes comun, să dezvolte conștiința de comunitate și grija pentru valorile comune. Pentru a-i da o mai mare prestanță, festivalul poate fi desfășurat sub auspiciile primelor persoane din municipiu, raion, oraș, comună. Pe tot parcursul Festivalului Național al Cărții și Lecturii fiecare autoritate publică locală și biblioteca publică din subordinea ei vor organiza suite de activități menite să contribuie la creșterea rolului cărții și lecturii în viața comunității.

În baza celor șase ediții ale FNCL pot fi făcute următoarele concluzii:

- FNCL este prea important pentru a fi lăsat să se desfășoare în continuare mai mult în bază de voluntariat.
- Este necesară tutela organelor decizionale, de divers nivel de responsabilitate, care-i poate da o altă dimensiune și amploare.
- Bibliotecile comunale / sătești încă sunt în căutarea formulei optime de organizare a FNCL și au nevoie de ajutor din partea centrelor biblioteconomice naționale și teritoriale.

Conceptia FNCL

1. Festivalul Național al Cărții și Lecturii este patronat de UNESCO prin comisia națională a sa, fiind organizat de Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în parteneriat cu Ministerul Educației al Republicii Moldova, Primăria municipiului Chișinău, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova, Uniunea Editorilor din Republica Moldova, Societatea Bibliofililor din Moldova, direcțiile/secțiile cultură din teritoriu, organizat în perioada 31 august – 3 septembrie a fiecărui an. În localități, coorganizatorii principali sunt administrația publică și biblioteca publică în parteneriat cu instituțiile cele mai implicate în organizarea și promovarea lecturii (școala, instituția preșcolară, casa de cultură ș.a.).

2. Festivalul Național al Cărții și Lecturii are atributele sale: logou unic, afiș unic ca brand obligatoriu pe materialele promoționale locale. Logoul și modelul de afiș ale Festivalului sunt postate, în variantă

Platforma on/off line

electronică, pe site-ul BNRM și pe blogurile administrate de Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie, de unde sunt preluate de către organizatorii locali pentru a fi imprimate și diseminate. Invitațiile, diplomele locale, etc. au aceleași elemente ca și afișul.

Scopurile și obiectivele ale FNCL

- Trecerea în revistă și stimularea activităților de promovare a cărții, lecturii, bibliotecii, bibliofiliei desfășurate în biblioteci, școli, în familii, în comunitate în general.
- Consolidarea rolului cărții și lecturii în dezvoltarea culturii și civilizației în comunitate, a valorilor locale, naționale și universale.
- Rolul bibliotecilor publice în promovarea și orientarea lecturii.
- Rolul familiei.
- Rolul școlii.
- Rolul mass-mediei.
- Impulsionarea elaborării și realizării unor politici comunitare de succes în domeniul cărții, lecturii, informației.

Tematica

Tematica FNCL are la bază 3 piloni principali:

- Carte
- Lectură
- Scriitori

Cartea

Activitățile pe promovare a cărții vor avea ca axă:

- Istoria cărții și a tiparului în Moldova.
- Cărți laureate ale :
 - premiilor de stat;
 - premiilor internaționale;
 - premiilor Uniunii Scriitorilor din Moldova;
 - Salonul Internațional de Carte;
 - Salonul Internațional de Carte pentru Copii;
 - cele mai citite cărți (topurile naționale anuale), etc.

(Informații despre toate acestea vor fi plasate pe site-ul și blogurile BNRM, conturi pe rețele de socializare, etc.)

- Tipografi și tipografi vestiți din Moldova.
- Metode moderne de restaurare și conservare a cărților.
- Editori și edituri celebre din Moldova.
- Proiecte naționale de promovare a cărții.
- Acțiuni de popularizare a cărții electronice.
- Concursuri pentru cei mai abili cititori.

Lectură

- Formele și metodele lecturii.
- Tehnica lecturii.
- Lectura în familie.
- Lectura în școală.
- Lectura în bibliotecă.
- Istoria bibliotecilor din Moldova, din localitatea concretă (raion, municipiu, oraș, comună, sat).

Scriitorii

- Scriitori laureați ai Premiului Nobel.
- Scriitori celebri, cărțile și personajele lor.
- Orientări literare.
- Scriitori contemporani. Uniunea Scriitorilor din Moldova.
- Scriitori locali.

Programul

Programul Festivalului Național al Cărții și Lecturii poate cuprinde:

- Inaugurarea Festivalului Național al Cărții și Lecturii.
- Întâlniri cu scriitori, poeți, interpreți, graficieni, editori.
- Expoziții cu sau fără vânzare de carte.
- Expoziții de trecere în revistă a producției editurilor din Moldova și din alte țări.
 - Recitaluri de poezie, reprezentații muzical-literare (cu participarea poezilor laureați ai edițiilor precedente ale festivalului).
 - Ședințe ale Clubului lecturii.
 - Parada costumelor personajelor.
 - Expozițiile graficienilor.
 - Workshopuri și ateliere de tehnica lecturii.

Platforma on/off line

- Întrunirea liderilor lecturii cu desemnarea celor mai buni dintre ei.
- Concursuri pentru cele mai bune familii – cititoare.
- Seri literare.
- Acțiuni complexe (pictură, muzică, literatură).
- Recitaluri de muzică folk pe versurile poezilor din Republica Moldova.

Concursuri:

- Cel mai original proiect de promovare a lecturii.
- Concursul scriitorilor cu cele mai multe întâlniri cu cititorii.
- Concursuri ale celor mai buni declamatori de poezie.
- Concursuri ale celor mai populari graficieni de carte (prin văzul cititorilor participanți la festival).
 - Cele mai bune biblioteci publice organizatoare ale lecturii (în baza criteriilor stabilite de organizatori: managementul lecturii, statistica lecturii etc.).
 - Liderii lecturii (după numărul de cărți recomandate + numărul de persoane cărora le-au fost făcute recomandările).
 - Cei mai activi cititori (după numărul de cărți citite + numărul de participări la activitățile bibliotecii).
 - Cele mai citite cărți (Top național anual realizat de BNRM).
 - Cea mai bună familie cititoare (după numărul de cărți citite + numărul de cărți discutate în familie).
 - Cele mai bune desene.
 - Cele mai bune costume de personaje literare
 - Măști, portrete ale scriitorilor.
 - Cei mai buni cunoscători ai tehnicii lecturii (în baza unui test sau prin altă metodă).
 - Cea mai bună reflectare a temelor cărții, lecturii, bibliotecii în mass-media.
 - Alte genuri de activități competiționale inventate de biblioteci.
- Repertoriul de forme și teme, expus mai sus, are un caracter de recomandare. Fiecare bibliotecă este în drept să-și aleagă formele și temele mai apropiate de specificul său și mai corespunzătoare cu resursele disponibile. De asemenea, fiecare bibliotecă este în drept să promoveze idei, forme și teme proprii. Obligatorii, însă, ar trebui să

fie concursurile cu finalitate națională, care, de regulă, sunt anunțate în scrisoarea informativă adresată de BNRM bibliotecilor - centre biblioteconomice de nivel teritorial, care au responsabilitatea organizării FNCL la nivel de teritoriu.

Juriu

Modul de evaluare și de stimulare a celor mai buni este decis de juriul Festivalului. Laureții Festivalului de nivel municipal, raional pot participa la concursurile organizate la etapa republicană. Fiecare bibliotecă – centru biblioteconomic de nivel teritorial alege un juriu care va evalua participanții la toate concursurile anunțate de către organizatori. În juriu pot face parte personalități marcante ale culturii, reprezentanți ai uniunilor de creație, ai bibliotecilor și ai publicului cititor. Câștigătorii concursurilor organizate în teritoriu vor fi premiați de către autoritățile și bibliotecile publice locale.

Dosarul de participare la etapa republicană va include: decizia juriului local, un eseu de prezentare, însoțit de statistici, materiale audio-video, link-uri, materiale ilustrative, desene etc. Bilanțurile concursurilor la nivelul unităților teritorial-administrative vor fi făcute de bibliotecile raionale, municipale, care vor desemna învingătorii la acest nivel și-i vor înainta pe cei mai buni la etapa națională. Materialele urmează să fie comunicate de către acestea Secretariatului Național până la datele indicate în scrisoarea /informație despre ediția în curs a FNCL prin poștă, fax sau prin email (pe adresa Secretariatului).

Juriul pentru concursurile de nivel național este selectat de BNRM. Câștigătorilor concursurilor la nivel național vor fi decernați cu: Diploma UNESCO, vor fi acordate diverse mențiuni.

Notă: În vederea asigurării operativității în prezentarea dosarelor, bibliotecile publice ar putea face unele bilanțuri și chiar ar organiza unele concursuri înainte de 31 august.

Platforma on/off line

ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA FESTIVALULUI NAȚIONAL AL CĂRȚII ȘI LECTURII

Responsabili

Responsabili de organizarea și coordonarea FNCL în teritoriu sunt bibliotecile – centre biblioteconomice de nivel teritorial, bibliotecile publice teritoriale.

La nivel național responsabilitățile de organizare și coordonare revin BNRM, care își asumă și secretariatul FNCL. Secretariatul Festivalului Național al Cărții și Lecturii se află pe adresa:

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Str. 31 August 1989, 78, Chișinău, MD-2012

Departamentul Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării

Tel.: 022 240443; 022 240070

E-mail: dbiblio@bnrm.md - Ecaterina Dmitric

mcebotari@bnrm.md - Margareta Cebotari

Secretariatul Național va acorda asistență organizatorică (atunci când e cazul, ca de exemplu medierea participării unor scriitori la evenimentele din teritoriu) și consultativă, va întreține blogul FNCL (<https://fnclsite.wordpress.com/>), postând în termeni utili informațiile și materialele necesare sau cele solicitate din teritoriu.

Fiecare bibliotecă în parte poate organiza un grup de inițiativă cu participarea bibliotecarilor, funcționarilor publici, învățătorilor, părinților, elevilor, studenților pe care să-i implice la organizarea Festivalului Cărții și Lecturii la nivel local.

Parteneri: Consiliul raional (municipal), primăria, mass-media locală, librării, tipografii, edituri, muzee, case de cultură, școli muzicale, agenții IT, ONG-uri, persoane particulare, etc.

Data desfășurării: Festivalului Național al Cărții și Lecturii este anunțată de Secretariat în fiecare an.

Elaborarea programului este responsabilitatea grupului de inițiativă. Membrii grupului elaborează împreună programul festivalului care poate include diverse activități, atât din cele atestate pe parcursul anilor, cât și activități moderne bazate pe utilizarea tehnologiilor de informare și comunicare. Pentru informații utile, schimb de experiențe bibliotecile

care dispun de tehnologiile necesare pot urmări cum se desfășoară activitățile de pregătire a Festivalului Național al Cărții și Lecturii, utilizând site-ul și blogurile administrate de BNRM, etc.

Deschiderea Festivalului Național al Cărții și Lecturii. Succesul manifestării depinde, în mare parte, de reușita solemnității de deschidere. Ca regulă, inaugurarea unei manifestări de asemenea proporții are loc cu participarea oficialităților, oaspeților invitați, activului și prietenilor bibliotecii, utilizatorilor. În programul inaugurării e bine să fie incluse parada costumelor literare, evoluări ale celor mai buni declamatori, folclști etc.

Promovarea Festivalului Național al Cărții și Lecturii

Orice manifestare este sortită eșecului dacă nu este promovată suficient. Toți membrii comunității, indiferent dacă sunt sau nu utilizatori, trebuie invitați să participe la activitățile din cadrul festivalului. Invitațiile pot fi adresate personal sau prin mass-media. În localitățile mai mici, unde fiecare persoană este bine cunoscută, invitațiile se fac mai mult în persoană. Cu cât mai activ sunt implicați membrii comunității în organizarea evenimentului, cu atât mai mare este impactul acestuia. Afișele (care vor avea același concept pentru toate bibliotecile) trebuie să fie puse în locurile mai aglomerate din localitate. Bibliotecile, care dispun de pagină web, bloguri, conturi pe rețele de socializare, pot plasa cât mai multă informație on-line despre festival. Când va căpăta popularitate, festivalul, va putea servi și ca motiv pentru reuniunile de familie. „Familia în jurul cărții” – acest generic ar putea aduna împreună bunei, părinți, copii, nepoți, rude, prieteni pe care îi unesc aceleași cărți și aceiași eroi.

La organizarea festivalului poate fi folosită munca voluntarilor. În bibliotecile mari, pentru organizatori, pot fi făcute maiouri cu logoul Festivalului Național al Cărții și Lecturii.

Un efect benefic în organizarea și promovarea festivalului constituie crearea blogului FNCL (<https://fnclsite.wordpress.com/>), a paginii FNCL pe Facebook (<https://www.facebook.com/fncl.bnrml/>). Practica poate fi preluată de biblioteci.

Blogul FNCL (<https://fnclsite.wordpress.com/>) este o platformă de comunicare on-line, care este actualizată permanent prin oferirea

Platforma on/off line

informației pertinente ce ține de carte, lectură, bibliotecă.

Blogul a fost conceput în anul 2017 cu scopul de a atinge un nivel maxim de eficiență și promovare a Festivalului Național al Cărții și Lecturii. Această platformă integrează toate instrumentele necesare atât pentru bibliotecari, cât și pentru utilizatori. În cazul bibliotecarilor este un instrument eficient de comunicare, informare și îndrumare în organizarea Festivalului Național al Cărții și Lecturii și alte activități desfășurate în bibliotecile publice teritoriale. Utilizatorii pot găsi aici informații utile ca: recomandări de lectură, cunoașterea scriitorilor autohtoni, arta lecturii ca proces complex în activitatea cotidiană, cât și accesul la cunoaștere prin intermediul lecturii.

Rubricile au fost structurate conform necesităților bibliotecarilor în organizarea Festivalului Național al Cărții și Lecturii, dar s-a pus accent și pe necesitatea promovării cărții și lecturii în rândul utilizatorilor. Forma interactivă a blogului oferă spațiu de participare și implicare a tuturor celor interesați de lectură, cunoaștere și dezvoltarea personalității. Fiind un mediu deschis, blogul permite găsirea unor idei care contribuie la organizarea FNCL, oferind elemente de creativitate și inovare.

Informații actualizate despre organizarea și desfășurarea Festivalului Național al Cărții și Lecturii vor putea fi accesate și pe site-ul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova: www.bnrm.md, blogurile: Blog de Biblioteconomie și Știința Informării (<https://clubbib2.wordpress.com/>), Blogul Bibliotecilor Publice din Republica Moldova (<https://bibliotecipublicerm.wordpress.com/>).

Postările despre evenimente pe rețelele de socializare ar putea aduce noi vizitatori ai FNCL, dar și noi utilizatori ai bibliotecilor publice din Republica Moldova.

REPERE ÎN PROMOVAREA CĂRȚII ȘI LECTURII

Atât activitățile individuale, cât și activitățile colective cu participarea unui auditoriu numeros trebuie să fie axate pe interesele și necesitățile concrete ale utilizatorilor din aria de servire. La organizarea activităților, bibliotecarul va avea grijă ca discuțiile despre o carte, film, expoziție etc. să fie pe înțelegerea și interesul atât a persoanelor

care cunosc lucrarea, cât și a celor care sunt la primul lor contact cu autorul sau lucrarea în cauză.

Una și aceeași carte poate servi ca obiect de discuție individuală cu un cititor, dar poate fi și subiect de discuție pentru un auditoriu numeros. În cazul unui număr mare de participanți vor fi accentuate momentele care pot fi de interes pentru majoritatea persoanelor prezente la activitate. Manifestările pentru un auditoriu numeros necesită o perioadă de pregătire mai îndelungată, de regulă, cu implicarea mai multor parteneri.

Bibliotecile pot contribui la cunoașterea reciprocă și, în special, la cunoașterea intereselor de lectură ale membrilor comunității, organizând expunerea cărților din colecțiile personale și concursuri de felul: „Cea mai valoroasă colecție de literatură artistică”, „Cea mai valoroasă colecție tematică” (cărți despre flori, cărți de bucătărie, cărți cu tematică istorică, etc); „Cea mai bună colecție a semnelor de carte”, „Colecție de monede”, „Colecție de timbre” „Colecție de ilustrate”, „Colecție de hărți”, concursul „Cel mai frumos eseu despre carte”, etc. Eseurile pot fi expuse pe site și fanii/internații pot participa la alegerea câștigătorului.

Foarte cognitiv poate fi „Concursul semnelor de carte”. Semnele pot fi expuse și on-line. Cel mai bun semn de carte, menționat de juriu poate fi tirajat și difuzat la ediția viitoare a festivalului.

„Cluburile bibliofililor” sau cluburile „Învață de la un expert” în mare vogă altădată, care adunau persoanele pasionate de carte și lectură în jurul discuțiilor despre lecturile recente și despre cărțile favorite pot reveni în forță și pot include acum și lectura publicațiilor în format electronic.

Discuțiile despre cărți suscită interesul cititorilor asupra unor cărți anume, dezvoltă abilitățile de gândire critică și gustul estetic. O condiție decisivă în asigurarea unei discuții utile și a unui schimb valoros de opinii este alegerea corectă a cărții. Dacă majoritatea cititorilor consideră din start cartea bună sau rea, atunci discuția este inutilă, dacă părerile sunt divizate sau cartea a fost trecută cu vederea, atunci discuțiile sunt total justificate. La elaborarea planului discuției se va avea în vedere faptul că rolul principal în discuții trebuie să-l aibă cititorii și nu moderatorul. Moderatorul doar dă tonul discuției

Platforma on/off line

și intervine în momentele mai dificile. Oamenii sunt foarte deschiși atunci când trebuie să vorbească despre autorii preferați, despre cărțile care au însemnat ceva pentru ei, despre cartea pe care ar alege-o, dacă ar fi pus în fața unei singure opțiuni.

O formă foarte eficientă de stimulare a procesului de cunoaștere reprezintă sesiunile de întrebări și răspunsuri. Specialiștii tratează întrebarea ca verigă importantă a procesului de cunoaștere. Orice întrebare dă naștere altor întrebări, iar pentru a răspunde utilizatorul trebuie să consulte diverse resurse. Sesiunile de întrebări și răspunsuri, anunțate în cadrul Festivalului Cărții și Lecturii, se vor axa pe creația unor scriitori concreți și cărțile recente ale acestora.

Lansarea cărților noi este constituantă principală a unei activități culturale de acest gen și contribuie la familiarizarea utilizatorilor cu noile apariții editoriale. La lansări participă, ca regulă, autori, traducători, reprezentanți ai editurilor unde a apărut cartea, pictori etc. Lansările, precum și alte activități organizate în cadrul festivalului, pot fi însoțite de vânzarea cărților și de sesiuni de autografe.

În ultimul timp se practică tot mai frecvent lecturile din cărțile în curs de apariție. Ca regulă, autorul citește un crâmpel din cartea în curs de apariție sau care este încă un proiect de început. Este un prim-semnal despre o viitoare carte și dacă cititorul va fi intrigat de conținut, va urmări neapărat etapele următoare și va aștepta cu nerăbdare apariția lucrării.

O discuție foarte utilă în cadrul unui festival al cărții sau altă activitate ar putea fi discuția despre „Accesul la informație și dreptul de autor”. Problema este foarte dificilă, pentru că nu este deloc ușor de definit hotarul dintre asigurarea accesului și protecția proprietății intelectuale. Într-o lume copy-paste, unde este atât de ușor de „tăiat” și de „lipit” informația, utilizatorii trebuie să fie conștienți de responsabilitatea pentru proprietatea intelectuală, pentru protecția drepturilor de autor și răspunderea pentru încălcarea lor.

La sfârșitul festivalului poate fi organizată o activitate de *lobby*, o întâlnire a activului bibliotecii, cititori, reprezentanți ai societății civile cu reprezentanți ai organelor de decizie locală. Discuția poate avea genericul „Locul cărții în viața noastră” sau „Cum să ținem cartea deschisă pentru toți” și se va axa pe probleme ce țin de actualizarea

resurselor infodocumentare, respectarea deciziilor guvernamentale privind cuantumul pentru achiziția de carte, implicarea societății civile și a utilizatorilor în susținerea bibliotecii. Pentru a argumenta necesarul de resurse și poziționarea bibliotecii în raport cu alte biblioteci publice din raion, din țară, din lume, bibliotecarul va face o analiză a indicatorilor de performanță și o comparație a acestora cu indicatorii realizați de alte biblioteci, media pe țară și recomandările IFLA/UNESCO la acest capitol. Ca reper poate servi studiul „Bibliotecile publice 2016: valoare, plusvaloare și impact”: <https://www.slideshare.net/cdbclub/statistici-2016>. Potrivit studiului, rata medie de înnoire a fondului în anul 2016 a fost de 87 de ani, în timp ce recomandările IFLA/UNESCO sunt de 7-10 ani.

La manifestările organizate pot fi invitați autori locali, personalități originare din localitate, personalități marcante din viața culturală etc, care să vorbească despre „Cartea în viața mea”, „Cartea în viața personalităților marcante”, „Cărți care au influențat lumea”, „Cărțile care ne-au făcut oameni”, etc.

Pentru implicarea mai activă a utilizatorilor din *Generația Net* în anul 2017 a fost conceput Blogul FNCL (<https://fnclsite.wordpress.com/>), unde vor fi plasate diverse informații, impresii ale vizitatorilor, eseuri despre cărți și lectură, interviuri cu organizatorii FNCL, cu autorii și personalitățile prezente la diverse ediții ale festivalului, cu membrii juriului etc. Un bun exemplu poate servi site-ul Bibliotecii Congresului SUA cu pagina *Festivalul Național al Cărții*: <https://www.loc.gov/bookfest/>. Bibliotecarii din teritoriu pot folosi informațiile referitoare la cărți de pe bloguri, rețele de socializare și le pot discuta la ședințele cluburilor pe interese, care au ca subiect cartea și lectura. Utilizarea tehnologiilor Web 2.0 va favoriza implicarea utilizatorilor în crearea conținuturilor și însăși crearea blogului poate servi ca practică de bună calitate. Tot pe blog poate fi organizat concursul de idei „Cum să facem ediția viitoare mai atractivă și utilă pentru cât mai mulți utilizatori”. La sfârșitul Festivalului cei mai activi fani ai Blogului FNCL pot fi menționați de juriu cu diplome de încurajare.

Utilizatorul din *Generația Net*, bibliotecarul, poate să le propună, să exploreze împreună diverse site-uri care au ca temă principală cartea și lectura. Un interes sporit ar putea suscita lista de recomandare

Platforma on/off line

100 cele mai bune cărți din toate timpurile. Poate fi accesată pe: <http://www.guardian.co.uk/world/2002/may/08/books.booksnews>. A fost pregătită de Clubul Norvegian al Cărții (Norwegian Book Clubs). Au fost solicitate părerile a 100 de autori din 54 de țări din întreaga lume, care au fost rugați să nominalizeze 10 cărți care au avut un impact decisiv asupra istoriei culturale a lumii și au lăsat o amprentă asupra propriei gândiri a autorului. Prima poziție în top a fost ocupată de cartea Don Quixote.

Discuții incitante pot fi în jurul următoarelor teme: *Opt cărți importante de citit în viață*: <http://atlas-geografic.net/opt-carti-importante-de-citit/>. La fel de interesante și cognitive pot fi: *Clasamentul celor mai bune 100 romane din lume*, care poate fi accesat pe: <http://www.modernlibrary.com/top-100/100-best-novels>; *Topul celor mai scumpe cărți din lume*: <http://www.einfopedia.com/top-ten-most-expensive-books-of-the-world.php>; <http://www.oligarh.md/?p=11740>.

Potrivit site-ului www.makethelist.net: „Printre cele mai scumpe cărți din lume este **Codex Leichester**, o colecție de scrieri științifice ce i-au aparținut lui Leonardo da Vinci. Îi aparține lui Bill Gates și costă **30,3 milioane de dolari**. O altă carte din această categorie este „**Povestirile din Canterbury**”, scrisă la sfârșitul secolului al 14-lea de către **Geoffrey Chaucer**. Autorul s-a folosit de aceste povești pentru a critica societatea engleză a timpului respectiv și, în special, biserica. Prețul cărții este de **sapte milioane de dolari**. De asemenea, în topul celor mai scumpe cărți din lume se găsește și o **Biblie**, cunoscută și ca **Biblia Mazarin**, ce marchează începutul erei **Gutenberg și a tiparului**. Creată de către Johannes Gutenberg în anii 1450, este o lucrare impresionantă din punct de vedere estetic, prețul ei fiind de **5,4 milioane de dolari**”.

Cititorii ar putea fi interesați să cunoască și cărțile care au făcut mai mult rău decât bine, cărți care au dus la distrugerii masive, victime pe scară largă, regimuri diabolice de guvernare, și ar fi fost mai bine dacă n-ar fi fost scrise. O asemenea listă poate fi accesată pe site-ul: <http://listverse.com/2010/07/25/10-books-that-screwed-up-the-world-2/>. De reținut, că printre cele 10 cărți se află controversata *Mein Kampf*, dar și *Manifestul Partidului Comunist*. Aceste cărți figurează și în lista cărților cu cele mai mari vânzări.

Un instrument foarte util, care poate ușura enorm munca bibliotecarului, este site-ul **YouTube**. Filmele despre cărți și lectură, postate aici, pot fi utilizate cu mare succes pentru orice categorie de utilizatori și pot servi ca bază pentru niște discuții foarte interesante. Exemple pot servi: *Cele mai bune 5 cărți din toate timpurile / 5 Best Books Of All Time*: <http://www.youtube.com/watch?v=dUvy2HLcOAU&feature=related>; *Cele mai bune cărți din lume/ Best books in the world*: <http://www.youtube.com/watch?v=shRbR9AKUCw>; *Cele mai bune cărți pentru lectura de seară / The Best Books For Bedtime*: <http://www.youtube.com/watch?v=TIx-odWPrEk>; *Topul celor mai importante cărți de ficțiune din toate timpurile / Top 10 most important fictional books ever written*: <http://www.youtube.com/watch?v=rAVJBUxDTrI&feature=related> etc. Destul de interesante sunt și recomandările de felul *Cărți pe care nu trebuie să le ratezi*: <http://www.gindul.md/?p=73927>; *Cărți pe care să le citești în această vară*: <http://www.gindul.md/?p=9715>.

Mediul virtual oferă posibilități enorme. Singura condiție este ca bibliotecarul să poată evalua informațiile disponibile și să ofere ajutor utilizatorilor în acest sens. Pentru un bibliotecar nu este complicat să vadă dacă sursa este de încredere sau nu. De exemplu, articolul „*Cele mai bune romane ale secolului al XIX-lea*” postat pe: <http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/Social/81209/Cele-mai-bune-romane-ale-secolului-al-XIX-lea.html> – face trimitere la volumul „1001 de cărți de citit într-o viață” (Editura Rao) coordonat de Peter Boxall, care recomandă nu mai puțin de 1001 lecturi esențiale. Câteva zeci de autori de prima mână și cele mai importante opere ale lor sunt listate aici scriitori precum: Goethe, Diderot, Jane Austen, Sir Walter Scott, Stendhal, Balzac, E.A. Poe, Alexandre Dumas, Dickens, Hugo sunt numai cateva dintre numele mari care apar în această antologie.

Charles Dickens este prezent aici cu nu mai puțin de patru opere: *Marile speranțe*, *Oliver Twist*, *Casa umbrelor*, *David Copperfield*. Balzac vine și el cu patru opere: *Comedia umană*, *Eugenie Grandet*, *Iluzii pierdute* și *Mos Goriot*. Jane Austen cu șase: *Elinor și Marianne*, *Emma*, *Mansfield Park*, *Abatia Northange*, *Mândrie și prejudecată*, *Rațiune și simțire*. Thomas Hardy vine și el cu trei romane: *Departea de lumea dezlănțuită*, *Jude neștiutul* și *Tess D'Urberville*. Tot patru volume are și Lev Tolstoi: *Anna Karenina*, *Moartea lui Ivan Illici*, *Sonata Kreutzer* și

Platforma on/off line

Război și pace sau *Dostoievski: Crimă și pedeapsă, Demonii, Idiotul, Însemnări din subteran*. Multe dintre lucrările listate aici figurează în cele mai prestigioase topuri și clasamente publicate vreodată. Este clar că recomandările pot fi luate în serios.

Un material important în activitatea de promovare a lecturii reprezintă **sondajul „Top 10 romane basarabene din ultimii 50 de ani”**. Acțiunea a fost lansată de portalul de știri UNIMEDIA și Editura „Cartier” ca un prilej de a aprecia valorile noastre naționale și de a stimula lectura în limba română în rândurile cititorilor din Republica Moldova. Vizitatorii UNIMEDIA, împreună cu criticii literari, au realizat Topul celor mai bune romane basarabene scrise în ultimii 50 de ani. Adițional, și-au exprimat părerea și opt critici literari – Mircea Ciobanu, Emilian Galaicu-Păun, Maria Șleahtițchi, Gheorghe Erizanu, Mihail Vakulovski, Andrei Țurcanu, Vasile Ernu și Dumitru Crudu. Fiecare dintre ei au format câte un *Top 10 romane basarabene*, unde prima poziție din top a fost apreciată cu zece puncte, iar poziția a 10-a – cu un punct. Criticii nu au avut dreptul să-și voteze propriile romane pentru a evita conflictul de interese. Toate titlurile romanelor, menționate în topurile criticilor literari, au fost incluse într-o singură listă, care a fost propusă publicului pentru vot în cadrul unui sondaj realizat de UNIMEDIA. Din graficul alăturat se vede că lista conține mai mult de 10 publicații, deoarece unele din ele au adunat un punctaj egal.

TOP 10 romane basarabene din ultimii 50 de ani

Un interes aparte pot avea expoziții ale cărților clasate anual în *Topul celor mai citite cărți din Republica Moldova realizat anual de BNRM: Topul celor mai citite cărți 2015* (<http://diez.md/2016/09/04/topul-celor-mai-citite-10-carti-scrise-de-autori-din-moldova-ale-anului-2015/>); *Topul celor mai citite cărți 2013* (http://www.bnrm.md/files/biblioteca/noutati/2013-09-06_Top_FNCL2013.pdf); *Topul celor mai citite cărți 2012* (<https://www.slideshare.net/rmbibliotec/topul-celor-mai-citite-10-c>), etc.

Indiferent de grup țintă, activitățile de promovare a cărții și lecturii trebuie să se axeze, în primul rând, pe promovarea valorilor naționale, a limbii și culturii care reprezintă coloana vertebrală a unui neam. Activitățile trebuie să aibă un auditoriu concret, unit după criteriul profesional sau ocupațional (învățători, studenți, elevi, etc) sau unit în jurul unui hobby sau interes anume: literatură de ficțiune, poezie, numismatică, filatelie, jocuri video, internet, rețele de socializare etc.

Și toate eforturile pentru a aminti oamenilor de îndemnul lui **Confucius**: „ORICÂT DE OCUPAT AI FI, TREBUIE SĂ GĂSEȘTI TIMP CA SĂ CITEȘTI. ALTFEL VEI CAPITULA ÎN FAȚA IGNORANȚEI”

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI. OMAGII CĂRȚII ȘI LECTURII

Inventivi din fire, bibliotecarii găsesc mijloace cu adevărat fascinante de a menține cartea în vizorul public. Există biblioteci care au strategii foarte bine puse la punct de promovare a cărții, implicit cu ajutorul tehnologiilor, în special a instrumentelor *Web 2.0*. Deja de mai mulți ani sunt cunoscute bibliotecile din metrou (Spania), biblioteci în aeroport (Suedia), biblioteci în gara de trenuri (Finlanda), biblioteci de tip benzinărie (Finlanda). Tot mai frecvente sunt bibliotecile pe plajă (Bulgaria).

La Marpod, lângă Sibiu (România) o pivniță veche s-a transformat într-un uriaș „borcan” plin cu rafturi, cărți și luminițe. Este o bibliotecă, unică în țară, unde cititorii sunt îmbiați și cu o gustare dulce.

Platforma on/off line

În anul când Buenos Aires a fost Capitala Mondială a Cărții, în piața San Martin a fost ridicat un turn al lui Babel, o construcție formată din 30.000 de cărți. După terminarea proiectului cărțile au fost dăruite orașenilor.

Pentru a atrage atenția asupra cărții și lecturii, bibliotecarii pavează cu cărți drumuri și parcuri. Pretutindeni în lume pentru elogiarea cărții sunt înălțate monumente. Numai ce nu fac și nu gândesc bibliotecarii pentru a apropia cartea de cititor.

Proiectul Lifelong Readers 2.0

Îngrijorarea privind nivelul lecturii pe întreg spectrul categoriilor de vârstă este una internațională și este argumentată de studii serioase, realizate pretutindeni în lume. Potrivit unor studii pan-europene „aproximativ 20% dintre adulți nu dețin abilitățile de alfabetizare necesare pentru a funcționa pe deplin într-o societate modernă”. Se estimează că 73 de milioane de adulți europeni nu dispun de calificări peste nivelul învățământului secundar superior, mulți deoarece nivelul lor scăzut de alfabetizare face imposibil progresul lor educațional. Cele mai recente rezultate PISA, Programul OCDE pentru Evaluarea Internațională a elevilor, arată că unul din cinci tineri europeni cu vârsta de 15 ani are abilități slabe de citire”. Tema promovării lecturii a fost subiectul mai multor proiecte naționale și internaționale. Unul dintre proiectele mai recente, care urmează să fie realizat pe parcursul anului 2017, este *Lifelong Readers 2.0*.

Proiectul *Lifelong Readers 2.0* a fost creat cu suportul Comisiei Europene și are scopul promovării *comunităților de lectură prin utilizarea tehnologiilor Web 2.0, precum și modelarea cititorilor și persoanelor care învață pe tot parcursul vieții în era digitală...*

Proiectul reflectă situația actuală din șase țări europene, respectiv: Irlanda, Cipru, Portugalia, România, Grecia și Italia privind nivelul cititului și scrisului, și bunele practice, și strategiile inovatoare pentru folosirea sustenabilă a TIC în intensificarea lecturii. De menționat faptul că *LiRe 2.0* – la fel precursorul sau proiectul *LiRe* – afirmă că cel mai eficient mod pentru îmbunătățirea abilităților de citire este lectura de plăcere: lectura pe care noi o alegem din propria noastră voință, anticipând satisfacția pe care o vom obține din actul citirii.

„Proiectul spulberă abordarea răspândită pe scară largă (mai ales în rândurile părinților și educatorilor), conform careia tehnologia este inamicul lecturii. *LiRe 2.0* se bazează pe ipoteza opusă: utilizarea inovatoare a practicilor și resurselor deschise bazate pe TIC care leagă lectura/învățarea informală, nonformală și formală, poate juca un rol semnificativ în îmbunătățirea atitudinii și angajamentului față de lectură și abilitățile de citire; în special în rândurile cititorilor neimplicați și reticenți, și a celor marginalizați”.

Site-ul proiectului <http://www.lifelongreaders.org/ro/> prezintă o gamă largă de materiale, conținuturi, practici de calitate și poate fi foarte util în elaborarea unor strategii pentru utilizarea sistemică a TIC în vederea promovării lecturii.

Cele mai bune practici sunt grupate în trei compartimente:

Proiecte

[//http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_projects_collection.pdf](http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_projects_collection.pdf)

Programe

[//http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_programs_collection.pdf](http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_programs_collection.pdf)

Rapoarte

[//http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_reports_collection.pdf](http://lifelongreaders.org/resources/readingpromotion/LiRe2.0_reports_collection.pdf)

O gamă largă de activități de promovare a lecturii, inclusiv prin utilizarea TIC poate fi accesată pe: http://www.lifelongreaders.org/lire1/actions_ict.html.

Unul dintre cele mai importante produse ale proiectului *LiRe 2.0* este Setul de Instrumente LiRe 2.0 (Toolkit-ul), compus din următoarele secțiuni:

1. Introducere în promovarea lecturii eficiente pentru copii, adolescenți și adulți;
2. Orientări pentru promovarea lecturii de succes prin utilizarea TIC în revizuirea instrumentelor digitale care ar putea sprijini promovarea lecturii;
3. Idei, acțiuni și activități pentru integrarea TIC în promovarea lecturii;
4. Resurse pentru promovarea lecturii prin TIC.

Platforma on/off line

Setul de Instrumente LiRe 2.0 (Toolkit-ul) a fost elaborat în limba engleză. O variantă mai succintă a fost tradusă în limbile țărilor participante. Varianta în limba română poate fi accesată pe: <http://lifelongreaders.org/resources/toolkit/romanian/#56/z>.

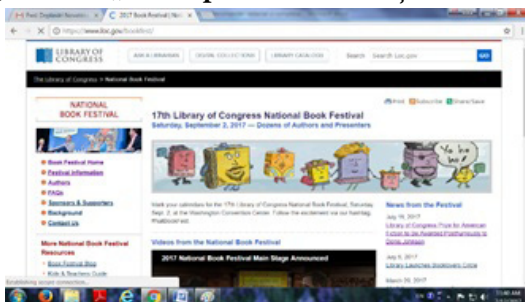
DIN EXPERIENȚELE BIBLIOTECILOR LUMII

Statele Unite ale Americii

Festivalului Național al Cărții, organizat de Biblioteca Congresului, SUA (<https://www.loc.gov/bookfest/>)

Printre sărbătorile preferate ale americanilor un loc aparte revine Festivalului Național al Cărții, organizat de Biblioteca Congresului, începând cu anul 2001. Ediția anului 2011 a sărbătorii, de exemplu, a adunat peste 200 000 de vizitatori și mai mult de 100 autori ai cărților cu cele mai bune vânzări.

Festivalul Național al Cărții, organizat de Biblioteca Congresului are loc sub patronatul Președintelui Statelor Unite și a Primei Doamne a Țării. La ediția din 2015, pagina festivalului de pe site-ul Bibliotecii Congresului publica invitația adresată potențialilor participanți: „Biblioteca Congresului și Președintele de Onoare B. Obama și Dna Obama, Vă invită la cea de-a 15-a aniversare a Festivalului Național al Cărții, Sâmbătă, 5 septembrie, 2015, la Washington Convention Center”. Pentru a marca această ocazie specială, precum și a consemna aniversarea de 200 de ani de la procurarea de către Biblioteca Congresului a bibliotecii personale a lui Thomas Jefferson, festivalul a ales ca temă cuvintele lui Jefferson **„Eu nu pot trăi fără cărți!”**.

Festivalul din capitala SUA este susținut financiar de donatori privați și sponsori corporativi care susțin angajamentul Bibliotecii Congresului SUA de promovare a lecturii și cunoașterii. Co-președintele Festivalului Național al Cărții, David M. Rubenstein, a donat pentru organizare peste 10 milioane de dolari.

În anul 2017 Festivalul Național al Cărții, aflat la cea de-a 17-a ediție, va avea loc la 2 septembrie.

SUA

Programul Național „Bătălia cărților”

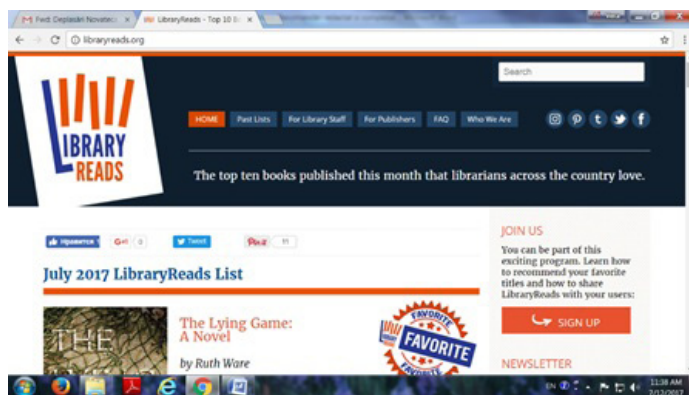
Programul Național „Bătălia cărților”, realizat în America, este o experiență interesantă pentru a încuraja lectura în biblioteca școlară. Elevii citesc cărțile apoi se reunesc pentru a demonstra abilitățile și a verifica cunoștințele obținute. Competiția se aseamănă cu un show televizat, dar structura și formatul acesteia pot varia în funcție de necesitate, resursele și preferințele personale în diferite școli, nivelul local sau național. Elevii participă cu „bagajul”-cărților citite pe parcursul anului. De obicei, lista conține 30 de cărți pentru clasele 4-6 și clasele 6-8, 25 de cărți pentru clasele 9-12, și 15 cărți pentru clasa a 3-a. Competiția finală are loc în perioada martie-aprilie a anului. Elevii pregătesc un CV care ajută să se prezinte la „Luptă locală”. O „bătălie” tipică durează o zi întreagă și se petrece în formă de turneu, în cadrul căruia echipele acumulează puncte răspunzând la întrebări despre cărțile de pe listă. Ziua începe cu o întrunire într-o cafenea, unde se discută planul competiției. Apoi, participanții la turneu se împart în echipe, aleg mascote, și încep prima rundă de „luptă”. Ei joacă câteva runde, fiecare cu echipe diferite, după care se selectează două echipe cu cele mai multe puncte și se invită la „lupta mare”. Alte echipe reprezintă publicul. Aceste două echipe vor participa la „lupta” de nivel regional în luna aprilie și „lupta” la nivel de stat în perioada mai-iunie, după organizarea „luptelor” locale.(Buletin FNCL, 2014/1, p. 8). În ultimii ani această metodă a prins rădăcini în România, Republica Moldova, etc.

SUA

Proiectul Library Reads / Lecturi bibliotecare

(<http://libraryreads.org>)

Proiectul este axat pe recomandarea cărților favorite ale bibliotecarilor. Scopul proiectului este de a scoate în evidență cărțile noi, citite și recomandate de către bibliotecarii din bibliotecile publice. În fiecare lună bibliotecarii vor propune spre a fi incluse în top cărțile pe care le-au citit, care le-au plăcut în mod deosebit și care consideră că merită a fi recomandate și cititorilor. Proiectul explorează pasiunea pentru lectură și cunoștințele bibliotecarilor și reprezintă o cale nouă de conectare a autorilor cu cititorii. Proiectul facilitează circulația informației despre cărțile noi și deschide drumul cititorilor spre biblioteci și librării.

Este o inițiativă minunată de a răspândi informația despre cărți și a explora cunoștințele comune pentru a pune cartea în mâinile cititorilor. Unul din scopurile proiectului este de a influența cultura lecturii la nivel național. Adeziunea la realizarea acestui proiect au confirmat-o Asociația Bibliotecarilor Americani (ALA), biblioteci mari de pe întreg teritoriul SUA, personalități de seamă ale domeniului. Proiectul este susținut și de Asociația Editorilor Americani. Un program asemănător a fost dezvoltat și de Asociația Librarilor Americani. Selecția titlurilor pentru LibraryReads se face în baza nominalizărilor din partea bibliotecarilor, fără participarea editorilor care sponsorizează programul.

Cărțile trebuie să fie pentru adulți și nu se rezumă doar la literatura artistică. Lunar, este creată o listă din 10 cărți care sunt recomandate spre lectura cititorilor.

Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.

Agenția lecturii

Un exemplu de grijă privind promovarea cărții și a lecturii este *The Reading Agency /Agenția Lecturii* fondată în Regatul Unit și lansată în anul 2002 la Biblioteca Britanică, susținută financiar, la etapa de început, de Consiliul Britanic al Artelor și Asociația Bibliotecarilor, având misiunea de a oferi tuturor șansa de a deveni cititor.

Agenția Lecturii este o organizație caritabilă, a cărei misiune este de a inspira oamenii să citească mai mult, să îi încurajeze să împărtășească bucuria lor de a citi și să celebreze înălțimile la care se poate ajunge prin lectură. Agenția are activități pentru toate categoriile de vârstă: copii, adolescenți, maturi și promovează ideea că totul se schimbă atunci când citim.

Fondatorii Agenției Lecturii au pornit de la ideea că totul se schimbă atunci când persoanele citesc. În Regatul Unit 35% din totalul populației nu citește sistematic în pofida faptului că lectura este un indicator recunoscut la nivel global în șirul numeroșilor factori sociali importanți, care pot influența benefic diverse fenomene de la sărăcie la sănătatea mentală.

Sub egida *Agenției Lecturii* sunt derulate numeroase proiecte cu mare priză la public:

1) *Noaptea Mondială a Cărții* - proiect organizat în scopul promovării lecturii printre persoanele care din varii motive nu citesc de plăcere sau nu dispun de cărți sau biblioteci proprii. *Noaptea Mondială a Cărții* încurajează lectura în rândurile persoanelor care și-au pierdut din abilitățile de lectură sau încă nu le-au dobândit. Toate activitățile sunt axate pe îndemnul „Ia o carte și citește!” și dorința de a ajuta oamenii să descopere puterea lecturii și oportunitățile spre care lectura poate deschide numeroase uși.

La ediția 2014 a *Noptii Mondiale a Cărții*, participanții și voluntarii au fost încurajați să doneze măcar o singură carte persoanelor care nu citesc. Putea fi donată orice carte: cartea preferată, o carte din biblioteca

Platforma on/off line

personală, o carte cumpărată special cu ocazia acestui eveniment, o carte nouă sau una second-hand, etc.

2) *Conferințele anuale* inițiate în anul 2012, de către The Reading Agency ca platformă unde scriitori, gânditori, alte personalități, nume cu mare rezonanță în societate vin să promoveze idei originale și incitante despre rolul și importanța lecturii și a bibliotecilor. De la această tribună, la 14 octombrie 2013, în palatul Barbican din Londra, cunoscutul scriitor britanic Neil Gaiman a încercat să demonstreze lumii „De ce viitorul nostru depinde de biblioteci, lectură și fantezie”/ „Why our future depends on libraries, reading and daydreaming”: <http://www.theguardian.com/books/2013/oct/15/neil-gaiman-future-libraries-reading-daydreaming>. Nail Gaiman este convins că șansa generației de mâine sunt bibliotecile și lectura. Scriitorul argumentează necesitatea existenței bibliotecii într-un mod foarte original. Povestește că i s-a întâmplat să asiste la o discuție despre viitorul industriei private de construcție a închisorilor în SUA. Întrebarea discutată era de câte închisori va fi nevoie peste 15 ani. Algoritmul a fost găsit foarte simplu, pornind de la întrebarea câți copii în vârstă de 10-11 ani nu pot citi acum. Și, mai ales, nu pot citi din plăcere. Potrivit lui Nail Gaiman, alfabetizarea este mai importantă acum ca niciodată. Oamenii trebuie să știe, să scrie și să citească, să înțeleagă ceea ce citesc, să înțeleagă nuanțe și să se facă înțeleși. Este foarte important ca membrii comunității să cunoască care este rațiunea bibliotecii și a bibliotecarului ca să le poată apăra pentru binele lor și pentru binele copiilor lor.

În ultimii ani, englezii au avut motive serioase de a se ridica în apărarea bibliotecilor, atunci când decidenții de nivel local au pus problema închiderii mai multor biblioteci și reducerea masivă a personalului. De remarcat, că în apărarea bibliotecilor s-au ridicat atât cititorii, cât și non-cititorii care consideră că biblioteca trebuie să fie acolo unde îi este locul. Chiar dacă nu-i utilizează serviciile acum, vor s-o găsească deschisă atunci când vor avea nevoie de serviciile ei. Gaiman egalează libertatea cu libertatea de a citi: „Bibliotecile înseamnă libertate. Libertatea de a citi, libertatea ideilor, libertatea comunicării. Bibliotecile înseamnă educație (care nu se termină odată cu terminarea școlii sau a universității). Bibliotecile înseamnă destindere, spații sigure și acces la informație”.

„Am teamă că în secolul XXI oamenii nu înțeleg ce reprezintă bibliotecile și care este menirea lor. Dacă percepi o bibliotecă doar ca pe un raft cu cărți, poate să pară depășită într-o lume în care multe cărți, dar nu toate, există și în format digital. Dar aceasta este o greșeală fundamentală”.

„Bibliotecile sunt, într-adevăr, porți spre viitor. Așa că este regretabil că pretutindeni, în lume, se găsesc autorități locale care percep închiderea bibliotecilor ca o posibilitate de a salva mai ușor niște finanțe, fără a realiza că fură de la viitor spre a plăti pentru azi. Ei închid porți care ar trebui să fie deschise”.

„Noi avem obligația de a sprijini bibliotecile, de a le utiliza, de a încuraja pe alții să utilizeze bibliotecile. Dacă nu prețuiți bibliotecile, atunci nu prețuiți informația, nici cultura, nici înțelepciunea. Ștergând urmele trecutului, prejudecați viitorul”.

Gaiman este convins că: „Cea mai simplă cale de a crește copii educați este de a-i învăța să citească și a-i convinge că lectura este o activitate plăcută. Găsiți cărțile care să le placă, oferiți-le acces la aceste cărți și lasați-i să le citească”.

Scriitorul explică cât de important este dezvoltarea imaginației, de ce folosirea imaginației și îndemnul altora de a o folosi pe a lor este o obligație a tuturor cetățenilor.

Interesantă concepția lui Gaiman de copil fericit: „Eu am fost fericit. Am crescut într-o bibliotecă locală excelentă. În vacanța de vară, în drum spre serviciu, părinții mei mă lăsau în bibliotecă, iar bibliotecarii nu se supărau pe băiețelul care în fiecare dimineață le pășea pragul și scoțea printre fișele de catalog în căutarea cărților cu stafii, vrăjitoare, vampiri, detectivi și minuni. Și când am terminat de citit cărțile pentru copii m-am apucat de cărțile pentru maturi. Erau bibliotecari buni. Iubeau cărțile și le plăcea ca acestea să fie citite. Ei mă tratau doar ca pe un alt cititor – nici mai mult nici mai puțin – ceea ce însemna că mă tratau cu respect”.

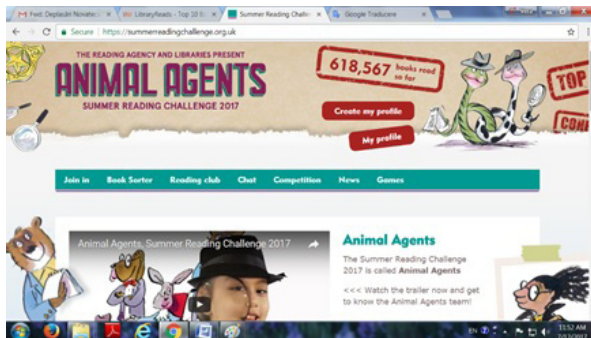
Gândurile, expuse în deja renumita prelegere, au fost înalt apreciate nu numai în Regatul Unit, dar în mai multe țări, prelegerea fiind tradusă în mai multe limbi și frecvent citată în literatura de specialitate. În ultimii ani, Regatul Unit se confruntă cu probleme serioase de percepție a rolului bibliotecii publice de către decidenți din rândurile

Platforma on/off line

administrațiilor publice locale și această voce trebuia să se facă auzită.

3) *Provocările Lecturii Verii/ Challenge Summer Reading* - unul din cele mai importante proiecte ale Agenției Lecturii <https://summerreadingchallenge.org.uk/>.

În fiecare an, mii de familii din întreaga țară participă la acest – cel mai mare eveniment britanic de lectură pentru copii din biblioteci. În fiecare an există o temă diferită. În acest an (2017) tema este *Animal Agents*, ilustrată de Tony Ross, cel mai bine vândut ilustrator din Marea Britanie.

Proiectul se desfășoară în fiecare an, în perioada vacanței de vară. Pentru a participa în proiect este nevoie de înregistrarea în biblioteca locală și lecturarea a șase cărți din bibliotecă la alegere. Site-ul proiectului ajută participanții la selectarea cărților pentru lectură pe tot parcursul anului, organizează concursuri, jocuri, etc. Site-ul are o pagină destinată părinților și persoanelor care au grijă de copii și deține informații despre copiii care participă la *Challenge Summer Reading* și care utilizează acest site.

Concursul este destinat copiilor în vârstă de la patru până la unsprezece ani. Acesta se desfășoară în aproape toate bibliotecile din Marea Britanie și este complet gratuit. Nu există o dată de încheiere oficială pentru concurs. Fiecare bibliotecă își stabilește propria dată de început/sfârșit. Site-ul de lectură Summer Challenge permite copilului să logheze cărțile pe care le-a citit în timpul verii – și pe tot parcursul anului. De asemenea, pot găsi cărți noi, citite, recomandate de alți copii, vizionează videoclipuri exclusive ale autorilor, pot participa

la concursuri și pot juca jocuri. Deoarece programul lecturi de vară este o schemă bazată pe bibliotecă, copiii trebuie să se înscrie în Challenge la o bibliotecă din Marea Britanie, spre a fi eligibili pentru orice recompense. Siguranța online a copilului este esențială pentru organizatori. Atunci când copiii se înregistrează, sunt rugați să dea o adresă de e-mail. Acest lucru nu este transmis niciodată terților părți. Adresa de e-mail este utilizată pentru a permite copiilor care și-au uitat numele de utilizator și / sau parola să acceseze din nou site-ul. Pentru copiii participanți într-o competiție este folosită pentru a le spune dacă au câștigat un premiu.

Copiii nu pot comunica independent - pot trimite mesaje doar prin intermediul site-ului (și prin intermediul moderatorului). Când copiii se înregistrează pe site, li se dă un nume de utilizator distractiv și pot selecta un avatar. Când vizitează site-ul se loghează, folosind acest nume de utilizator și parola aleasă. Nu este folosit niciodată numele real al copilului și nu este permisă publicarea mesajelor cu nume reale pe site. În mod similar, nici o informație personală, cum ar fi adresele și numerele de telefon, nu este afișată niciodată. Mesajele care conțin informații personale sunt blocate sau modificate de moderatori.

4) Programul „**Laureat al copiilor**”, se realizează cu sprijinul Ministerului Culturii din Marea Britanie și a rețelei de librării „Ottakar”. Comisia, compusă din bibliotecari, librari și copii, selectează scriitorul laureat. Autorul, câștigătorul acestui titlu, participă la activități de amploare, cooperează cu mass-media și este activ în promovarea cărților pentru copii. Titlul de „Laureat al copiilor” este oferit o dată la doi ani. În diferiți ani, „Laureat al copiilor” au fost Quentin Blake, Anne Fine, Michael Morpurgo, Jacqueline Wilson etc. Putem spune că „Laureat al copiilor” este ambasadorul literaturii pentru copii în Marea Britanie.

5) „**Cărți de taifas**”, este primul program național pentru organizarea în bibliotecile de rețea a grupurilor de lectură pentru copii, finanțat de Compania de Telecomunicații „Orange”. Agenția de lectură a acționat în rolul de coordonator al programului, cuprinzând copii de la 4 la 12 ani. Scopul acestui program educarea dragostei pentru carte și lectură, atragerea familiilor la bibliotecă, schimb de impresii despre cele citite, educarea obiceiului la copii de a-și exprima opinia proprie

Platforma on/off line

despre cărțile citite. (Buletin FNCL, 2016, p. 16)

6) Cele mai importante programe pentru dezvoltarea competențelor de lectură în familie sunt programele prin care se fac cărți cadou, precum „**Bookstart**” (foarte răspândit în Marea Britanie) în cadrul căruia sunt oferite pachete gratuite de cărți fiecărui bebeluș sau copil, ajutându-i pe părinți să le însufle, stimuleze și creeze copiilor plăcerea pentru lectură și să pună bazele abilităților timpurii de citire și ulterior, de învățare. În Marea Britanie, există programe guvernamentale pentru părinții care așteaptă copii. Nou-născuții, primesc prima carte și o invitație la bibliotecă (Buletin FNCL, 2016, p.17).

Franța

Noaptea lecturii în Franța

(<https://nuitdelalecture.culturecommunication.gouv.fr/>)

Prima ediție a avut loc la 14 ianuarie, 2017 și a mobilizat toată Franța, în special lumea cărților – biblioteci, librării, autori, editori – pentru a oferi publicului un eveniment de excepție și a promova valoarea lecturii. Această nouă activitate se înscrie în strategia francezilor de promovare a cărții.

Lectura are un loc aparte în cultura franceză. Este suficient să amintim de politica de stat promovată în Franța. Cuvintele alăturate sunt o dovadă în plus: „Cărțile fac parte din istoria noastră, din identitatea noastră și este de datoria noastră să le facem accesibile tuturor” acesta a fost mesajul Președintelui Franței, François Hollande, adresat scriitorilor și editorilor la o recepție, organizată la palatul Elysee, înainte de inaugurarea *Salonului de Carte de la Paris*, care a avut loc la 22 martie 2013. „... cartea nu este o marfă ca toate celelalte, cărțile ne învață cum să trăim, ne structurează personalitatea. Trebuie să facem tot posibilul pentru ca să le redăm copiilor gustul pentru lectură”, a mai subliniat și l-a citat pe scriitorul Michel Tournier cu următoarea frază: „Citiți, citiți, cititul vă face fericiți și inteligenți”.

România

Clubul de lectură „Institutul Blecher”

(<https://revistavatra.org/2015/06/16/clubul-de-lectura-institutul-blecher/>)

Clubul de lectură „Institutul Blecher” a început în septembrie 2009, la aniversarea Max Blecher. Inițiativa a aparținut poetului Claudiu Komartin și graficienei Ana Toma.

Autorii ideii și-au propus, derularea unei serii de întâlniri care să-i aibă în prim-plan pe scriitorii cei mai valoroși și mai activi ai momentului, dar și pe tinerii încă nedebutați, alăturarea lor fiind foarte importantă.

Audioteca Șeherezadei

(<https://radioromaniacultural.ro/detintutii-evadeaza-in-lectura-o-campanie-sustinuta-de-radio-romania-cultural/>)

Radio România Cultural susține proiectul *Audioteca Șeherezadei*, inițiat de Asociația Culturală vizavi în câteva penitenciare din România, cu scopul de a duce cultura în locuri în care nimeni nu se gândește la ea.

Proiectul cultural *Audioteca Șeherezadei* a pornit ca o campanie de promovare a culturii scrise, cu scopul de a oferi acces la cultură și persoanelor care provin din medii defavorizate, a spus inițiatoarea acestui proiect, actrița **Adriana Moca**: *„Încercăm să aducem în spații închise valori morale și culturale înalte care ar putea să contribuie la diminuarea tendințelor de infracționalitate ale persoanelor private de libertate. În acest sens, Șeherezada este un simbol al împlânzirii prin ficțiune. Legenda spune că poveștile ei l-au vindecat de mânie pe regele Șahriar, oprind execuțiile fecioarelor condamnate la pieire. Am inițiat acest proiect cu scopul de a încuraja lectura în general și sper că va contribui la dobândirea unui capital minim de cultură și competențe de exprimare, pe care condamnatul le poate folosi pentru a-și depăși condiția de cunoaștere, cu beneficii ulterior, în libertate.*

Începând cu data de 17 iulie, în 10 penitenciare din România, în fiecare zi, deținuții vor asculta la stația radio cu circuit închis fragmente din opere literare românești și universale, în lectura și interpretarea actriței și inițiatoarei proiectului, Adriana Moca.

Astfel, peste **5.000** de persoane private de libertate din penitenciarele: Aiud, Botoșani, București-Jilava, București Rahova, Iași, Codlea,

Platforma on/off line

Slobozia, Timișoara, Tulcea și Vaslui vor asculta fragmente din opere literare precum „Jurnalul fericirii”, „Cuvânt împreună despre rostirea românească”, „De profundis”, „Stima de sine”, „Nautilus”, „Arta de a iubi”, „La țigănci”, „Romeo și Julieta”, acestea fiind doar câteva dintre cele 30 de titluri din care se vor difuza fragmente, în spatele grătilor, în perioada iulie-decembrie 2017.

Ioana Morar, Director Direcția Reintegrare Socială, subliniază următoarele: *„Acest tip de lectură, propus de **Audioteca Șeherezadei**, facilitează accesul persoanelor private de libertate la un conținut informațional de calitate și oferă posibilitatea acestora, dar mai ales a persoanelor analfabete, de a avea un contact facil cu texte sau conținuturi instructive. Pe lângă noutatea și ineditul activității, lectura pasivă are beneficii asupra psihicului oamenilor, constituie prilej de introspecție, este sursă de discuții și prilej de socializare și, nu în ultimul rând, o invitație la lectură. Este de datoria instituției penitenciare să colaboreze cu comunitatea și să încurajeze inițiativele care contribuie la educarea persoanelor aflate în detenție. Îmbunătățirea calității acestor demersuri poate fi doar rezultatul unui efort cumulativ, în care latura instituțională să-și găsească oglindirea în empatia societății”*.

Proiectul cultural **Audioteca Șeherezadei** va continua în această toamnă în mai multe școli și licee din țară cu scopul de a promova cultura scrisă și de a converti la lectură noi publicuri. Proiectul își propune să provoace publicul tânăr recent față de lectură, să deprindă gustul cititului.

Belgia

Săptămâna lecturii în glas

În fiecare an, în ultima săptămână din noiembrie, în Belgia se desfășoară **„Săptămâna lecturii în glas”**. În această săptămână, Fundația pentru Lectură din Belgia (Stichting Lezen) transmite gratuit literatură pentru copii în centre de agrement, grădinițe și școli.

În luna martie, *Fundația Pro Lectură* din Belgia organizează **„Săptămâna cărții pentru copii”**, festival anual pentru tinerii cititori, care de fiecare dată, este dedicat unei noi teme. Tinerii, entuziaști de lectură, sunt reuniți de către Fond în Juriul pentru Copii. Tinerilor cititori li se oferă 10 cărți pentru diferite vârste. În cazul în care copiii reușesc să

citească toate cărțile, ei obțin dreptul de a vota pentru cartea preferată. Membrii Juriului pentru Copii se întrunesc înainte de vot și discută despre cărțile prezentate la concurs. În ultimii 5 ani, peste 6 mii de copii belgieni de la 6 la 16 ani au participat la acest proiect. (Buletin FNCL, 2016, p. 10).

Brazilia

Programul *Mântuire prin lectură*

Autoritățile braziliene, confruntate de mult timp cu problema închisorilor foarte aglomerate, s-au gândit la o soluție originală. Deținuții își pot reduce pedeapsa, dacă citesc. Astfel, pentru fiecare carte citită (literatură, filozofie, știință, etc.), sentința unui deținut este redusă cu 4 zile. Limita maximă este de 12 cărți citite pe an, ceea ce ar însemna reducerea pedepsei cu 48 de zile. Programul „*Mântuire prin lectură*” le va oferi celor încarcerati și posibilitatea de a-și lărgi orizontul cultural, fiind și o bună metodă de reabilitare.

Cehia

Fântâna Cunoștințelor

O practică foarte răspândită în bibliotecile din diferite țări este *Fântâna cunoștințelor*. O concepție aparte este cea din Biblioteca Publică a orașului Praga. Fântâna este echipată cu două oglinzi plasate în partea de sus și la bază, iar efectul este unul uimitor: o fântână a infinitului ca și semnificația cunoașterii – fără margini.

Finlanda

Programul pentru „nou-născuți”

Familia fiecărui nou-născut primește câte un pachet, care conține un booklet despre bibliotecă, cu titlul *Ce trebuie să citească copiii de diferite vârste*, precum și genți pentru cărți. La prezentarea unui astfel de pachet în bibliotecă, părinții primesc cărți pentru copii. Asemenea mod de publicitate atrage părinții în bibliotecă. La această acțiune bibliotecile conectează companiile care completează cadoul pentru

Platforma on/off line

nou-născuți, precum lumina reflectorului pentru îmbrăcămintea copilului sau tricou cu inscripția: „Sunt un micuț care citește cărți din această bibliotecă”. (Buletin FNCL, 2016, p. 14)

Singapore

Transferarea bibliotecilor în locuri aglomerate

/ Moving libraries to where the crowds are

(<http://www.straitstimes.com/singapore/moving-libraries-to-where-the-crowds-are>)

Autoritățile din Singapore au decis să transfere bibliotecile în locuri, unde se adună mai multă lume. Acestea vor fi transferate în mall-uri, centre urbane și reproiectate pentru a stimula mai mulți oameni să citească. Cu mai multe surse de divertisment care concurează cu cărțile pentru timpul liber al oamenilor, bibliotecile publice sunt reproiectate și relocalizate pentru a încuraja pe singaporezi să citească mai mult.

„Bibliotecile publice vor deveni mai ușor accesibile odată cu transferarea în locații cum ar fi mall-uri și centre urbane”, declara pentru presă, Ministrul Comunicațiilor și Informației, Yaacob Ibrahim. În unul din spațiile noi „Zona copiilor ” dispune de o cameră multimedia pentru povești care utilizează imagini și efecte de lumină, și sunet pentru a crea sesiuni interactive de povestire, în timp ce zonele destinate adulților și adolescenților vor găzdui spații pentru discuții și saloane de lectură.

Proiecte / experiențe realizate în mai multe țări

Turnul lui Babel: o construcție din 30.000 de cărți

Pentru că UNESCO a desemnat Buenos Aires drept Capitala Mondială a Cărții în 2011, în piața San Martin a fost ridicat un turn al lui Babel format din 30.000 de cărți.

Turnul a fost construit de către renumita artistă **Marta Minujin** și poate fi vizitat de către public (se poate urca în interiorul său prin intermediul unei scări) până pe 28 mai. Apoi, structura va fi demontată, iar cărțile vor fi dăruite publicului. Cele aproximativ 30.000 de cărți au fost donate de către biblioteci, cititori, și peste 50 de ambasade din întreaga lume.

Turnul lui Babel nu este prima instalație artistică pentru care Marta Minujin a folosit cărțile: în anul 1983, ea a creat din cărți o replică în

mărime naturală a Parthenon-ului, într-un parc din Buenos Aires. Toate cărțile din care era alcătuită construcția fuseseră interzise în perioada dictaturii militare a lui Jorge Rafael Videla. După trei săptămâni, publicului i s-a permis să dezassembleze construcția, alegând cărțile pe care și le dorește.

<http://webcultura.ro/turnul-lui-babel-o-construcție-din-30-000-de-carti/>

Lectura ca refugiu

O dată pe an, cărțile sunt celebrate în întreaga lume: pe 23 aprilie. Din 1995, Națiunile Unite au stabilit că – măcar o dată pe an – lectura ar trebui să fie în centrul preocupărilor, mai ales pentru tânăra generație.

O după amiază de duminică, în parcul central din Köln. La marginea unei pajiști se ridică o căsuță verde, din lemn. Trecătorii se opresc, privesc curioși prin micile ferestre și chiar îi trec pragul. Mini-biblioteca – atât de vălăuie afișul de la intrare.

În interior, mai mulți copii, așezați în cerc, pe perne verzi. Cuminți, ascultă poveștile citite de o tânără cu siluetă fragilă. Annette Tröscher este una din cei aproape 130 de „povestitori voluntari”, care activează în cadrul inițiativei „Lumi de lectură”.

De profesie traducător, Annette Tröscher are ea însăși doi copii, astfel încât știe cum să îi atragă pe micuți: „Un bun povestitor poate încânta și poate chiar deschide apetitul pentru lectură.”

Să trezești interesul pentru lectură – aceasta este misiunea pe care și-a asumat-o chiar de la înființare, în anul 2004, inițiativa „Lumi de lectură”. Ea se adresează mai ales copiilor din familii dezinteresate de educația celor mici. Întrunirile organizate sunt menite a-i ajuta pe copii să descopere cât de fascinante pot fi cărțile.

Lectura ca misiune oficială

„Studiile au demonstrat că în Germania, cititul nu este la ordinea zilei și tocmai de aceea am încercat să schimbăm ceva.”, spune Stephanie Kleyböcker, și ea membră a grupului de „lectori voluntari”.

Însoțită de fetița ei vine cu plăcere la mini-biblioteca din Köln. Aici pot fi împrumutate cărți, fără nici un fel de formalități.

Platforma on/off line

După două săptămâni, cărțile trebuie înapoiate. Biblioteca funcționează pe două principii: încredere și voluntariat.

Printre voluntari se numără și Karin Odening, proprietara unei mici librării, care, în timpul liber, se implică în activitățile organizate de mini-biblioteca din parc: „Este fantastic! Reacțiile sunt numai pozitive din partea celor care intră aici. Cred că este o idee bună și un bun început pentru a-i atrage pe oameni să intre în bibliotecă.”

Cel mai important este ca micuții să-și găsească o carte favorită. Experiența a dovedit că o dată cucerți de mirajul lecturii, copiii dar și adulții se refugiază cu drag în lumea cărților.

Autori: Tetyana Bondarenko / Alina Kühnel

Redactor: Rodica Binder

Sursă: <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,15023859,00.html>

<https://clubbib2.wordpress.com/2011/04/page/2/>

Proiectul „Valiza cu comori” (biblioteci/colecții mici)

Un proiect realizat cu succes **în mai multe țări este** „Valiza cu comori”. *Scopul proiectului:* promovarea și apropierea cărții de cititor. *Principiu de funcționare:* schimb de cărți „de la om la om”. Inițial este format un nucleu de cărți. Cărțile sunt puse într-o valiză, iar valiza plasată într-un loc vizibil al instituției, în vizorul persoanelor care vizitează instituția. Fiecare doritor este în drept să-și aleagă pentru lectură una (sau mai multe) din cărțile expuse pentru schimb, să aducă și să pună în valiză cărțile de care este gata să se despartă, spre a fi citite de alte persoane. Valiza poate fi scoasă în fața bibliotecii în zilele frumoase, poate fi dusă în alte instituții, în parcuri și alte locuri publice.

„Valiza cu comori” este o practică răspândită și în bibliotecile din Republica Moldova. Practic, în fiecare instituție este un grup sindical, voluntari care ar putea să subscrie acestei inițiative. Colecția ar putea funcționa după următorul principiu: la început se formează un nucleu de cărți puse în circuit liber din banii sindicatelor, după care membrii colectivului aduc pentru schimb cărțile proprii.

Practica „bibliotecilor mici” este specifică bibliotecilor din mai multe țări. Printre exemplele mai elocvente de menționat: *Copacul cu cărți din Berlin; Valiza cu cărți* (Turcia, Rusia), *Cabina telefonică cu*

cărți (experiență întâlnită în mai multe țări. Sunt folosite cabinele telefonice dezafectate).

Promovarea lecturii prin intermediul teatrului

Bibliotecile au misiunea nu numai de a oferi cititorilor lectură utilă, dar de asemenea, ar trebui să caute soluții, de a acorda ajutor pentru a petrece plăcut timpul liber. Un mare ajutor pot oferi formele de divertisment, inclusiv și **Teatrul Cărții**, scopul căruia ar fi ca prin intermediul prezentărilor teatralizate să provoace interesul și dragostea față de carte, a atașa utilizatorii de patrimoniul literar al scriitorilor autohtoni straini. **Teatrul Cărții** este o interpretare creativă a operei, trăită prin capacitățile de actor a cititorului. Transformarea unui text literar într-un limbaj special, scenic, se efectuează pentru ca publicul după spectacol să dorească să vină în sala de lectură. La Teatrul Cărții cititorul, va afla și despre procesul literar contemporan, evenimentele în literatură, nume noi, astfel identificând și aranjând prioritățile estetice. Etapele de montare a unui spectacol (model): 1. Alegerea unei teme pentru spectacol (la jubileul/aniversarea unui scriitor sau unei cărți) 2. Selecția unui scenariu (cu ajutorul revistelor tematice, cărți) 3. Alegerea decorațiilor și costumelor (cu implicarea pictorului bibliotecii și a părinților copiilor) 4. Identificarea participanților (artiștilor) la spectacol 5. Invitarea elevilor din alte clase și școli la spectacol Montarea (realizarea) spectacolului În timpul prezentării „actorii” se găsesc în sală, iar pe parcursul spectacolului, apar în scenă și revin în sală. Telespectatorii sunt invitați să răspundă la întrebările legate de tema spectacolului. 6. Analiza rezultatelor activității: adolescenții implicați în spectacol își petrec timpul liber interesant; ei devin cititori activi ai bibliotecii; prietenii lor sunt înscriși la bibliotecă; la spectatori apare dorința de a citi piesa după care a fost montat spectacolul și de a participa la spectacol în calitate de actor; biblioteca devine un centru de agrement pentru diferite categorii de cititori (Buletin FNCL, 2014/1, p. 3).

Ziua Mondială a Lecturii în glas / World Read Aloud Day

(<http://www.litworld.org/wrad/>)

În fiecare an, în prima miercuri a lunii martie, la inițiativa campaniei LitWorld în multe biblioteci din lume se desfășoară Ziua

Platforma on/off line

Mondială a Lecturii în glas (World Read Aloud Day). În 2013 acțiunea a implicat 65 de țări și peste un milion de participanți. Începând cu anul 2013, Skype desfășoară campania „**Citim în glas prin intermediul Skype-ului**”, oferind apeluri gratuite pentru cadrele didactice implicate în proiectul „Skype în sala de clasă.” Pe Skype aceasta are loc în felul următor:

- 1-2 minute: autorul se prezintă și vorbește despre cărțile sale;
- 3-5 minute: autorul citește cu voce o carte mică cu imagini sau un fragment din carte/ roman;
- 5-10 minute: autorul răspunde la întrebările cititorilor despre lectură, procesul de creație, etc.
- 1-2 minute: autorul vorbește despre cărțile preferate pe care le recomandă pentru lectură. (Buletin FNCL, 2014/1, p. 11)

ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE A CĂRȚII ȘI LECTURII ÎN BIBLIOTECILE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Programe / proiecte / experiențe

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Salonul Internațional de Carte, inițiat în anul 1991, își desfășoară anual activitățile în parteneriat cu Ministerul Culturii din RM, Uniunile de creație din RM, Ambasadele acreditate la Chișinău, din diferite țări. SIC este un fenomen veritabil, original prin concept, program, instituțiile implicate și participanți din diverse țări. La SIC s-au expus mii de titluri de carte ale editurilor din mai multe țări, au avut loc lansări de carte, conferințe literare, simpozioane, saloane muzicale și de artă etc. Începând cu anul 2016, SIC și-a schimbat formula și deja a doua ediție are ca partener Bookfestul(România).

Festivalul Național al Cărții și Lecturii, inițiat de BNRM în anul 2011, este un proiect cultural de durată, care integrează toate bibliotecile publice din Republica Moldova într-un program diversificat de activități cu scopul de a consolida rolul cărții și lecturii în dezvoltarea culturii și civilizației în comunitate, de a promova autentice valori naționale și locale, de a stimula/încuraja activitatea bibliotecilor în această direcție.

Zilele Vasile Alecsandri – Mihai Eminescu cuprind un program

complex de manifestări organizate de BNRM, Societatea Științifică de Bibliofilie și Ex-Libris „Paul Mihail” din Republica Moldova, organizate anual în mijlocul lunii iunie. Programul include vernisarea expozițiilor tematice din operele scriitorilor Mihai Eminescu – Vasile Alecsandri, seri de poezie și romane pe versurile acestor mari scriitori români, expoziții de pictură. Unul din evenimentele-cheie ale acestor zile este *Simpozionul Științific Internațional „Valori Bibliofile”*. În cadrul acestui simpozion, ajuns în anul 2017 la ediția a XXVI-a, participă istorici, cercetători literari, bibliotecari din țară și de peste hotare, care scot din anonimat și pun în valoare documente patrimoniale. Tot odată în cadrul evenimentului au loc lansări de carte științifică ale editurilor din Republica Moldova, România și alte țări. Simpozionul este adresat tuturor celor interesați de moștenirea culturală scrisă, păstrată în colecțiile instituțiilor statale (biblioteci, muzee, arhive) din țară și de peste hotare.

TOPUL CELOR MAI CITITE 10 CĂRȚI 2016

*Răsfoiți prima carte a unui scriitor.
Veți descoperi în ea germeii majorității
proiectelor la care va reveni constant în opera sa mai târziu.*

*Creația se sprijină în egală măsură pe teamă și pe curaj:
curajul de a crede în ziua de mâine
și teama că mâine s-ar putea să nu existe...*
Aurelian SILVESTRU

Topul celor mai citite 10 cărți 2016, ediția a XXI-a, este un studiu asupra opiniilor de lectură ale cititorilor, realizat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, cu sprijinul Camerei Naționale a Cărții a Republicii Moldova și al bibliotecilor publice teritoriale din Republica Moldova.

Scopul studiului este de a scoate în evidență opțiunile și preferințele cititorilor vizavi de producția editorială curentă, evaluarea activității editoriale din anul de referință, monitorizarea/promovarea debuturilor literare și a studiului istoriei Republicii Moldova.

Criteriile de selectare a titlurilor de carte pentru concurs:

- să fie editate în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2016;
- autorii să fie originari din Republica Moldova sau să fie membri ai Uniunii Scriitorilor din Moldova și istorici din țară;
- să fie editate pe suport de hârtie;
- nu participă la concurs: manualele școlare, literatura pentru copii, reeditările, dicționarele și traducerile.

Lista publicațiilor incluse în investigație a fost elaborată, în temei, în baza fișierelor de *Depozit Legal* de la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, a informațiilor din *Bibliografia Națională a Moldovei*, elaborată de Camera Națională a Cărții din Republica Moldova, fiind adăugate și cărți depistate de realizatorii chestionarului pe rafturile librăriilor din Chișinău.

Pentru investigație s-a alcătuit un chestionar, care include 192 de titluri din aparițiile editoriale ale anului 2016, structurate în următoarele compartimente:

I. Literatura artistică, critică literară, publicistică în limba română – 97 de cărți

II. Literatura artistică, critică literară, publicistică în limba rusă – 24 de cărți

III. Debut literar – 34 de cărți

IV. Istoria Republicii Moldova – 37 de cărți

Din cele 500 de chestionare distribuite în bibliotecile publice teritoriale din R. Moldova, au fost studiate doar 339 de chestionare, obținând după normativele sociologice o rată de recuperare de 67,8% destul de bună, unde ne oferă o posibilitate de evaluare calitativă a preferințelor publicului cititor.

Pentru completarea chestionarelor, repartizate în bibliotecile publice teritoriale din Republica Moldova, responsabili de respectarea condițiilor de răspuns și returnarea chestionarelor, în limita termenului stabilit au fost bibliotecarii, iar pentru completarea chestionarelor în municipiul Chișinău, responsabili au fost organizatorii studiului.

În chestionar am solicitat date sociobiografice: domiciliul, vârsta, profesia, genul participanților necesare pentru analiza răspunsurilor subiecților în raport cu acești indicatori.

Profilul respondenților din punct de vedere al mediului de rezidență:

Tabelul nr. 1

Mediul de rezidență	Numărul de subiecți	%
Domiciliat în capitală	58	17,1
Domiciliat în alte orașe și sate	281	82,9

Repartiția după genul participanților:

Tabelul nr.2

Sexul	Numărul de subiecți	%
Feminin	279	82,3
Masculin	60	17,7

Repartiția după vârsta subiecților:

Tabelul nr.3

Vârsta (ani)	Numărul de subiecți	%
Până la 20	56	16,5
21-30	45	13,4
31-40	56	16,5
41-50	54	15,9
51-60	80	23,6
61...	48	14,1

Sub raport profesional, subiecții au fost grupați în patru categorii. Astfel, în funcție de ocupație, structura eșantionului este următoarea:

Tabelul nr.4

Profesia	Numărul de subiecți	%
Student, elev	81	23,9
Profesor universitar, liceu, școală	34	10,1
Lucrător de cultură și artă (scriitor, bibliotecar, editor, ziarist, cercetător științific)	117	34,5
Alte categorii	107	31,5

Unele constatări ale realizatorilor studiului:

- În demersul de valorificare al potențialului creației literare autohtone lipsesc cărțile scriitorilor din Republica Moldova, apărute pe parcursul anului la editurile din România, deoarece o asemenea evidență nu este realizată nici de Biblioteca Națională a RM, nici de Camera Națională a Cărții din RM;

- Informarea publicului cititor despre noutățile editoriale este, tradițional, la un nivel insuficient, deoarece o mare parte din aceste cărți nu ajung rapid în colecțiile bibliotecilor, pentru a fi promovate spre lectură;

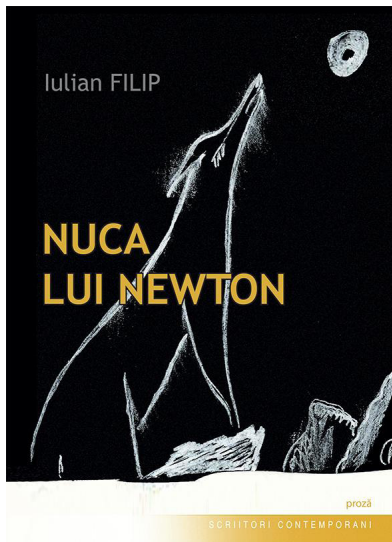
- Printre preferințele de lectură ale participanților la sondajul de determinare a edițiilor pentru Topul celor mai citite cărți ale anului 2016, în mare măsură, sunt cărți ale scriitorilor cunoscuți din Republica Moldova și care au o poziție activă în viața culturală din Republica Moldova;

- Din literatura prezentată în acest studiu (literatura artistică, critică literară, publicistică în limba română și în limba rusă, cărți de debut și cărți de istorie) cititorii au evidențiat publicațiile care au beneficiat de recenzii bune, răspândite pe rețelele de socializare;

- Au mai mari șanse de a fi cunoscute publicului larg și selectate în preferințele cititorilor edițiile care au fost promovate de autori/editori în cadrul lansărilor de carte organizate de biblioteci/edituri.

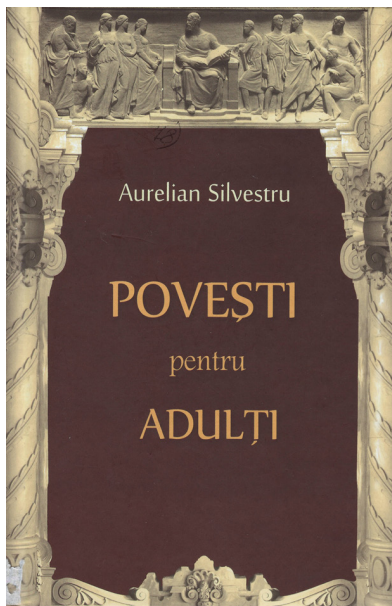
Totalizând opiniile participanților la sondaj, conform compartimentelor prezentate în chestionar, cele mai citite 10 cărți ale anului 2016 sunt:

Locul	Autorul și titlul publicației	Puncte acumulate
	Literatura artistică, critică literară, publicistică în limba română	
I	Filip, Iulian. Nuca lui Newton : Proză / Iulian Filip. – Chișinău : Prut Internațional, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 264 p. – (Scriitori contemporani).	138
II	Silvestru, Aurelian. Povești pentru adulți : [povestiri] / Aurelian Silvestru. – Chișinău : Tocono, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 334 p.	133
III	Romanciuc, Vasile. Lumina glasului lăuntric : [versuri] / Vasile Romanciuc ; cop.: Vladimir Kravcenko. – [Chișinău] : Prut Internațional, 2016 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). – 324 p.	119
IV	Dabija, Nicolae. Reparatul de vise : Antologie de versuri / Nicolae Dabija. – Chișinău : Cartier, 2016 (Tipografia „Bons Offices”). – 256 p. – (Colecția „Cartier popular”).	89
V	Partole, Claudia. Prietenul meu eleniS... sau Cum m-am făcut scriitoare : Jurnal naiv, 1968-1972 / Claudia Partole ; cop.: Vladimir Kravcenko. – Chișinău : Prut Internațional (pe cop. Prut), 2016 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). – 256 p.	80
VI	Butnaru, Val. Negru și Roșu, 1930-2056 : [roman] / Val Butnaru ; cop.: Vlad Panfilov. – [Chișinău] : Litera, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 280 p.	72
	Istoria Republicii Moldova	
VII	Colesnic, Iurie. În lumea asta sunt femei... : [personalități basarabene] / Iurie Colesnic. – [Chișinău] : Cartier, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 576 p.	59
VIII	Țurcanu, Ion. Istoria Basarabiei. Vol. 1 : Preludii. Din paleolitic pînă la sfârșitul antichității / Ion Țurcanu. – [Chișinău] : Știința, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 867 p.	45
	Literatura artistică, critică literară, publicistică în limba rusă	
IX	Волницки, Игорь. Путешествия на крыльях ангела : [роман] / Игорь Волницки ; пер.: Раиса Цыбырнэ ; диз.: Андрей Луневи. – Кишинэу : Estetini, 2016. – 152 с.	25
	Debut literar	
X	Lungu, Marinela. Singură cu mine : [roman] / Marinela Lungu. – [Chișinău] : Învățătorul Modern, [2016] (Tipogr. „Cavaioli”). – 152 p.	25

Deși raiul e rotund, cititorul nu reușește să revină la locul de unde (era să zică dimineța) pornește să treacă o cărare, pe care se trezește mergând cu o plăcere înrudită cu mergerea de odinioară, pe drumurile pământești, dar copacii roditori ai raiului nu-i îngăduie paralele, nici nostalgii cu ceea ce a fost până să ajungă aici, pe aceste cărări, unde orice stare ori mișcare interogativă declanșează o ușoară fremătare în unul din copaci și atunci constată din nou minunăția acestei imense biblioteci – în rai cărțile cresc în copaci!

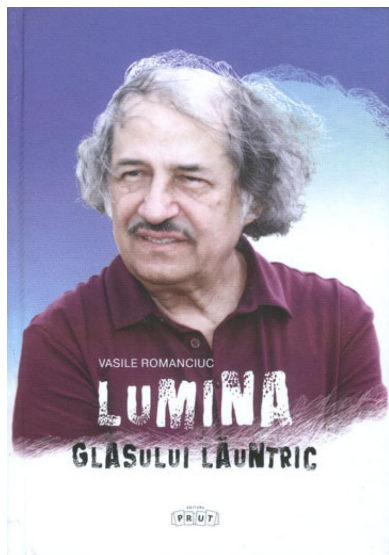
Iulian FILIP

După cum toate războaiele se duc în numele păcii, tot așa și toate poveștile lumii se scriu în numele adevărului.

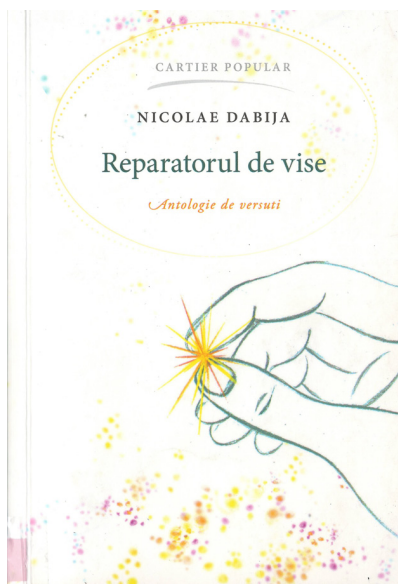
O carte bună prezintă realitatea ca pe o poveste, iar povestea – ca pe o realitate.

Aurelian SILVESTRU

*Sunt purtătorul de cuvânt al tăcerii.
Plouă curat, cald, cad lin litere
din alfabetul ceresc –
dacă aş putea alcătui din ele
cuvinte,
aş trăi bucuria unor poeme de
dragoste
dumnezeieşti.*

Vasile ROMANCIUC

*Toate aceste poezii nu-s decât
peisaje ale sufletului,
decât lumina ce-o-mprăştie fructul,
că vezi să-ţi scrii în preajma lui
poezia,
un peisaj al sufletului:
patria, alt peisaj: dragostea,
disperarea, primăvara, copilăria –
aceste peisaje
ale sufletului,
prin care noi trecem, mirându-ne:
priviţi – munţii, norii,
păsările, frunzele, ne seamănă
nouă...*

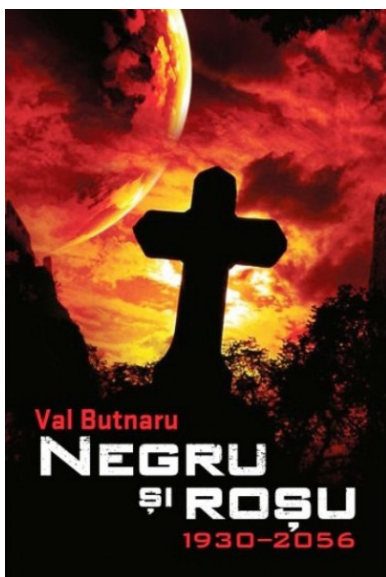
Nicolae DABIJA

Am descoperit în arhiva mea jurnalul din adolescență – cu file îngălbenite, încolțite de timpul nemilos. Mi s-a părut inutil și voiam să-l ard (cum fac de obicei). Dar curiozitatea m-a îndemnat să-l recitesc ...

Astfel am înțeles că aceste scrieri naive m-au făcut scriitoare.

Claudia PARTOLE

Dacă te vei hotărî, până la urmă, să faci asta, va trebui, probabil, să vorbești cu Liberul tău Arbitru să-ți dea voie să renunți la Liberul tău Arbitru. E un fel de negarea negației care te va face absolut liber.

– Absolut liber! Așa ceva este cu neputință! – îmi vei obiecta, având, bineînțeles, dreptate. Sau poate că nu.

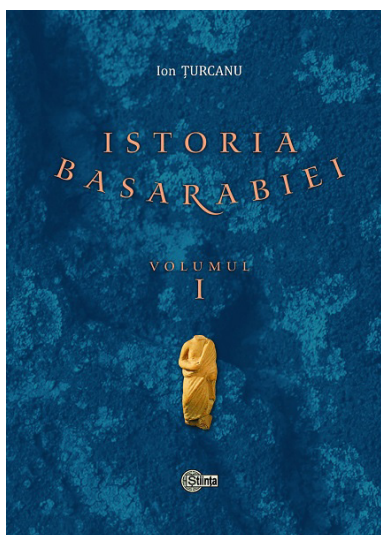
Asta e problema pe care încearcă s-o rezolve cele patru personaje.

Val BUTNARU

Femeia de la apariția ei și până astăzi continuă să fie un mister. Oricât au încercat savanții să-i afle secretul, n-au reușit, așa cum n-au putut-o descrie în totalitate prozatorii și poeții lumii. Pictorii mari și cineaștii vestiți i-au prins chipul, dar sufletul, sufletul a rămas nedescifrat...

Iurie COLESNIC

Cercetarea și scrierea preistoriei și a istoriei antice a Basarabiei, a acestui pamânt cu un trecut pe cât de confuz, pe atât de ignorat, țin de preocupări relative recente, chiar foarte recente, dacă avem în vedere cum s-a făcut această treabă oriunde în altă parte a Europei.

Ion ȚURCANU

По-настоящему сильным становится лишь тот, кто познал в полной мере унижение, страдание, прощение, покаяние, сострадание, смирение и самопожертвование. Этим людей зло никогда не победит, наоборот, они его будут уничтожать каждый раз, когда встретятся с ним, и будут сеять вокруг себя только добро.

Игорь ВОЛНИЦКИ

Sunt singură... Singură cu mine! Singură cu gândurile mele, singură cu neliniștile mele, singură cu incertitudinile mele... Singură într-o lume în care trăiesc, dar n-o cunosc, singură cu oamenii pe care-i văd, dar nu-i înțeleg. Singură în singurătatea mea... Singură cad și singură mă ridic. Singură am învățat să învăț!

Marinela LUNGU

**CLASAMENTUL GENERAL CONFORM
COMPARTIMENTELOR:**

**Literatura artistică, critică literară, publicistică
în limba română**

	Autorul și titlul cărții	Puncte acumulate
1.	Filip, Iulian. Nuca lui Newton : Proză / Iulian Filip. – Chișinău : Prut Internațional, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 264 p. – (Scriitori contemporani).	138
2.	Silvestru, Aurelian. Povești pentru adulți : [povestiri] / Aurelian Silvestru. – Chișinău : Tocono, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 334 p.	133
3.	Romanciuc, Vasile. Lumina glasului lăuntric : [versuri] / Vasile Romanciuc ; cop.: Vladimir Kravcenko. – [Chișinău] : Prut Internațional, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 324 p.	119
4.	Dabija, Nicolae. Reparatorul de vise : Antologie de versuri / Nicolae Dabija. – Chișinău : Cartier, 2016 (Tipografia „Bons Offices”). – 256 p. – (Colecția „Cartier popular”).	89
5.	Partole, Claudia. Prietenul meu eleniS... sau Cum m-am făcut scriitoare : Jurnal naiv, 1968-1972 / Claudia Partole ; cop.: Vladimir Kravcenko. – Chișinău : Prut Internațional (pe cop. Prut), 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 256 p.	80
6.	Butnaru, Val. Negru și Roșu, 1930-2056 : [roman] / Val Butnaru ; cop.: Vlad Panfilov. – [Chișinău] : Litera, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 280 p.	72
7.	Filip, Iulian. Linii și cuvinte comunicante 2 = Des lignes et des paroles communicantes 2 = Communicating lines and words 2 = Сообщающиеся линии и слова : / Iulian Filip ; transpunerea și red. în lb.: engl., fr., it., rusă : Veronica Muntean [et. al.]. – [Chișinău] : [S. n.], 2016 (Tipografia Academiei de Științe a Moldovei). – 263 p.	69

Platforma on/off line

8.	Filip, Iulian. Motivul vechi de primăvară nouă : [versuri] / Iulian Filip ; Soc. Scriitorilor Târgovișteni. – Chișinău : Cartdidact ; Târgoviște : Bibliotheca, 2016 (Tipografia „Reclama”). – 154 p.	65
9.	Bârlădeanu, Lucreția. Tunica portocalie : [povestiri] / Lucreția Bârlădeanu ; cop.: Vladimir Kravcenko. – [Chișinău] : Prut Internațional, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 152 p.	62
10.	Butnaru, Leo. Cota de atenție : [versuri] / Leo Butnaru ; cop.: Ion Dogaru. – Chișinău : Princeps, 2016 [F.E.-P. „Tipografia Centrală”]. – 339 p.	50
11.	Volnițchi, Igor. Călătorind pe aripi de înger : [roman] / Igor Volnițchi ; des.: Andrei Lunevi. – [Chișinău] : Es-tetini, 2016 [F.E.-P. „Tipografia Centrală”]. – 144 p.	47
12.	Zbârciog, Vlad. Lecția de a nu muri : [versuri] / Vlad Zbârciog. – Chișinău : Lumina, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 191 p.	42
13.	Russo, Andreea. Fata cu vise alb negru : [detectiv] / Andreea Russo ; il.: Nina Cucuietu ; cop.: Geta Bagheta. – [Chișinău] : Bestseller, [2016] (Tipogr. „Bons Offices”). – 160 p.	38
14.	Cipileaga, Vitali. În umbra pașilor tăi : Roman / Vitali Cipileaga. – Chișinău : Bestseller, 2016 (Tipografia „Bons Offices”). – 250 p.	33
15.	Russo, Andreea. Amintiri din viitor : [povestiri : în vol.] / Andreea Russo ; cop.: Alex Iordache, Ina Moroșanu. – [Chișinău] : Bestseller, 2016 [Tipogr. „Bons Offices”]. – Vol. 2. – 164 p.	33
16.	Țibuleac, Tatiana. Vara în care mama a avut ochii verzi : Roman / Tatiana Țibuleac ; cop.: Vitalie Coroban. – [Chișinău] : Cartier, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 155 p.	33
17.	Țurcanu, Ianoș. Clopote de sticlă : [aforisme] / Ianoș Țurcanu ; pict., cop.: Romeo Schițco. – [Chișinău] : S. n., 2016] (Tipogr. „Simbol-N.P.”). – 124 p.	33
18.	Izbaș, Zina. Mama mea, Ileana mea / Zina Izbaș ; pref.: Lidia Grosu ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipografia „Reclama”). – 65 p.	30

19.	Tudose, Maria Cristiana. Eu sunt femeie : [roman] / Maria Cristiana Tudose ; cop.: Ina Moroșanu. – [Chișinău] : Bestseller, 2016 [Tipogr. „Bons Offices”]. – 252 p.	30
20.	Chiriac, Teo. Sufletul meu de până la Big Bang : Poeme / Teo Chiriac ; pref. de Răzvan Voncu ; cop., concepție graf.: Mihai Bacinschi. – [Chișinău] : Arc, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 96 p.	28
21.	Burac, Andrei. Mergi până se termină drumul : Jurnal (1981-1986) / Andrei Burac ; cop., concepție graf.: Mihai Bacinschi. – Chișinău : Arc, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 145 p.	28
22.	Diordiev, Ion. Viață și ață : [catrene] / Ion Diordiev ; col. red.: Mihai Cimpoi [et al.] ; coord.: Vasile Căpățână, George Călin ; cop.: Alexandru Manolache ; Asoc. Culturală Română „Ideal”, Soc. Culturală „Apollon”. – Chișinău : Ideal, 2016 (Tipogr. „Iutastan”). – 135 p.	28
23.	Onică, Ana. Forța iubirii : Roman inspirat din fapte reale : [în vol.] / Ana Onică ; cop.: Marian Onică. – Chișinău : Pontos, 2016. – Vol. 2. – 295 p.	23
24.	Soroceanu, Nina. Cuvinte înflorite : Versuri pentru cititorii de toate vârstele / Nina Soroceanu ; cop., design: Viorica Didic-Vlas. – Chișinău : Labirint, 2016. – 117 p.	22
25.	Ambroci, Zinaida. Pe aripile dragostei : Versuri / Zinaida Ambroci ; cop.: Veaceslav Popescu ; fot.: Elena Fodor. – Chișinău : Tipocart-Print, 2016. – 82 p.	21
26.	Bulat, Eugenia. Ce facem noi cu două mari tristeți?... : Poeme de pe Valea Plângerii / Eugenia Bulat ; cop., concepție graf.: Mihai Bacinschi. – [Chișinău] : Arc, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 293 p.	20
27.	Șlehtițchi, Maria. Fragile : Antologie de versuri / Maria Șlehtițchi ; cop.: Vitalie Coroban. – [Chișinău] : Cartier, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 141 p. – (Colecția „Cartier popular”).	19
28.	Ernu, Vasile. „Inteligenția” basarabeană azi : Interviuuri, discuții, polemici despre Basarabia de ieri și de azi / Vasile Ernu. – [Chișinău] : Cartier, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 371p.	18

Platforma on/off line

29.	Agachi, Ștefan. Tentativă de umor : Epigrame. Madrigale și altele / text, cop., imagini : Ștefan Agachi. – Chișinău : Pontos, 2016 [Tipogr. „Print-Caro”]. – 148 p.	17
30.	Ambroci, Zinaida. Enigma dragostei târzii : versuri / Zinaida Ambroci ; cop.: Victor Cobzac. – Chișinău : Tipocart Print, 2016. – 119 p.	17
31.	Fabian, Nicolae. Sinodul secretelor : Filouzii / Nicolae Fabian ; postf.: Tudor Palladi ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Lumina, 2016 [F.E.-P. „Tipografia Centrală”]. – 135 p.	17
32.	Tomiță-Corini, Maria. Odă Iubirii : [versuri] / Maria Tomiță-Corini. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Elan Poligraf”]. – 16 p.	17
33.	Vasilcău, Traian. Femeia dansînd = The woman dancing : [versuri] : Carte bilingvă / Traian Vasilcău (Traianus) ; trad. în lb. engl.: Petru Iamandi ; graf.: Victor Cobzac ; crochiu de Petre Ghețoi. – [Chișinău] : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Print-Caro”]. – 36 p.	17
34.	Mocanu, Victor. Jaf în stil moldovenesc : Piesă în trei acte / Victor Mocanu ; cop.: Nicolae Bodean. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Bons Offices”]. – 52 p.	17
35.	Florea-Dascăl, Valeria. Vânduți la comedie : [povestiri] / text, fot.: Valeria Florea-Dascăl ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 289 p.	17
36.	Bicec-Zanardelli, Lilia. Bumerang : Roman / Lilia Bicec-Zanardelli ; cop.: Vitalie Coroban. – [Chișinău] : Cartier, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 173 p.	16
37.	Druță, Elena. Fiind imagine : Eseuri din adolescență / Elena Druță. – [Chișinău : Învățătorul Modern, 2016 (Tipogr. „Cavaioli”). – 179 p.	14
38.	Dumitraș, Nina. Pe poteca dorului : versuri / Dumitraș Nina ; pref.: Elena Găină ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 39 p.	14
39.	Fonari, Victoria. La marginea absolutului = Au bord de l’absolu : [versuri] / Victoria Fonari ; trad.: Ana Spatar, Victoria Sotnic. – [Chișinău : S. n., 2016 (Tipogr. „Foxtrot”). – 78 p.	13

40.	Majeure, Lola. 7 zile în Rai : Istoria unei vânzătoare de amor : [roman] / Lola Majeure. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 111 p.	13
41.	Mereacre, Nicolae. La raport! : (Epigrame și catrene epigramatice) / Nicolae Mereacre. – Ialoveni : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Crio”). – 83 p.	13
42.	Colțun, Gheorghe. Lacrimi de agheazmă: [maxime] / Gheorghe Colțun. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Print-Caro”]. – 58 p.	12
43.	Onică, Ana. Reverie : poezii / Ana Onică ; pref.: Diana Ciugureanu-Zlatan ; il.: Viorica Didic-Vlas ; cop.: Marian Onică. – Chișinău : Tipografia „Reclama”, 2016. – 79 p.	12
44.	Reniță, Valeriu. Visătorul de pe gazon : nuvelă = Игр-мечта : рассказ / Valeriu Reniță ; trad. din rusă de Vsevolod Cernei ; cop.: Vitalie Coroban. – [Chișinău] : Cartier, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 51 p.	12
45.	Țurcanu, Ion. Din răsărit până în amurg : Amintiri / Ion Țurcanu ; concepție graf. și cop.: Mihai Bacinschi. – [Chișinău] : Arc, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 351 p.	12
46.	Carp, Nina. Blandul păstor : versuri creștine / Nina Carp. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Tipocart Print”). – 159 p.	11
47.	Ciobanu, Tudor. Răsfațații : [versuri] / Tudor Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Elan Poligraf”). – 200 p.	11
48.	Ciobanu, Valerian. Destăinuiri deasupra Carpaților : [Narațiuni fantastice] / Valerian Ciobanu ; prez. graf.: Cristina Covrig. – Chișinău : Labirint, 2016. – 92 p.	11
49.	Miroliubov, Trifan. Cartea sufletului meu : [memorii] / Trifan Miroliubov. – Chișinău : Labirint, 2016. – 320 p.	11
50.	Rotaru, Petru. Cetatea Grigore Vieru : poeme, ese-uri, evocări / Petru Rotaru. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Tipocart Print”). – 55 p.	11
51.	Căpățână, Vasile. Metafora Verbului, Muzicii, Culoarii : [versuri melodice] / Vasile Căpățână ; coord.: Vasile Căpățână, George Călin ; col. red.: Mihai Cimpoi [et al.] ; cop.: Alexandru Manolache ; Asoc. Culturală „Ideal”, Soc. Culturală „Apolon”. – Chișinău : Ideal, 2016 (Tipogr. „Iutastan”). – 139 p.	10

Platforma on/off line

52.	Cojocari, Constantin. Așchii de gînd(uri) : poeme într-un vers / Constantin Cojocari. – [Chișinău] : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Balacron”]. – 191 p.	10
53.	Fruntașu, Iulian. Să fi fost totul o mare păcăleală? : Antologie de versuri / Iulian Frunțașu ; cop.: Vitalie Coroban. – Chișinău : Cartier, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 138 p.	9
54.	Marin, Tudor. Norii lui Magellan : (Un cer înalt de toamnă lungă) : [roman, povestiri] / Tudor Marin ; cop.: Sergiu Drebujan. – [Chișinău] : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 237 p.	9
55.	Postolache, Gheorghe. ...și alte personaje : (Istorie, schițe umoristice, schetciuri) / Gheorghe Postolache. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Tipocart-Print”]. – 187 p.	9
56.	Șerban, Grigore. Cartea roșie a amintirilor... : [versuri] / Grigore Șerban ; cop.: Valeriu Herța. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Tipocart Print”). – 200 p.	9
57.	Tofan-Bîlici, Maria. Viața e frumoasă : Poezii / Maria Tofan-Bîlici ; il.: Ludmila Furdul ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 233 p.	9
58.	Vasilcău, Traian. Interogația iubirii = L’interrogation de l’amour : [versuri] : Carte bilingvă / Traian Vasilcău (Traianus) ; trad. în lb. fr.: Cornelia Bălan Pop ; graf.: Victor Cobzac. – [Chișinău] : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Print-Caro”]. – 43 p.	9
59.	Vicol, Ion. Chemarea împăratului Constantin la slujire : (după sfânta tradiție ortodoxă) : [scriere religioasă] / Ion Vicol ; cop.: Iaroslav Oliinîk. – Chișinău : Tipografia Centrală, 2016. – 56 p.	9
60.	Marian, Boris. Pajura destinului : (versuri târzii) / Boris Marian. – Chișinău : [S. n.], 2016 [F.E.-P. „Tipografia Centrală”]. – 84 p.	8
61.	Pascal, Alexandru. Eternități Spulberate Adun : [versuri] / Alexandru Pascal ; cop.: Yaroslav Oliynyk. – Chișinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 111 p.	8

62.	Vieru, Liliana. Univers etern, femeia : Versuri / Liliana Vieru ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – [Chișinău] : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 88 p.	8
63.	Chetrușca, Rodion. Fii Câștigător. Fii Flămând. Da, Da, Da! : [reflecții] / Rodion Chetrușca. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Tipocart Print”]. – 202 p.	7
64.	Ciocanu, Doru. Dicționar Auafed3 / Doru Ciocanu. – Chișinău : Cartier, 2016 (Tipografia „Bons Offices”). – 128 p. – (Colecția „Cartier Rotonda”).	7
65.	Colțun, Gheorghe. Anotimpul înmuguririi cuvintelor : Opera poetică / Gheorghe Colțun. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Print-Caro”]. – 476 p.	7
66.	Colțun, Gheorghe. Pe ascuțiș de suflet : [versuri] / Gheorghe Colțun. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Print-Caro”]. – 65 p.	7
67.	Gane, Zinaida. Selia principesa luminii : Roman de fan-tezie / Zinaida Gane ; cop.: Sergiu Burlacu. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print Caro”). – 523 p.	7
68.	Găină, Ioan. Sacrificiu în Verde : [versuri] / Ioan Gă-ină ; pref.: Mihai Cimpoi ; cop.: Simion Coadă. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 139 p.	7
69.	Hâncu, Maria Augustina. Scrânciob pe mare = Un col-umpio sobre el mar : [versuri] / Maria Augustina Hân-cu. – Chișinău : Prut Internațional (pe cop. Prut), 2016 (Combinatul Poligrafic). – 91 p.	7
70.	Pantilei, Nina. Alături de tine : versuri / Nina Pantilei ; cop.: Mihai Pantilei. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Tipocart-Print”). – 222 p.	7
71.	Popa-Pădure, Ion. Însetat de Lumină : [versuri] / Ion Popa-Pădure. – Chișinău : Fundația „Draghiștea”, 2016 (Tipogr. „Universul”). – 110 p.	7
72.	Vascan, Ion. Scurt și clar : epigrame și poezii umoris-tice / Ion Vascan ; design, cop.: Ion Dogaru. – Chișinău : Princeps, 2016 (Tipogr. „Cavaioli”). – 115 p.	7
73.	Baciu-Mihailov, Elena. Dacă iubim... : [versuri] / Ele-na Baciu-Mihailov ; cop., prez. graf.: Cristina Covrig. – Chișinău : Săp. „Florile Dalbe”, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 80 p.	6

Platforma on/off line

74.	Ghidirim, Gherasim. Tămâie sub talpa iadului : Satira social-politică, antiunionistă și cîte ceva umor / Gherasim Ghidirim. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipografia „Reclama”]. – 104 p.	6
75.	Iacob, Petru. Zbuciumul balanței : Poezii / Petru Iacob ; cop.: Nicolae Piscun. – [Chișinău : S. n., 2016] (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 328 p.	6
76.	Popa, Mihai. Răul cât hăul : Încercări umoristice în proză și în versuri, însoțite de caricaturi / Mihai Popa, Viorel Popa ; pref.: Ion Ciocanu ; pict. (caricaturi): Ion Mătu. – Chișinău : Labirint, 2016. – 67 p.	6
77.	Vasilescu, Grigore. Surprize : [versuri] / Grigore Vasilescu ; cop.: Ion Axenti. – Chișinău : CEP USM, 2016. – 270 p.	6
78.	Afanas-Creciun, Tatiana. Pietre din petale : [Versuri] / Tatiana Afanas-Creciun. – Chișinău : [S.n.], 2016 [Tipogr. „Tipocart Print”]. – 104 p.	5
79.	Graur, Ion. Muchiile timpului : [versuri] / Ion Graur. – Chișinău : Tipocart Print, 2016. – 88 p.	5
80.	Iliciu, Ion. Cu dor pentru Patrie, Cu drag pentru Femeie, Cu ură pentru paraziți și mafioți : [versuri] / Ion Iliciu. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Print-Carro”). – 184 p.	5
81.	Țarnă, Tudor. Carambol : piese, poeme, sketch-uri, cuplete gen-teatru de revistă / Tudor Țarină. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipografia „Sirius”). – 324 p.	5
82.	Zen, Zina. 513 : [povestiri] / Zina Zen ; cop.: Natalia Gârbu. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Lexon-Prim”]. – 136 p.	5
83.	Guțuleac, Vasile. Pe strada noastră ninge iar cu amintiri : poezii / Vasile Guțuleac ; il.: Igor Vieru [et al.] ; il. cop.: Ion Stepanov. – [Bălți] : Tipografia din Bălți, 2016. – 97 p.	4
84.	Pârlog-Rusnac, Ecaterina. Lume, lume, așa ești... : versuri / Ecaterina Pârlog-Rusnac ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 [Tipogr. „Print-Carro”]. – 104 p.	4
85.	Sîrbu, Andrei. Aduceri aminte... : [versuri] / Andrei Sîrbu ; cop.: Veaceslav Popovschi. – Chișinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 76 p.	4

86.	Țurcanu, Alexandru. Pun inima pe-a sorților balanță : [poeme, piese de teatru] / Alexandru Țurcanu ; cop.: Serghei Cudobețchi. – [Chișinău : S. n., 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”)]. – 131 p.	4
87.	Urâtu, Dorin. Steaua florilor : [versuri] / Dorin Urâtu ; pref.: Ecaterina Iurcu-Urâtu. – Chișinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 95 p.	4
88.	Vicol, Nelu. Cuvinte despre cuvânt și despre iubire : (versuri cu mici pre-cuvântări) / Nelu Vicol. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Totex-Lux”). – 97 p.	4
89.	Caraman, Anatol. Inima cu doruri multe : Antologie lirică : Versuri. Eseuri / Anatol Caraman ; pref.: Tudor Palladi ; graf.: Ion Puiu [et al.] ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Adriga-VIS”). – 189 p.	3
90.	Erhan, Valentin. Rapsodii în derivă : [eseuri] / Valentin Erhan ; pict.: Vitalie Ichim ; cop.: Romeo Șveț. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Combinatul Poligrafic). – 347 p.	3
91.	Trofim, Alina. Lumini din umbre : [versuri] / Alina Trofim ; il.: Victoria Trofim. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipografia „Reclama”]. – 112 p.	3
92.	Ambroci, Zinaida. Sărut suflarea voastră : Versuri / Zinaida Ambroci ; cop.: Veaceslav Popescu. – Chișinău : Tipocart-Print, 2016. – 68 p.	2
93.	Mărăcineanu-Călin, Maricica. Hai, vino, toamnă-n brațul meu : [versuri] / Maricica Mărăcineanu-Călin. – Chișinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Tipocart-Print”]. – 77 p.	2
94.	Sărătîlă, Vlad. Alb inserat : [roman] / Vlad Sărătîlă. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipografia „Reclama”). – 115 p.	2
95.	Pârlea-Conovali, Veronica. Lăcrimează-n dor amurgul : [versuri] / Veronica Pârlea-Conovali ; pref.: Victor Ladaniuc ; cop.: Vitalie Leca. – Chișinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 191 p.	2
96.	Daggari, Jaber Al. Nistru – Radu : [povestire] / Jaber Al Daggari. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipografia „Reclama”). – 60 p.	1
97.	Soltan, Dumitru. Canto a Tenerife : Versos en español, inglés, italiano y rumano / Dumitru Soltan. – Chișinău : Universul, 2016. – 72 p.	1

Literatura aristică, critică literară, publicistică în limba rusă

Nr.	Autorul și titlul publicației	Puncte acumulate
1.	Волницки, Игорь. Путешествия на крыльях ангела : [роман] / Игорь Волницки ; пер.: Раиса Цыбырнэ ; диз.: Андрей Луневи. – Кишинэу : Estetini, 2016. – 152 с.	25
2.	Евстратев, Сергей. Povești pentru adulți = Сказки для взрослых / Serghei Evstratiev ; trad.: V. Cemei ; pict.: A. Smâșleaev. – Chișinău : [Universul], 2016. – 156 с.	16
3.	Ренкеч, Мария. Тепло и холод : Стихи / Мария Ренкеч ; сор.: Руксанда Романчук. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 72 с.	10
4.	Реницэ, Валериу. Взятка Богу : рассказы / Валериу Реницэ. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (Tipogr. „Tipocart-Print”). – 67 с.	9
5.	Узун, Елена. Дневники души : Сборник прозаических и поэтических зарисовок / Елена Узун. – Кишинэу : [Б. и., 2016] (Tipogr. „Elan Poligraf”). – 136 с.	8
6.	Мотрук-Сухацкая, Фаина. Осенние грёзы : сборник стихов / Фаина Мотрук-Сухацкая. – [Бельцы : Б. и.], 2016 (Tipografia din Bălți). – 226 с.	7
7.	Исак, Светлана. Лучи света : [стихи] / авт. ил.: Светлана Исак. – Кишинев : [Б. и.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 129 с.	6
8.	Панов, Георгий. Годы сурового лихолетья : [исторические рассказы] / Георгий Панов, Татьяна Магомедова. – Бендеры : Полиграфист, 2016. – 141 с.	6
9.	Михайлов, Алексей. „Сейф” хранящий сны и тайны : [стихи] / Алексей Михайлов. – Bălți : Indigou Color, 2016. – 293 с.	5
10.	Поторак, Леонид. Сатья-Юга, день девятый : [повесть] / Леонид Поторак. – Кишинёв : [Б. и.], 2016 (Tipogr. „Metrompaș”). – 160 с.	5

11.	Мариан, Борис. Один на льдине : Раздумья в стихах / Борис Мариан. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 125 с.	5
12.	Загоряну, Наталья. Солнце в ладони : [стихи] / Наталья Загоряну ; граф.: Наталья Климова ; обл.: Татьяна Чижова. – [Кишинэу] : [Б. и.], 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 196 с.	4
13.	Киселёва, Новелла. Эоловы крылья : (стихи) / Новелла Киселёва ; фото: Т. Волошиной-Орловой. – Кишинэу : [Б.и.], 2016 (Tipogr. „Metrompaş”). – 120 с.	4
14.	Ткачев, Валентин. Избранное : [стихи] / Валентин Ткачев ; отв. ред.: Никандр Елагин ; худож.: Сергей Панов ; Союз писателей и Респ. литературный фонд Приднестровья. – Тирасполь : Полиграфист, 2016. – 440 с.	4
15.	Глод, Лили. Встреча с Благодатью : [стихи, рассказы] / Лили Глод ; обл.: Руксанда Романчук. – Chişinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 122 с.	3
16.	Иволгин, Сергей. Светлячки : Избранное : [стихи] / Сергей Иволгин. – [Бельцы] : [Б. и.], 2016 (Tipografia din Bălţi). – 272 с.	3
17.	Карапуз, Яков. Сибирские будни: Военно-исторический роман-исследование / Яков Карапуз ; обл.: Е. Себенцов. – Бельцы : [Б. и.], 2016 (Tipografia din Bălţi). – 219 с.	3
18.	Каунов, Ф. С. Улыбнитесь господа! : [пародии] / Ф. С. Каунов. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (Tipogr. „Elan Poligraf”). – 76 с.	3
19.	Кюркчи, Василий Петрович. Моё перо заточено на правду : [стихи] / Василий Петрович Кюркчи; обл.: Виталие Лека. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 167 с.	3
20.	Подгородный, Сергей. Заблудившиеся журавли : Рассказы / Сергей Подгородный. – Бельцы : [Б. и.], 2016 (Tipografia din Bălţi). – [Том] 2. – 2016. – 96 с.	3

Platforma on/off line

21.	Гуменюк, И. А. Неоконченная повесть... : [рассказы] / И. А. Гуменюк, Д. О. Юнак ; отв. ред.: П. И. Либеранский. – [Кишинев : Б. и.], 2016 (Ф.Е.-Р. „Tipografia Centrală”). – 192 с.	2
22.	Каунов, Федор. Мои современники : [memorii] / Ф. С. Каунов. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (Tipogr. „Elan Poligraf”). – 204 с.	2
23.	Науменко, Наталья. Прозрение : Книга стихов с фотографиями / Наталья Науменко. – [Кишинэу : Б. и., 2016] (Tipogr. „Garomont-Studio”). – 79 с.	1
24.	Познакомкин, Станислав. Мыслишки. Мысли. Раздумья : [стихи] / Станислав Познакомкин. – Кишинэу : CEP USM, 2016. – 127 с.	1

Debut literar

Nr.	Autorul și titlul publicației	Puncte acumulate
1.	Lungu, Marinela. Singură cu mine : [roman] / Marinela Lungu. – [Chișinău] : Învățătorul Modern, [2016] (Tipogr. „Cavaioli”). – 152 p.	25
2.	Tîrșina, Olga. Iubire cu miros de ghiocei : [roman] / Olga Tîrșina ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print Caro”). – 309 p.	16
3.	Andronic, Cristian. Bolnav de iubire : Versuri / Cristian Andronic ; pref.: Marcela Mardare ; postf.: Mihai Doloton ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 98 p.	14
4.	Друцэ, Михаил. Тайны ночного бара „Друзья Парнаса” : Сентиментальный памфлет / Михаил Друцэ. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (Ф.Е.-Р. „Tipografia Centrală”). – 240 p.	14
5.	Cibotaru, Sandu. Pierdut în amintiri : Versuri / Sandu Cibotaru ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 [Tipogr. „Print-Caro”). – 81 p.	12

6.	Cebotari, Victoria. Suflet rătăcit : [eseuri] / Victoria Cebotari ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 119 p.	10
7.	Burdujan, Sabina. Suflet pierdut : [nuvelă] / Sabina Burdujan. – Chișinău : [Universul], 2016. – 64 p.	9
8.	Sîrbu, Vera. Labirint din sentimente / Vera Sîrbu ; pict.: Marica Sîrbu. – Chișinău : [Lumina Cuvîntului], 2016 (Tipogr. „Tipocart Print”). – 120 p.	9
9.	Zbancă, Alina. Umbrelă pentru suflet : [versuri] / Alina Zbancă ; prez. graf.: Silvia Lunevi. – [Chișinău : Estetini, 2016 (Tipogr. „Arva Color”).] – 23 p.	9
10.	Чеботарь, Ирина. Ты меня помнишь? : [повесть] / Ирина Чеботарь. – [Кишинэу] : Tipografia Centrală, 2016. – 92 p. – Numele adevărat al aut.: Изольда Макарова.	9
11.	Anton, Doina-Cezara. Frageda ploaie : [versuri] / Doina-Cezara Anton ; cop., prez. graf.: Cristina Covrig. – Chișinău : Florile Dalbe, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 80 p.	8
12.	Anițoi, Galina. În univers e primăvară : versuri / Galina Anițoi. – Chișinău : CEP USM, 2016. – 49 p.	7
13.	Bezdîga, Corina. Bolnavă de Dor : [versuri] / Corina Bezdîga. – [Chișinău : S. n.], 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 158 p.	7
14.	Bogza, Valentina. Tu ești steaua fără nume : Versuri / Valentina Bogza ; pref.: Marcela Mardare ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipografia „Reclama”). – 43 p.	7
15.	Roată, Dina. Darul Cel Mai Prețios : poezii / Dina Roată. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Foxtrot”). – 140 p.	7
16.	Мичурин, Егор. Секунда до жизни : [рассказы] / Егор Мичурин. – [Chișinău : S. n., 2016] (Tipogr. „Tipocart-Print”). – 362 p.	7

Platforma on/off line

17.	Некрасова, Татьяна. Трудовая книжка : Сборник стихотворений / Татьяна Некрасова ; худож.: Александра Лебёдкина. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (Tipogr. „Metrompaş”). – 255 p. – Apare cu sprijinul Min. Culturii.	7
18.	Bolocan, Elena. Inima spune : [versuri, eseuri] / Elena Bolocan ; cop.: Alexandru Plăcintă. – Chişinău : [S. n.], 2016 [Tipogr. „Elan Poligraf”]. – 40 p.	6
19.	Brainstorm, Lucia. Dezbracă-mă de griji şi dor : Versuri / Lucia Brainstorm. – Chişinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 60 p. – Numele adevărat al aut.: Lucia Ciobanu.	6
20.	Gherghilijiu, Aliona. Pe aripile destinului... : [versuri, povestiri] / Aliona Gherghilijiu ; cop.: Vitalie Leca. – Chişinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 72 p.	6
21.	Izvor, Vlad. Spre nesfârşit : [versuri] / Vlad Izvor. – Chişinău : Cuvîntul-ABC, 2016 (Tipogr. „Cavaioli”). – 75 p.	6
22.	Zubenschi, Ecaterina. Ipostaze : Versuri / Ecaterina Zubenschi ; pref.: Marcela Mardare ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chişinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print Caro”). – 272 p.	6
23.	Унгурияну, Виктория. Я умею летать : Рассказы / Виктория Унгурияну. – Бельцы : Universitatea de Stat „Alecu Russo”, 2016. – 213 p.	6
24.	Cotorobai, Andrei Ion. Carte pentru toţi : [versuri] / Andrei Ion Cotorobai. – Chişinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Elan Poligraf”). – 88 p.	5
25.	Sârbu, Mihail. Chemare lăuntrică : versuri / Mihail Sârbu. – Chişinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 88 p.	5
26.	Hristisean, Diana. Citaţie pentru iubire : versuri / Diana Hristisean ; resp. de ed.: Claudia Balaban. – Chişinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Başţina-Radog”). – 79 p.	5
27.	Вакарова, Светлана. Нечаянные строки : стихи / Светлана Вакарова. – Кишинэу : [Uniunea Scriitorilor „Alexandr Puşkin” din Moldova], 2016. – 98 p.	5

28.	Ceban, Domnica. Flacăra dorului arde...: Versuri / Domnica Ceban. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Print-Caro”). – 43 p.	4
29.	Țui, Dumitru. Aripă pentru suflet : [versuri] / Dumitru Țui ; graf.: Vlad Tudose-Ungureanu. – Chișinău : Universul, 2016. – 135 p.	4
30.	Верденский, Максим. Короли, их сумасшествия, или О трех пешках : [роман] / Максим Верденский ; ил.: Тудорица Бурлка-Маковей. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Europress”). – 241 p.	3
31.	Монтен, Азиле. Свет Новой Зари : [роман] / Азиле Монтен. – [Кишинэу : Б. и.], 2016 („Tipografia-Sirius”). – 323 p.	3
32.	Spița, Vlad. Albi dansatori : poezii / Vlad Spița ; pref.: Zina Izbaș, Galina Furdui ; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipografia „Reclama”). – 29 p.	2
33.	Пармакли, Иван. В минуты вдохновения : сборник стихов / Иван Пармакли. – [Chișinău : S. n., 2016 (Tipogr. „Balacron”).]. – 179 p.	2
34.	Mogoreanu, Vasile. Ceea ce m-a pasionat : Poezii, poeme / Vasile Mogoreanu. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Print Caro”). – 166 p.	1

Istoria Republicii Moldova

Nr.	Autorul și titlul publicației	Puncte acumulate
1.	Colesnic, Iurie. În lumea asta sunt femei...: [personalități basarabene]/Iurie Colesnic.–[Chișinău]: Cartier, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 575 p.	59
2.	Țurcanu, Ion. Istoria Basarabiei. Vol. 1 : Preludii. Din paleolitic pînă la sfîrșitul antichității / Ion Țurcanu. – [Chișinău] : Știința, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 867 p.	45
3.	Colesnic, Iurie. Geneza Teatrului Național din Chișinău. 1818-1960: O cronică / Iurie Colesnic. – Chișinău : Cartier, 2016 (Tipografia „Bons Offices”). – 512 p.	42

Platforma on/off line

4.	Bujor, Leonid. Chișinău în inima mea: [din istoria orașului] / Leonid Bujor. – Chișinău : Prut Internațional, 2016 (Combinatul Poligrafic). – 272 p.	37
5.	Dragnev, Demir. Republica Moldova – 25 de ani: Repere istorice. Istoria științei / Demir Dragnev, Constantin Manolache, Ion Valer Xenofontov; ref. șt.: Gheorghe Rusnac [et al.]; resp. ed.: Didina Țăruș; Academia de Științe a Moldovei, Bibl. Șt. Centrală „Andrei Lupan” (Inst.), Centrul de Cercetări Enciclopedice. – Chișinău : Biblioteca Șt. Centrală „Andrei Lupan” (Institut), 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 157 p.	33
6.	Marin, Gheorghe. O paralelă între Dacia Romană și Basarabia / Gheorghe Marin. – Chișinău: Pontos, 2016 (Tipogr. „Reclama”). – 141 p.	20
7.	Vizitiu, Vasile. Cu satul în suflet prin mări și oceane: Amintiri : [despre istoria satului Vărvăreuca, raionul Florești și a neamului Vizitiu] / Vasile Vizitiu. – Chișinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 223 p.	19
8.	Кондрацкий, П. М. Корестоуцы: селолюдии судьбы – от основания до наших дней: [посвящается 430-й годовщине первого документального упоминания о селе, 1586 г.] / П. М. Кондрацкий; науч. коорд.: Болбочан П. К. – [Chișinău : Bons Offices, 2016]. – 615 p.	19
9.	Dulgheru, Valeriu. Basarabie răstignită : [în vol.] / Valeriu Dulgheru. – Chișinău : UTM, 2016. – Vol. 12. – 2016. – 264 p.	16
10.	Corcodel, Varvara-Valentina. Cristale de memorie : [mărturisiri despre deportări] / Varvara-Valentina Corcodel; relatări : Victor Miron [et al.]. – Chișinău : Cuvîntul-ABC, 2016 (Tipogr. „Cavaioli”). – 309 p.	15
11.	Hîncu, Ion. Scara vieții / Ion Hîncu. – Chișinău : Cart-didact, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 300 p.	15

12.	Țopa, Tudor. Văscăuți, etern izvor : [raionul Florești, din istoria satului] / Tudor Țopa ; sub îngrijirea lui Vladimir Verdeș ; red., coord.: Liviu Belâi ; fot.: Mihai Vengher [et al.]. – Chișinău : Fundația „Draghiștea”, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 216 p.	14
13.	Cocarcea, Vasile. Locuri și locașuri sfinte – temelia dăinuirii noastre: [din raionul și orașul Orhei] / Vasile Cocarcea, Andrei Calcea. – Orhei ; Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Reclama”). – 132 p.	13
14.	Cojocaru, Constantin. Edinețul de azi : O istorie în imagini a localității / Constantin Cojocaru, Ion Negrei, Ion Bâlba ; coord.: Ion Negrei. – Chișinău : [S. n.], 2016 (Tipogr. „Balacron”). – 199 p.	13
15.	Manoil, Alexandru. 88 & 333 copământeni : [din istoria raionului Cahul] / Alexandru Manoil. – Cahul : [S. n.] ; Chișinău : Labirint, 2016 (F.E.-P. „Tipogr. Centrală”). – 639 p.	13
16.	Gumenâi, Ion. Comunitățile romano-catolice, protestante și lipovenesti din Basarabia din secolul a XIX-lea / Ion Gumenâi. – Chișinău : Lexon-Prim, 2016. – 352 p.	13
17.	Colesnic, Brândușa. „Revoluțiile colorate”: Între mit și realitate / Brândușa Colesnic. – Chișinău : Epigraf, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 304 p.	12
18.	Țvircur, Victor. Toma Cantacuzino – ostaș și demnitar: Istoria vieții în scrisori și documente / Victor Țvircur. – Chișinău: Cartdidact, 2016 (Tipografia „Reclama”). – 296 p.	12
19.	Iașenco, Tudor. Revenire la Coșernița Sorociei și oamenii ei / Tudor Iașenco (coord.), Tudor Țopa; co-aut.: Nicolae Cojocaru [et al.]. – [Chișinău] : Cuvântul, 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 296 p.	12
20.	Negru, Elena. Cursul deosebit al României și supărarea Moscovei: Disputa sovieto-română și campaniile propagandistice antiromânești din RSSM (1965-1989): Studiu și documente. Vol. 2: (1976-1989) / Elena Negru, Gheorghe Negru; trad.: Gheorghe Chiriță; Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Istorie. – Chișinău : [Tehnica-Info, 2016 (Tipogr. PIM, Iași)]. – 2016. – 926 p.	12

Platforma on/off line

21.	Deladolna, Gheorghe Maxian. Dolna : [raionul Nisporeni]: File și mărturii istorice / Gheorghe Maxian Deladolna. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Reclama”). – 316 p.	11
22.	Gamurari, Boris. Despre trecut și prezent: (Notițe de rezervă) = О прошлом и настоящем: (Заметки про запас): Cartea a 4-a / Boris Gamurari. – Chișinău : Estetini, 2016. – 264 p.	11
23.	Păsat, Dumitru. Slobozia Mare: Vatra dăinuirii strămoșești: (Itinerar spiritual la 580 de ani) / Dumitru Păsat; pref.: Valentina Carastan; Primăria com. Slobozia Mare, Cahul, Muzeul de Ist. și Etnografie al localității. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Reclama”). – 89 p.	11
24.	Agachi, Ștefan. Vechiul Târg Cioburciu, 1361-2016: [raionul Ștefan Vodă] : Crâmpoie din istoria satului: 655 ani : [monografie în imagini] / Ștefan Agachi (foto), Ion Vascan. – [Chișinău: S. n., 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 408 p.	10
25.	Dolghi, Adrian. Istorie și politică în comunism (1917-1965): cazul R(A)SS Moldovenești / Adrian Dolghi. – Chișinău : Pontos, 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 298 p.	10
26.	Васильев, Я. А. Две ипостаси Натальи Васильевой: [из истории семьи Васильева] / Я. А. Васильев; ред.-сост.: Н. Г. Багрова. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (Tipogr. „Poliart”). – 160 p.	10
27.	Ladaniuc, Victor. Nostalgii după Draghiștea: [din istoria localităților așezate de-a lungul râului Draghiștea] / Victor Ladaniuc; consultant șt.: Ion Hâncu; fot.: Victor Ladaniuc, Vasile Zagaevschi. – Chișinău : Fundația „Draghiștea”, 2016 (Tipogr. „Reclama”). – 207 p.	8
28.	Popa, Iulius. Recești și Zahorna : [din istoria satelor, raionul Șoldănești] / Iulius Popa, Luciano Popa. – Chișinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 551 p.	8
29.	Stafi, Ion. Basarabia între mentalitatea moldovenească și politica rusească (1988-2016) / Ion Stafi. – [Chișinău : S. n., 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 320 p.: fot.	8

30.	Гросул, Владислав. Молдавские выходцы в России нового времени / Владислав Гросул; Ассоц. историков и политологов „Pro-Moldova”. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 70 p.	8
31.	Шаповалов, Б. А. Кицканский огненный плацдарм : К 70-летию Победы советского народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг. / Шаповалов Б. А., Бедрос В. Х., Перстнев В. И. ; Общественное движение „Родина – Евразийский Союз”, Общественный совет „За Родину” по празднованию в Республике Молдова 70-летия Великой Победы над фашизмом. – Кишинэу : [Б. и.], 2016. – 420 p.	8
32.	Lisnic, Ioan. Tâplești : File din istoria satului și a bisericii : [raionul Sângerei] / Protoiereu Ioan Lisnic. – Chișinău : Labirint, 2016. – 67 p.	7
33.	Popa-Pădure, Ion. Satul Măgurele de pe Valea Culișoarei : [raionul Ungheni] / Ion Popa-Pădure ; coord. șt.: Gheorghe Maxian Deladolna. – Chișinău : Fundația „Draghiștea”, 2016 [Tipogr. „Reclama”]. – 246 p.	7
34.	Deladolna, Gheorghe Maxian. Mișcarea orheiană pentru reîntregirea poporului român (1985-2015) / Gheorghe Maxian Deladolna. – Chișinău : Labirint, 2016. – 361 p.	5
35.	Frunză, Tudor. Sub semnul demnității: Monografie familială: [a neamului Frunză din satul Mășcăuți, raionul Criuleni] / Tudor Frunză. – Chișinău : [S. n.], 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 232 p.	4
36.	Булгар, Степан Степанович. Гагаузская элита Бессарабии: конец XIX – нач. XX вв. / Степан Булгар. – Кишинэу : [Б. и.], 2016 [Tipogr. „Foxtrot”]. – 123 p.	4
37.	Gherciu, Eduard. Izbiște – satul izvoarelor : [în vol.] / Eduard Gherciu; red. șt.: Dinu Poștarencu ; red.-coord.: Vlad Pohilă. – [Chișinău: S. n., 2016 (Tipogr. „Foxtrot”)]. – Vol. 1. – 256 p.	3

Platforma on/off line

Editurile și numărul de titluri de cărți editate în anul 2016, incluse în acest chestionar:

Nr. d/r	Edituri	Nr.de titluri
1.	Pontos	29
2.	Cartier	10
3.	Tipocart Print	10
4.	Labirint	7
5.	Prut Internațional	6
6.	Arc	4
7.	Bestseller	4
8.	Estetini	4
9.	Fundația „Draghiștea”	4
10.	Universul	4
11.	Cartdidact	3
12.	CEP USM	3
13.	Cuvântul ABC	2
14.	Ideal	2
15.	Învățătorul modern	2
16.	Lumina	2
17.	Princeps	2
18.	Săp. Revista „Florile dalbe”	2
19.	Полиграфист	2
20.	Biblioteca Șt. Centrală „Andrei Lupan” (Institut)	1
21.	Bons Offices	1
22.	Cuvântul	1
23.	Epigraf	1
24.	Indigou Color	1
25.	Lexon-Prim	1
26.	Litera	1

27.	Lumina Cuvântului	1
28.	Știința	1
29.	Tehnica-Info	1
30.	Tocono	1
31.	Uniunea Scriitorilor „Alexandr Pușkin” din Moldova	1
32.	Universitatea de Stat „Alec Russo”	1
33.	UTM	1

Notă: Din numărul total de cărți incluse în sondaj, 76 de titluri au apărut în afara editurilor.

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret de la Chișinău, lansat în aprilie 1997, este unul dintre cele mai importante evenimente culturale organizate anual de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Menirea acestei acțiuni este de a susține editarea și difuzarea cărții pentru copii și tineri, promovarea cărții de un înalt nivel artistic și sprijinirea celor ce contribuie la crearea și editarea publicațiilor pentru copii. Tradițional programul Salonului include: prezentarea editurilor participante; lansări de carte; expoziție de ilustrații de carte în original; un simpozion, conferință ori seminar în problemele cărții și lecturii copiilor; o întrunire a copiilor – laureați ai concursurilor naționale și internaționale de creație literară.

Zilele Creangă, se organizează din anul 1992, în perioada 1-7 martie și includ un ciclu de activități, consacrate patronului spiritual al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” și manifestări culturale de promovare a lecturii pentru copii. Se organizează expoziții și lansări de carte, concursuri literare, sesiuni de comunicări literare ale elevilor, reviste bibliografice de recomandare a lecturii, convorbiri literare cu scriitori pentru copii, concursul de creație / recial literar „Miss Smărăndița”

Săptămâna lecturii și a cărții pentru copii este un program desfășurat anual la 1-7 aprilie, cu scopul de a promova lectura printre copii. Este organizată în cadrul sărbătoririi Zilei Internaționale a Cărții

Platforma on/off line

pentru Copii, 2 aprilie, care este ziua de naștere a marelui povestitor Hans Christian Andersen. Se organizează în colaborarea cu Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY). Programul include lansări de carte, întâlniri cu reprezentanții redacțiilor editurilor și revistelor pentru copii, prezentarea cărților incluse în Topul Cărților pentru Copii ale anului precedent și alte activități.

Concursul literar republican „La izvoarele înțelepciunii” este consacrat promovării creației și comemorării unor personalități marcante din literatura, cultura, istoria națională și universală. Fiecare ediție anuală are ca temă viața și activitatea unei personalități anume. Concursul este organizat în colaborare cu Ministerul Culturii al RM, Ministerul Educației al RM, Direcția Generală Educație Tineret și Sport a Primăriei mun. Chișinău, Secția Națională A IBBY, Uniunea Scriitorilor din RM, Fondul Copiilor din RM și Biblioteci Județene din România.

Campania Națională „Să citim împreună!” este organizată de BN pentru Copii „Ion Creangă” din anul 2012, inițial sub genericul „Copiii Moldovei citesc o carte” și se desfășoară în bibliotecile publice teritoriale din RM. Scopul campaniei este de a atrage copiii și adolescenții la lectură, promovarea cărților de valoare ale autorilor autohtoni, încurajarea lecturilor în familie. BN pentru Copii „Ion Creangă” selectează câteva titluri de carte, care corespund anumitor criterii: atractivitatea, actualitatea temei expuse, originalitatea stilului, conținutului, valoarea cognitivă, educativă, estetică, conținut accesibil copiilor și adolescenților. Bibliotecile publice teritoriale își completează colecțiile cu un număr suficient de exemplare ale titlurilor propuse și organizează pe parcursul anului lansarea, lectura acestor cărți, întâlniri cu autorul cărții, concursuri de creație în baza acestor cărți. Cei mai activi cititori sunt delegați la Conferința republicană de totalizare.

Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”

Programul de lectură „Chișinăul citește”, inițiat de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din mun. Chișinău, a ajuns la ediția a XIII-a. Propune comunității spre lectură, pe parcursul unui an, câte 3 titluri recent editate ale scriitorilor autohtoni, care acoperă toate categoriile

de vârstă: maturi, adolescenți, copii, orientând cititorul spre veritabile valori literare și artistice.

Concursul de lectură pentru copii și adolescenți „Bătălia cărților”, organizat de BM „B. P. Hasdeu”, aflat la a doua ediție. Pentru a citi 10 cărți din literatura autohtonă și universală, selectate de bibliotecă, intră în competiție sute de cititori ai bibliotecii. După examinarea *Fișelor de lectură* a participanților, în final au ajuns 24 de participanți. Finalele cuprind: dezbateră „Convinge-mă să citesc” și un *Top al cărților* citite de participanții la concurs. Fiecare cititor prezintă pledoariile originale și convingătoare pentru cartea preferată, care să fie în vârful topului celor zece. Juriul, format din bibliotecari, scriitori și cercetători literari apreciază percepția textului literar, profunzimea pledoariilor participanților și desemnează o persoană **Cititorul anului** și **Cartea anului**.

Programul „Lecturile verii” se organizează în majoritatea bibliotecilor publice teritoriale din RM, sub genericuri atractive: Biblioteca Estivală „Tărâmul cărții” (Filiala pentru Copii „Ion Creangă” din or. Orhei), programul „Insula Cărții pe Planeta Vara” (Filiala nr. 5, BPO Bălți), proiectul „O vacanță de neuitat” (Edineț), programul de lectură „BiblioȘcoala de vară” (Dondușeni), serviciul „Vacanța la bibliotecă” (Strășeni), programul „Tabăra de vară și lectură la bibliotecă” (Telenești) etc. Pentru sezonul estival 2016, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din Chișinău a dat start unui nou program pentru copii și adolescenți – **Programul estival „Rucsacul de vacanță”**. Au fost organizate 791 de activități / 8315 participanți / 1279 de utilizatori noi înscriși la BM. Cărțile lecturate au fost promovate în cadrul a 193 de expoziții de carte în format tradițional și online, au fost plasate 1600 de postări online. Proiectul a fost menționat cu locul I în cadrul Concursului republican „Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii”, în cadrul FNCL, ediția a VI-a. O nouă formă de promovare a cărții, lecturii și bibliotecii a fost abordată la BM „B.P. Hasdeu” în cadrul **proiectelor „Ora confesiunii”** (Filiala „Alba Iulia”, Filiala „N. Titulescu”) și **„Ora expertului”** (Biblioteca Centrală). La bibliotecă sunt invitate personalități din diverse domenii, care împărtășesc istoriile lor de succes, accentuând importanța lecturii și cărțile care i-au marcat.

Platforma on/off line

Biblioteci publice teritoriale

Tradițional, în bibliotecile publice teritoriale din Republica Moldova se produc manifestări cultural-educative de promovare a cărții și lecturii. Aceste activități se produc sub diferite forme: cenacluri / cluburi literare, concursuri, proiecte / programe informaționale și cognitive, care găzduiesc cititori cu aptitudini deosebite de creație artistică și iubitorii de lecturi bune. Atât programele tradiționale, cât și cele inovative se bucură de popularitate în rândul cititorilor bibliotecilor publice.

Programe / proiecte / experiențe de promovare a cărții și lecturii, organizate de bibliotecile publice teritoriale în anul 2016, reflectă o paletă atractivă și convingătoare de activități pentru cititori:

- „Biblioteca Fără Frontiere”: Proiect intercultural virtual, comun pentru 6 biblioteci din Republica Moldova și 4 biblioteci din România (Județul Argeș, or. Pitești);

- Programul informațional-cultural „Spiridușii intelectuali” (Filiala pentru copii „Ion Creangă”, Bălți);

- Clubul filozofilor „Să vorbim și să discutăm despre...” (Filiala nr. 3, BPO Bălți);

- Clubul de discuții „O carte – un gând” (Filiala nr. 3, BPO Bălți);

- Clubul „Pe aripile Internet-ului cu basmul popular” (BP s. Pererîta, Briceni);

- Ora poveștii digitale (BPR Căușeni);

- Proiectul literar „Cartea Săptămânii” (Filiala pentru Copii a BPR Căușeni);

- Club dramatic „Teatrul cărții” (Dondușeni);

- Proiectul „Acasa spiritului nostru”, care are scop de a promova creația literară proprie a cititorilor (BPO Drochia);

- Călătorii literare „Aventurile din cărți” (BPO Drochia);

- Clubul de lectură și discuții „O furnică-n bibliotecă”, „Clubul Decelușilor” (BPO Florești);

- Proiectul „La drum de lectură” (BP pentru Copii, Glodeni, copiii înșiși prezintă în fața colegilor cărțile preferate, pentru a trezi interesul altor copii pentru lectura lor);

- Biblioteca ambulantă „Vă aducem cartea aproape” (Nisporeni);

- Program pentru preșcolari „Dulcea mea copilărie cu povești on-line” (Râșcani);

- Serviciul de biblioterapie „Desoperă-te prin lectură” (Strășeni);
- Proiectul „La bibliotecă se învață mai bine” (Telenești);
- Proiectul Festivalul tinerilor creatori de poezie „Pe o ramură de grai” are loc din 1998, se organizează la fiecare 2 ani, au paraticipat deja peste 500 de persoane (Telenești);
- Programul „O seară la bibliotecă” (activează din 2014 la filiala nr. 2 a BPR Ungheni, adolescenții vin la diverse activități: serate tematice, vizionări de filme, discuții pe marginea unor opere literare etc)

PROIECTUL „CARTEA ȘI LECTURA ÎN VIAȚA PERSONALITĂȚILOR”

Un proiect important realizat on-line în cadrul FNCL este „Cartea și lectura în viața personalităților”. Scopul proiectului este de a scoate în relief cărțile preferate de liderii lecturii din Republica Moldova.

Personalități notorii, formatori și lideri de opinii și lectură, care au diverse tangențe cu cultura cărții, au fost rugate să răspundă la două întrebări:

- Ce înseamnă cartea și lectura pentru dvs?
- Care sunt cărțile care au un loc aparte în sufletul și inima dvs?

La edițiile FNCL de până acum au răspuns la întrebările proiectului 12 persoane: Vasile Butnaru, Mihai Cimpoi, Vitalie Ciobanu, Iurie Colesnic, Gheorghe Erizanu, Iulian Filip, Nadejda Pădure, Vasile Romanciuc, Aurelian Silvestru, Arcadie Suceveanu, Valeriu Turea, Ianoș Țurcanu. În baza cărților menționate de participanți, am realizat un top al preferințelor. Printre cărțile/autorii menționați figurează: *Biblia*, Ion Creangă, Mihai Eminescu, Mihail Sadoveanu, Lucian Blaga, António Lobo Antunes, Tudor Arghezi, Ion Luca Caragiale, Miguel de Cervantes Saavedra, Hermann Hess, Jorge Luis Borges, Mircea Eliade.

Rezultatele *Topului* au fost comparate cu rezultatele unui proiect realizat de Dan C. Mihăilescu în România, în scopul de a afla ce titluri de cărți (autori) au marcat copilăria și tinerețea intelectualilor români. Au fost intervievate 19 personalități printre care: Ana Blandiana, Mircea Cărtărescu, Horia-Roman Patapievici, etc. Iată rezultatele: Jules Verne, Al. Dumas, Ion Creangă, Karl May, Ion Luca Caragiale, Antoine de Saint-Exupéry, Thomas Mann, Mihai Eminescu, Lev Tolstoi, etc.

Platforma on/off line

De remarcat că patru dintre cărțile/autorii plasați în *Top* figurează în ambele clasamente: Ion Creangă, Mihai Eminescu, Ion Luca Caragiale, *Biblia*.

GÎNDURI, IMPRESII...

Gânduri despre carte și lectură exprimate de participanții Proiectului „Cartea și lectura în viața personalităților”

* * *

„...La fel cum nu are nicio noimă să explici unei persoane care nu a trăit (încă) sentimentul iubirii *ce înseamnă să fii îndrăgostit?*, nu văd cum i-aș putea explica cuiva, care nu este dependent de *drogul lecturii*, ce înseamnă plăcerea (desfătarea, delectarea, vraja, deliciul ...) cititului. Iar persoanelor îndrăgostite de carte de ce le-aș pune oglinda în față? Lor trebuie să le dai cărți. Mormane de cărți...

Cetitul este forma cea mai plăcută de igienizare a minții, dar și a sufletului, care, au proprietatea de a se atrofia, dacă le lași să vegeteze ca pe un cactus.”

Vasile BOTNARU,
jurnalist și pictor din RM

* * *

„Nicio întâmplare din viață nu se compară, pentru mine, cu aventura lecturilor, cu lumea cărților. Cartea, în acest sens, nu e doar o meserie pentru mine, nu e doar o vocație sau un hobby. E un mod de viață. De existență. Iată de ce fraza lui Mallarme: *„Lumea există ca să ajungă într-o carte”* nu are nevoie de explicații pentru mine. Lumea „reală-materială”, după mine, e doar materie primă. Cartea e esența acestei lumi. Scopul ei final.”

Mircea V. CIOBANU,
critic literar, redactor-șef la Editura „Știința” din RM

* * *

„Se scrie și se vorbește mult despre *Marile minuni ale lumii*. Se pomenesc minuni din antichitate, minuni moderne, dar după părerea mea cea mai mare minune a lumii este CARTEA. Ea a reușit să unească între ele civilizații, să transforme conștiința umană, să miște din loc

oamenii și să-i trimită în cosmos, în căutare de viață pe alte planete. Dar ceea ce este mai important ne-a povățuit mereu că trebuie să fim mai buni, mai indulgenți mai toleranți, că doar atunci vom fi ceea ce trebuie și cum trebuie să fim.

Apropierea mea de carte s-a produs accidental. Aveam cărțile mele și până la șase ani, urmăream cu plăcere desenele, dar nu-mi plăcea să citesc, nu-mi era interesant. Părinții mei, învățători, încercau în fel și chip să mă facă să citesc, dar era în zadar. Așa a fost până în vacanța de iarnă în clasa a treia, când după sobă la bunica, pe o lăiță mare am deschis o carte nu prea groasă despre o rățușcă. Era o povestioară de Ion Druță, – *Cenușica*. Am citit-o și am rămas vrăjit de puterea cărții care mi-a adus în față o dramă și m-a făcut să simt o mare părere de rău că nu pot ajuta în nici un fel acea nenorocită rățușcă. De acum încolo și până azi n-am mai lăsat cartea din mână, căci în ea se ascunde un Univers de care am neapărată nevoie, una dintre cele mai Mari Minuni ale Lumii...”

Iurie COLESNIC,

scriitor, istoric literar și politician din RM

* * *

„Cartea a ajuns să însemne elementul nuclear în lumea mea: orice zi începe și se încheie într-o carte ori alta; oriunde ajung, am o carte ori câteva deschise ori însemnate la anumite pagini; cărțile de recetire așteaptă răbdătoare revederea; cărțile mele scrise își știu locul, cele nescrise consultă calendarele și ceasornicele; adresele cu lume incontestabil a cărții încerc să le onorez de câte ori îmi dau semne că mă așteaptă *să mai vorbim tot despre cărți*. Aici, în lectură, mi s-au deschis ochii (să văd!). Tot în cărți am găsit, dar mai caut împăcări pentru enigmatică clipă a închiderii definitive a ochilor. Unde – după aceea! – se depozitează *ceea ce ai văzut/citit?* Că nu se poate chiar fără urmă...”

Iulian FILIP,

poet, prozator, dramaturg și folclorist din RM

* * *

„Aveam vreo 10 ani când îmi luasem de la biblioteca satului o carte ilustrată alb-negru și cu scris în grafie chirilică. Era despre cele 7 mi-

Platforma on/off line

nuni ale lumii și cele mai frumoase locuri de pe pământ. Devenise visul meu să văd orașul pe ape care îmi părea ireal, probabil, ca oricărui copil care nu văzuse altceva decât drumurile de la țară. Și, iată-mă, plimbându-mă prin visul din copilăria mea.” Sursa: https://www.instagram.com/p/BWDGDp8BNFA/?fb_action_ids=1457273534311913&fb_action_types=instapp%3Atake&fb_ref=ogexp&fb_source=other_multiline&action_object_map=%5B1192919204153262%5D&action_type_map=%5B%22instapp%3Atake%22%5D&action_ref_map=%5B%22ogexp%22%5D

Sorina OBREJA,

prezentatoare TV, Veneția, Italia

* * *

„Cartea și lectura pentru mine înseamnă Totul. Nu-mi pot imagina existența mea umană – aici și acum – fără această nevoie destinală de a citi și a medita pe marginea cărților. A citi e totuna cu a exista efectiv. Cartea rămâne constant, o prietenă în condițiile în care prietenii te părăsesc sau chiar te trădează. Este întruchiparea fidelității și încrederii pe care se construiește raportul Eu/Celălalt despre care se discută atât de mult – la nivel filosofic, cultural-sociologic – în contextul frământat al postmodernității noastre puse sub semnul relativismului și perspectivismului nietzschean.”

„Cartea (cu majusculă) a lui Eminescu, cărțile mari ale lumii semnate de Homer (care în grecește înseamnă orb) sau de vizionarii de mai încoace Dante, Shakespeare, Goethe, de Cervantes și toți clasicii-clasici și romanticii-romantici, în frunte cu Novalis, de revoluționarii Baudelaire și Rimbaud din categoria cărora nu ar trebui să lipsească Arghezi, Barbu și Blaga ai noștri sau tradiționaliștii Rebreanu, Preda, Pavel Dan, Breban, Neagu. Bineînțeles că din sufletul și inima mea nu lipsesc cărțile marilor critici: De Sanctis, Călinescu, Belinski (cel din tinerețe), Sainte-Beuve, Lanson până la Barthes și Simion.

Nu exagerez mărturisind că nu știu, nu-mi imaginez cum aș trăi, ce-aș face, ca să nu mor de urât și plictisit, într-o lume fără cărți... Cartea și cititul a fost prima mare minune a vieții mele... A și rămas a fi, doar că acum realizez acest mare dar ce mi s-a dat...

Cred că în fruntea cărților lecturate de mine stau poveștile. În lumea

basmului am găsit răspuns la multe frământări, alinare și încrederea în a visa. Aici m-am simțit prințesă... Apoi mi-au venit cărțile care m-au ghidat, pe care le păstrez în memorie și la care revin... Creangă, Eminescu, Sadoveanu, Exupery, Ionesco, Sartre, Durenmat, Hesse, Tomas Mann, Eliade, Blaga... De fapt, foarte multe cărți mi-au clădit spiritul...”

Claudia PARTOLE,

scriitoare, prozatoare, jurnalistă din RM

* * *

„...pe lângă un copil cu cartea în mână toți treceau „în vârful degetelor”.

„Cartea reprezintă pentru mine de fapt văzduhul, oceanul, țărâna și toate stihiiile în care mă simt bine, confortabil, protejată, așteptată și mulțumită de sine. Odată cu prima carte ținută în mână lectura mi-a devenit pasiune și necesitate. Deși părinții și bunicele mele au fost oameni simpli, în casa noastră a existat bibliotecă de familie, iar pe lângă un copil cu cartea în mână toți treceau „în vârful degetelor””

Nadejda PĂDURE,

poetă, bibliotecară

* * *

„Un loc cu totul și cu totul deosebit în inima mea îl are... Cocostârcul galben și culmea soarelui – o poveste chinezească, o cărțuție cu copertă galbenă, subțirică, de numai câteva pagini... E prima carte pe care am luat-o de la biblioteca din satul meu. Am citit-o și mi-a plăcut. Eram, cred, elev în clasa întâi. De atunci, au trecut aproape 60 de ani... de carte. Prima carte citită are o importanță deosebită – ea te poate încuraja să citești și alte cărți sau îți poate tăia pentru multă vreme (dacă nu pentru totdeauna) pofa de lectură. Varianta ideală este când omul potrivit descoperă, la momentul potrivit, cartea potrivită...”

Vasile ROMANCIUC,

poet, redactor, traducător din RM

* * *

„Trăim sub zodia urgențelor și a senzaționalului, în caruselul delirant al evenimentelor cotidiene. Cartea, literatura, lecturile își află

Platforma on/off line

tot mai greu locul în această lume grăbită și înrobite de materialitate. Totuși, vreau să-mi păstrez optimismul, încercând să-mi întăresc convingerea că ceea ce întruchipează înțelepciunea și sublimul existențial, ceea ce conține atât de necesara doză de trăire artistică și imaginar luminos – cartea, fie în forma ei clasică, materială, fie în formă digitală sau electronică – are șanse de supraviețuire, nu poate să dispară în marasmul cotidian, în amnezia socială. În acest sens, Saloanele și târgurile de carte, Festivalul cărții și al lecturii, așa cum se prezintă cel de la actuala ediție, constituie o probă reconfortantă și revelatoare.”

Arcadie SUCEVEANU,
poet, președintele Uniunii Scriitorilor din RM

* * *

„Nu mai știu cine spunea „Biblioteca mea sunt eu”, cărțile pe care le am mă reprezintă. Nu știu, mai degrabă aș spune că biblioteca este ceea ce aș dori să fiu, dar mi-s mâinile scurte. Am o relație tandră cu biblioteca mea (de fapt, a noastră, căci suntem mulți cititori la casă). Sunt cărți, la care revin periodic, cu altele ni-e de ajuns și o întâlnire. Dar am și cărți – bune, de altfel – pe care m-aș mira de-aș reuși să le citesc în această viață. Ne privim reciproc cu speranță, ne mângâiem din priviri. „Atât?” „Probabil că da. Atât...” Dar nu disper, am feciori și nepoți. Iar dacă e să dau câteva nume de scriitori și cărți, cred că o bună parte sunt aceleași ca și în cazul oricărui om cât de cât citit. Când i-am citit pentru întâia oară pe Márquez și Bulgakov, am avut febră – febră nu în sens „literar”, ci la cel mai direct mod „medical”. Am trei feciori, fiecare cu preferințele sale de lectură, dar toți trei în egală măsură sensibili la Caragiale. I-am crescut cu Dl Goe, Bubico, cu personajele din piese, apoi cu scrisorile lui memorabile. Mă bucur că și nepoții mei au aceeași deschidere către Caragiale ca și tații lor. Aș mai aminti „Jocul cu mărgelile de sticlă” de Hermann Hesse, Saramago, António Lobo Antunes. Și, firește, autori și cărți de pe ambele maluri ale Prutului. Mulți și multe! Nu dau nume și titluri de frică să nu fac vreo boroboață în ierarhii. Dar pentru cărți bune și prieteni, inima mea-i încăpătoare, e loc destul...”

Valeriu TUREA,
politician

* * *

„Clișeul cu cartea-prieten nu-i o vorbă goală, fiindcă doar cărțile nu știu să trădeze, nu-ți fac reproșuri nemeritate (și nici măcar meritate), nu au nevoie să le explici nimic, știu totul, suferă, se bucură și cred împreună cu tine. Te apară de rău și plictiseală. Cartea te consolează, te luminează, spală urâtenia sufletului și a lumii. E un adevărat balsam pentru toate rănilor. Desigur, unui om înconjurat de cărți, dicționare literare și neliterare, unui om care e prieten cu o frază sau un paragraf revelator pentru ideile (din orice domeniu) pe care vrea să le abordeze, i se oferă, vreau să cred, veritabile regaluri spirituale. Din care, firește, are numai de câștigat.”

Ianoș ȚURCANU,

poet, eseist, prozator, textier, autor de aforisme din RM

Vera OSOIANU

Cartea între prieteni și dușmani

În cadrul unei emisiuni „Bună dimineața” de la postul de televiziune Moldova 1, producătorul propunea celor intervievați să răspundă la întrebarea, ce înseamnă pentru ei fericirea. Pentru unul dintre protagoniști fericirea se identifica cu o casă mare și o bibliotecă cu foarte multe cărți. Este în spiritul lui Jorge Luis Borges, care scria că „Lectura e o formă de fericire, dar nu poți obliga pe nimeni să fie fericit”.

Nu fiecare persoană poate avea o bibliotecă cu foarte multe cărți și nici gustul și bucuria lecturii nu apare din senin. Dar pentru acestea sunt bibliotecile și bibliotecarii, părinții, școala, profesorii. Ei au responsabilitatea să îndemne copiii spre carte și lectură, să pună în mâna copilului cartea, cât mai des și cât mai devreme.

Pe tot parcursul civilizației umane, lectura, ca bază a cunoașterii, și cartea, ca act sublim al creației și format important de păstrare și comunicare a cunoștințelor și informațiilor, au fost înalt apreciate de cei care le cunosc adevărata valoare. Cartea a fost și este venerată, cântată, cioplită în piatră, fier și granit.

Toate numele cu mare greutate în istoria civilizației au lăsat gânduri nemuritoare despre carte, despre rolul și importanța cărții. Amintim aici de: Seneca, Petrarca, Volter, Balzac, și atâția alții. De-a lungul

Platforma on/off line

secolelor și mileniilor au căzut zei, state, cetăți, dar cărțile au rămas. Istoria a cernut doar nonvaloarea și a păstrat peste ani adevăratele valori. Mari personalități care au contribuit la modelarea lumii au murit cu secole și milenii în urmă, dar cărțile lor au rămas, trăiesc păstrându-le numele și memoria. Când le citim cărțile, le simțim prezența, ne transpunem în lumea în care aceștia au trăit.

...Dar tot cartea a fost printre cele mai prigonite valori. Cărțile au fost arse pe rug, cenzurate, interzise, scoase din acces, ținute la index. Regimurile represive au interzis, pedepsit și chiar închis autori și editori, au pedepsit cititori. În lupta cu cărțile au fost experimentate toate mijloacele, s-a luptat așa cum se luptă cu dușmanii poporului. Multe cărți au dispărut. Cercetătorii vorbesc chiar despre faptul că aceste cărți ar fi putut schimba mersul istoriei, de aceea au fost făcute să dispară. Și n-au dispărut doar cărți. Au fost distruse biblioteci. Cercetători susțin că Biblioteca Alexandria, colecție fantastică a cunoașterii, a fost distrusă intenționat. Distrugerea Bibliotecii din Alexandria este considerată drept cea mai mare pierdere din istoria culturală a omenirii.

De-a lungul istoriei au avut de suferit numeroase titluri celebre, au fost interzise cărți, care mai apoi au devenit cele mai importante capodopere literare ale lumii. Și nu contează din ce motive: sociale, religioase, politice, sexuale. Printre scriitorii proscrși în diferite epoci și din diferite motive, au figurat: Voltaire, D.H. Lawrence, William Shakespeare, James Joyce, Thomas Mann și mulți alții.

Printre cărțile interzise la diferite etape și în diverse țări găsim cu mirare romanul *Să ucizi o pasăre cântătoare* de Harper Lee, roman care figurează în cele mai importante topuri de nivel internațional și național și care avea să-i aducă autoarei Premiul „Pulitzer”, iar pentru ecranizare lui Robert Mulligan trei Oscaruri și două Globuri de Aur. În șirul cărților interzise regăsim titluri precum: „*Aventurile lui Huckleberry Finn*”, de Mark Twain; *Vrăjitorul din Oz* de Frank, L. Baum; Harry Potter, de autoarea britanică J. K. Rowling; *Arhipelagul Gulag*, Aleksandr Soljenițin; *1001 de nopți. Povești arabe*, Decameronul, Giovanni Boccaccio; *Metamorfoza*, Franz Kafka; *Lolita*, Vladimir Nabokov; *Aventurile lui Alice în Țara Minunilor*, Lewis Carroll (1865); *Codul lui Da Vinci*, Dan Brown (2003); *Ulise*, James Joyce; *Moarte*

la Veneția, Thomas Mann; *Hamlet*, William Shakespeare; *Madame Bovary*, Gustave Flaubert, etc.

Deosebit de crunt cu cărțile a luptat biserica. O listă de cărți interzise a fost alcătuită de Vatican. Papa Paul al IV-lea a elaborat *Catalogul Cărților Interzise* pentru a-i proteja pe catolici de ideile controversate.

Pentru artiști și scriitori dreptul și libertatea de exprimare este la fel de vital ca și aerul. Dacă cărțile ne ajută să devenim acei ce suntem cu adevărat, cenzura reprimă nu numai scriitorii, dar și evoluția ideilor și exprimarea identității.

Și acum, se impune întrebarea de ce atâta înverșunare, de ce atâta luptă cu niște cărți? De ce se tem autoritățile (indiferent dacă este vorba de stat, biserică sau părinți)? Teama constă în faptul, că noile idei pot provoca schimbări. Cărțile sunt mici, dar puterea pe care o conțin este enormă. Conținutul unor cărți rămâne cu noi, în capurile noastre pentru zile, luni, ani și chiar pentru toată viața. Cărțile ne învață să gândim, să ne modelăm identitatea, să fim puternici, să apărăm convingerile noastre și pe ale altora.

La 28 august 2015 cotidianul britanic *The guardian* publică articolul *De ce cărțile sunt mici dar periculoase/Why books are small but dangerous* <http://www.theguardian.com/childrens-books-site/2015/aug/28/why-books-are-small-but-dangerous-amnesty>. Articol în care Nicky Parker de la *Amnesty International* explică cum cărțile deschid lumi întregi, orizonturi pe care unii oameni doresc să le țină ascunse de masele largi. Articolul amintește de un citat din V.A.Urechea “*Cartea este și dânsa armă puternică. La lumina și învățătura cărții se deșteaptă conștiința națională, care este singura cetate care n-o răpune dușmanul*”, dar și de o idee similară expusă de Jorge Luis Borges. Renumitul romancier, poet, eseist, filozof, bibliotecar argentinian, unul dintre cei mai importanți scriitori ai secolului XX-lea scria, referindu-se la carte, că este arma cea mai inofensivă, dar cu bătaia cea mai lungă dintre toate cele inventate de mintea omenească. Tot pe această notă se înscrie și ideea expusă de Helen Exley *Cărțile pot fi extrem de periculoase. Pe cele mai bune dintre ele ar trebui pus un avertisment: Atenție! Îți poate schimba viața!*

FNCL este un îndemn la fericire, este o tribună în plus unde copiii și maturii se pot manifesta, pot dezvolta abilități de comunicare, pot

Platforma on/off line

practica arta oratorică, pot învăța pe de rost texte și poezii, dezvoltând și pe această cale gândirea. După cinci ediții, se poate afirma că FNCL este în consens cu manifestările de acest fel organizate în lume.

Este adevărat că se poate de trăit și fără cărți, nimeni încă n-a murit din lipsa lor. Dar de câtă înțelepciune, adevăr, bucurii și frumuseți au fost lipsiți.

Vera OSOIANU,

Festivalul Național al Cărții și Lecturii – pas important în consolidarea comunității

În anul 2011, când se lansa Proiectul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, trasa drept scop de lungă durată inițierea unor acțiuni de amploare care ar genera o atitudine nouă față de bibliotecă, carte și lectură, iar prin implicarea bibliotecilor publice din întreaga țară, ar da o nouă dimensiune și valoare acestor activități.

La Rezina, la una din activitățile de prelansare a Festivalului, am avut dovada clară că activități de o asemenea amploare pot servi și consolidării comunității, sarcină importantă asumată de biblioteca publică. La manifestare au participat într-adevăr de la mic la mare, începând cu copiii de grădiniță, liceeni, părinți, funcționari și terminând cu președinta raionului Rezina, dna Eleonora Graur.

Organizat în preajma a două mari sărbători naționale, Ziua Independenței și Ziua Limbii Noastre, incluzând ziua de 1 septembrie – prima zi de școală și Ziua Cunoștințelor, FNCL este o platformă ideală pentru a demonstra, cât de mult înseamnă biblioteca, cartea și lectura în lărgirea orizontului cultural al fiecărei persoane, în dezvoltarea personalității și în consolidarea comunității.

Copiii care au delectat publicul de la Rezina, adunat în jurul bustului lui Mihai Eminescu, cu poezii din creația scriitorilor, dar și creații proprii, poate nu sunt conștienți de faptul cât de mult înseamnă dobândirea de timpuriu a experienței de a vorbi în fața unui auditoriu, cât de mult înseamnă pentru dezvoltarea memoriei învățarea textelor pe de rost, etc., dar maturii sunt obligați să încurajeze copiii și să-i îndemne spre carte, lectură, bibliotecă, să pună cartea în mâna copilului, cât mai des și cât mai devreme. Așa vor crește generații noi,

care vor putea vorbi în fața unui public, își vor putea exprima coerent gândurile, vor putea vorbi frumos limba.

Pentru succesul evenimentului au fost conjugate eforturile mai multor biblioteci și instituții: Biblioteca Națională a Republicii Moldova – coordonatorul evenimentului, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă, care au lansat în teritoriu Bibliobusul, Biblioteca Publică Raională „Mihai Eminescu” Rezina – organizatoarea propriuzisă a evenimentului, Centrul de Carte și Cultură Românească, care a făcut o donație foarte valoroasă Bibliotecii Publice Raionale Rezina și Bibliotecii Publice din Cuizăuca, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Consiliul Raional Rezina, Primăria orașului Rezina, etc. A fost un exemplu clasic de implicare a mai multor parteneri în organizarea unei activități și de confirmare a adevărului „unde-s doi puterea crește”. La Rezina au fost implicați „mai mulți de doi” și așa ar trebui să fie la oricare activitate de promovare a cărții și lecturii, care sunt temelia tuturor temeliilor.

Am fost mândră pentru echipa Bibliotecii Publice Raionale Rezina și m-am gândit că nimic nu poate servi mai eficient creării imaginii pozitive a bibliotecii în mediul comunitar ca activități de asemenea amploare și ținută. M-am gândit cu tristețe la bibliotecarii care n-au înțeles încă valoarea FNCL și șansele pe care le oferă. Dar sunt speranțe. Suntem abia la a patra ediție a FNCL sau poate ... deja! La a patra ediție?

Imagini: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=642705565836291&set=pcb.642706782502836&type=1&theater>

(Impresii de la ediția a 4-a a FNCL)

CITATE, AFORISME, GÂNDURI DESPRE BIBLIOTECĂ, BIBLIOTECAR, CARTE, LECTURĂ

* * *

A construi o bibliotecă înseamnă a crea o viață. Biblioteca nu va fi niciodată o colecție întâmplătoare de cărți.

Carlos María Domínguez

Platforma on/off line

* * *

Fără biblioteci, nu există civilizație.

Ray Bradbury

* * *

În viața mea niciunde nu am fost mai fericit decât într-o bibliotecă. Dacă aş aduna orele pe care le-am petrecut în biblioteci, cred că ar reprezenta un sfert din viață. Sunt fericit în biblioteci.

Neagu Juvara

* * *

O bibliotecă este un ținut vrăjit, un palat cu desfătări, un adăpost în care te poți adăposti împotriva furtunilor. Bogații și săracii pot deopotrivă să se folosească de aceasta.

John Lubbock

* * *

Oricine va avea cheia de aur care deschide ușa tăcută a bibliotecilor va găsi în ele încurajare și mângâiere, odihnă și fericire.

John Lubbock

* * *

E ceva să ai o bibliotecă, însă e și mai mult să te servești de ea cu înțelepciune.

John Lubbock

* * *

Eu mi-am imaginat întotdeauna Paradisul sub forma unei biblioteci, alte persoane consideră că ar fi o grădină, alții și-l pot închipui ca un palat, eu l-am imaginat întotdeauna ca o bibliotecă și aici mă aflam eu...

Jorge Luis Borges

* * *

Paradisul, fără nici un fel de dubiu, nu este decât o bibliotecă imensă.

Gaston Bachelard

* * *

O bibliotecă este un paradis cu lumea pusă pe raft.

Nicolae Dabija

* * *

Singurul lucru pe care trebuie să îl cunoști cu precizie este unde se află biblioteca.

Albert Einstein

* * *

A construi o bibliotecă înseamnă a crea o viață. Biblioteca nu va fi niciodată o colecție întâmplătoare de cărți.

Carlos María Domínguez

* * *

Bunica întotdeauna spunea, că Dumnezeu a făcut bibliotecile pentru ca oamenii să nu aibă nici o scuză de a fi stupizi.

Joan Bauer

* * *

My grandma always said that God made libraries so that people didn't have any excuse to be stupid.

Joan Bauer

* * *

Nici un loc nu-ți oferă o mai puternică convingere a zădărniceii speranțelor umane ca o bibliotecă publică.

Samuel Johnson

* * *

Biblioteca este un cabinet magic în care există mai multe spirite vrăjite.

Jorge Louis Borges

* * *

Biblioteca este un frigider pentru conservarea gândurilor.

Herbert Samuel

* * *

Biblioteca este patria cuvintelor care au avut ceva de spus.

Octav Bibere

* * *

Biblioteca este templul învățaturii, iar învățătura a eliberat mai mulți oameni decât toate războaiele din istorie.

Carl Thomas Rowan

* * *

Am iubit școala pentru că acolo era biblioteca.

Octav Bibere

* * *

Fără biblioteci ce ne-ar mai rămâne? N-am mai avea nici trecut și nici viitor.

Ray Bradbury

Platforma on/off line

* * *

Biblioteca este școala vieții care ne învață nu pentru notă sau certificat, ci pentru nevoile imperioase ale existenței și misiunea pe care o avem ca individ în societate.

Aurel Filimon

* * *

O bibliotecă este o ușă spre numeroase vieți.

Sharon Creech

* * *

Îmi găsisem religia: nimic nu mi se părea mai important decât o carte. În bibliotecă vedeam un templu.

Jean-Paul Sartre

* * *

Fără Farul și Biblioteca din Alexandria, mulți oameni n-ar fi evitat naufragiul.

N. Petrescu-Redi

* * *

Când întemeiezi biblioteci, pregătești hambare publice, strângi rezerve menite să preîntâmpine o iarnă a spiritului.

Marguerite Yourcenar

* * *

Soarta multor oameni a atârnat de faptul că în casa părinților lor a fost sau nu, o bibliotecă.

Edmondo De Amicis

* * *

Biblioteca: altar, nu închisoare a cărților ar trebui să fie!

Costel Zăgan

* * *

Biblioteca, paradoxala peșteră a singurătății, este locul unde-ți poți (re)întâlni instinctul.

Costel Zăgan

* * *

Bibliotecile nu se fac, ele cresc.

Augustine Birrell

* * *

Școala dă numai cheia, iar biblioteca e casa. Să ai cheia fără casă, nu se poate zice că ai unde locui.

Jean Mace

* * *

La ce va sluji poporului să știe să citească, dacă n-are nimic de citit? Biblioteca populară este complementul școlii primare.

Jean Mace

* * *

Geniul se poate forma în liniștea unei biblioteci, dar tăria de caracter este de multe ori rezultatul unei vieți trăite pe nicovala suferinței.

Richard Wurmbrand

* * *

Biblioteca e numai acolo unde se dă viață cărții.

Filippo Turati

* * *

Biblioteca nu are răceala impersonală a computerului.

Adrian Pinte

* * *

În biblioteci, oricine poate dialoga cu eternitatea. Ce s-or fi mai distrând clasicii!

Vasile Ghica

* * *

Suntem singura specie de pe această planetă, din câte știm noi, care a inventat o memorie comună care nu este depozitată nici în genele noastre, nici în creierile noastre. Depozitul acestei memorii se numește bibliotecă.

Carl Sagan

* * *

O universitate este doar un grup de clădiri adunate în jurul unei biblioteci.

Shelby Foote

* * *

Nu există om cult, în adevăratul înțeles al cuvântului, care să nu-și dea seama de însemnătatea pe care o au bibliotecile publice, nu numai pentru progresul științific în genere, ci și pentru educațiunea morală

Platforma on/off line

și intelectuală a unui popor. Și prin biblioteci publice nu trebuie a se înțelege numai bibliotecile savante, adică cele care sunt alipite pe lângă universități sau pe lângă societățile științifice, ci toate bibliotecile, începând cu cele pomenite și până la modestele cabinete de lectură și depozite de cărți.

Nerva Hodoș

* * *

Biblioteca ne conectează cu înțelegerea și cunoașterea extrase dureros din natură, de cele mai strălucite minți care au fost vreodată, cu cei mai buni profesori, strânse de pe întreaga planetă și din toată istoria noastră, pentru a ne instrui fără să obosească, și să ne inspire să ne aducem propria contribuție la cunoștințele colective ale speciei umane. Eu cred că, starea de sănătate a civilizației noastre, profunzimea conștientizării privind sprijinul acordat culturii noastre, și grija noastră pentru viitor, toate acestea pot fi testate prin cât de bine ne susținem bibliotecile.

Carl Sagan

* * *

Dacă vrem să înființăm ateliere literare și laboratoare științifice în țara noastră, este necesar să clădim biblioteci: case ademenitoare cu cărți.

Gyorgy Aranka

* * *

Partea cea mai bună a educației mele provine din biblioteca publică... taxa pe care am plătit-o a fost un bilet de autobuz și, uneori, amenda pentru o carte pe care nu am înapoiat-o la timp. Nu trebuie să știi prea multe la început, dacă cunoști calea spre biblioteca orășenească.

Lesley Conge

* * *

Pentru un istoric, bibliotecile sunt și adăpost, și hrană, și chiar inspirație.

Barbara Tuchman

* * *

În biblioteci se păstrează neîntrerupt firul ce l-a depănat mintea omenească din vremurile cele mai îndepărtate, consemnând pas cu pas progresele succesive, care ne-au adus la gradul de cultură de care ne bucurăm a fi.

Alexandru Tzigara-Samurçaș

* * *

Atunci când citesc despre cum se tot taie fondurile bibliotecilor, nu mă pot gândi decât că societatea americană a găsit încă o metodă de a se autodistruge.

Isaac Asimov

* * *

De câte ori te simți nefericit și ai nevoie de uitarea necazurilor; când ești rănit de viață, dorești un suprem balsam; când ești sătul de banalitatea și inegalitatea mediului, aspiri la societate; mai ales când vrei să te înduioșezi ori să râzi de nimicuri în tovărășia unui spirit plin de bunăvoință și de înțelegere, atunci nu-l căuta departe, căci nu-l vei găsi. N-ai decât să întinzi mâna spre bibliotecă și să chemi către tine acest talisman: Cartea.

Montesquieu

* * *

Dacă Biserica este Casa lui Dumnezeu, atunci Biblioteca este Templul Spiritului Uman; este Blazonul unei nobleți care are Infinitul ca strămoș și ca posteritate.

Paul Christian

* * *

Marile biblioteci ale vremii noastre sunt mai mult decât toate oceanele de amintiri, mai mult decât toate furtunile de sentimente și decât toate luptele cu inerția. Ele condensează identitatea umanității, reflectă sensul lumii, sunt pavăze mari împotriva singurătății și neliniștii.

Ion Stoica

* * *

Fără a avea o însemnătate politică, fără a lua parte la formarea cetățenilor activi ai statului, biblioteca publică este nulă.

Bogdan Petriceicu Hasdeu

* * *

Toți acei ce au acces la o bibliotecă, la cărți, sunt niște inși mai buni decât alții, mai fortificați, iar durerile îi ating mai puțin și nefericirile trec mai repede.

Mircea Eliade

* * *

O bibliotecă este locul cu adevărat vrednic de respect, în care oamenii

Platforma on/off line

își păstrează istoria experiențelor, a dibuirilor, a descoperirilor și a proiectelor lor...

Georges Duhamel

* * *

Bibliotecile ca manifestări sunt produse ale unor profunde necesități culturale ale popoarelor de elită care, la rândul lor, constituie cele mai puternice și indispensabile instrumente pentru înaintarea și răspândirea culturii care, la rândul ei, a dat dovadă că temelia de existență a unui neam și țară este nu numai prosperitatea economică, ci și lumina pe care o dă cultura...

Aurel Filimon

* * *

Nu știu cum a fost copilăria ta, dar noi nu aveam mulți bani. Mergeam la film sâmbătă seara, iar în seara de miercuri, părinții ne duceau la bibliotecă. Era o senzație atât de plăcută să merg și să îmi iau propria carte.

Robert Redford

* * *

Nimic nu-l face pe om mai reverențios decât reușește să-l facă o bibliotecă.

Winston Churchill

* * *

Bibliotecile sunt linia roșie între civilizație și barbarism.

Neil Gaiman

* * *

Sunt absolut convins că n-aș fi ajuns omul care sunt și n-aș fi avut această carieră dacă n-ar fi fost biblioteca.

Nail Gaiman

* * *

Biblioteca înseamnă Universul adus acasă.

Mihai Cimpoi

* * *

...Sănătatea unei societăți depinde în mare măsură de calitatea bibliotecilor ei.

Vasile Romanciuc

* * *

Atât timp cât o comunitate este înzestrată cu biblioteci, istoria trecutului se regăsește în cea prezentă și viitoare.

Nicolae Busuioc

* * *

O bibliotecă nu este un lux, ci una din necesitățile vieții.

Henry Ward Beecher

* * *

A library is not a luxury, but one of the necessities of life.

Henry Ward Beecher

* * *

Noi avem obligația de a sprijini bibliotecile, a utiliza bibliotecile, de a încuraja pe alții să utilizeze bibliotecile. Dacă nu prețuiți bibliotecile, atunci nu prețuiți informația, nici cultura, nici înțelepciunea. Ștergând urmele trecutului, prejudecați viitorul.

Neil Gaiman

* * *

„Hrană pentru suflet”/ „Nutrimentum spiritus” / „Food for the soul”

Inscripție pe Biblioteca Regală din Berlin

* * *

The medicine chest of the soul.

Inscripție pe ușa bibliotecii din Theba

* * *

A library represents the mind of its collector, his fancies and foibles, his strength and weakness, his prejudices and preferences. Particularly is this the case if to the character of a collector he adds – or tries to add – the qualities of a student who wishes to know the books and the lives of the men who wrote them. The friendships of his life, the phases of his growth, the vagaries of his mind, all are represented.

Sir William Osler

* * *

Libraries are as the shrines where all the relics of the ancient saints, full of true virtue, and that without delusion or imposture, are preserved and reposed.

Francis Bacon

Platforma on/off line

* * *

A library is but the soul's burial-ground. It is the land of shadows.

Henry Ward Beecher

* * *

The library is not a shrine for the worship of books. It is not a temple where literary incense must be burned or where one's devotion to the bound book is expressed in ritual. A library, to modify the famous metaphor of Socrates, should be the delivery room for the birth of ideas – a place where history comes to life.

Norman Cousins

* * *

A great library contains the diary of the human race.

George Mercer Dawson

* * *

A good library is a place, a palace where the lofty spirits of all nations and generations meet.

Samuel Niger

* * *

Până la cărți, rămânea mărturie cimitirul. L-a învins biblioteca. Cartea - ți-e țară, ți-e fiică, ți-e surioară, prietenă și iubire.

Tudor Arghezi

* * *

... Dintre toate științele, bibliologia este poate cea mai importantă, pentru că omul modern trăiește doar în măsura în care își apropie, prin intermediul cărții, realitatea spiritului dinaintea lui și din cercurile dinafara lui. Dacă filogenetic ființa umană descinde din maimuță, indiscutabil omul modern, produs al unei miraculoase mutații, descinde din carte și este, finalmente, o creație a cărții.

Rappaport

* * *

Cultura de consum macină, a mâncat o parte din lumea care trăia în biblioteci. Biblioteca era o manieră de evadare din real, nu erau ziare, televiziuni. Era coadă la brânză, la carne și la biblioteci.

Mircea Dinescu

* * *

Dacă ai o grădină și o bibliotecă, ai tot ceea ce îți trebuie.

Cicero

* * *

Biblioteca: grădină de cărți.

Costel Zăgan

* * *

Dacă citatele ar dispărea pe neașteptate, am cunoaște adevărata greutate a bibliotecilor.

Fabrizio Caramagna

* * *

O mică bibliotecă ce crește în fiecare an este o parte onorabilă din istoria unui om.

Henry Ward Beecher

* * *

A little library, growing larger every year, is an honourable part of a man's history.

Henry Ward Beecher

* * *

*Biblioteca din bibliotecă
Prietenul vechi ca vinul
și rar ca potopul este bibliotecar
îl caut mereu prin cărți
el însuși fiind un morman de cărți
încât nu mai sunt sigur
în care bibliotecă mă aflu
mai ales când nu ne-nțelegem
mă gândesc că de-oi muri cândva
din el vor ieși două suflete
unul al său și unul al bibliotecii.*

Marin Ifrim

* * *

*Toate cărțile din lume, de când lumea câte-au fost,
Minunatul meu prieten le cunoaște pe de rost;
Tot ce mintea omenească până astăzi a știut,
În savantu-i cap de dascăl, s-a-ndesat și... a-ncăput:
Biblioteca vestită! așa plină, că-n zadar
Am dori să mai încapă și un bibliotecar.*

Ion Luca Caragiale

* * *

A construi o bibliotecă înseamnă a crea o viață. Biblioteca nu va fi niciodată o colecție întâmplătoare de cărți.

Carlos María Domínguez

* * *

E foarte curios că, de fapt, eu mi-am făcut cultura la bibliotecă. Eu nu prea aveam cărți în casă, dar programul meu zilnic după orele de la facultate, o a doua casă a mea, locul unde m-am hrănit cu literatura importantă care m-a făcut să ajung și scriitorul care sunt, omul care sunt și caracterul care sunt, a fost Biblioteca pentru Relațiile cu Străinătatea, de pe Dacia. Când luam un scriitor și citeam o carte de-a lui care îmi plăcea foarte mult și simțeam eu că și consonez în totul cu concepția lui de viață, cu viziunea lui, cu stilul lui, atunci îmi notam la fișier toate cărțile, toate titlurile care existau în bibliotecă, și le citeam, pe rând, pe toate.

Asta a fost atracția mea principală. Pe lângă bucuriile oricărui tânăr, atracția sentimentală, atracția erotică. Dar a doua iubire la fel de mare, a doua atracție la fel de mare, fără să exagerez, pentru mine a fost literatura, pentru că dacă mă gândesc bine, se poate face și o comparație perfectă între atracția fizică, materială dacă vrei, atracția frumosului, a trăsăturilor omului din fața ta care-ți plac, care te fac să visezi, care te fac să-ți dorești o atingere, și exact aceeași bucurie și atracție pe care o poți simți față de un personaj dintr-o carte. Eu m-am îndrăgostit de foarte multe personaje din cărți și de autori. Oricum, n-am înțeles niciodată foarte bine pentru ce se face delimitarea asta strictă între autor, narator și personaj pentru că eu când scriu, eu sunt întotdeauna toate în unul, eu sunt și autor și narator și personaj. Pentru că scriitorul este cartea, el este în tot ceea ce este acolo. El se transpune în interiorul oricărui obiect și obiectul acela începe să capete fizionomia omului care îți vorbește despre el și din cauza asta, voiam să spun, lectura mie mi-a dat aproape o plăcere erotică și bucuria era la fel de intensă cu bucuria întâlnirii cu un băiat care-mi plăcea.

Nora Iuga

CITATE DESPRE BIBLIOTECAR

Gardieni ai adevărului și ai cunoașterii, bibliotecarilor trebuie să le mulțumim pentru rolul lor de apărători ai dreptului la intimitate, la instruire, la gândire independentă și mai presus de orice, la lectură.

Barack Obama

* * *

Google îți poate returna 100.000 de răspunsuri, un bibliotecar ți-l poate da pe cel corect.

Neil Gaiman

* * *

Cartea e de o mie de ori mai prețioasă dacă lângă ea, aproape de ea, în bibliotecă stă o călăuză, bibliotecarul. El o știe pe cea mai bună pentru tine, pe cea proaspăt sosită, pe cea care știe a răspunde tocmai la întrebările tale.

Mihai Beniuc

* * *

Fiecare bibliotecar este, într-o oarecare măsură, un arhitect. Acesta își construiește colecția sub forma unui labirint în interiorul căruia cititorul trebuie să își croiască un drum, să se descopere pe sine însuși și să trăiască.

Michel Melot

* * *

Bibliotecarii – această nobilă breaslă de intermediari ai înțelepciunii tipărite – au astăzi în foarte multe locuri reprezentanți meritoși și vrednici de stimă.

Aurel Baranga

* * *

A fi bibliotecar nu înseamnă să fii neutru, ori pasiv, ori să aștepți o întrebare. Înseamnă să fi-i agentul schimbărilor pozitive radicale în cadrul comunității tale.

R. David Lankes

CITATE DESPRE CARTE

Literatura ne poate apăra de spălarea totală pe creier, chiar dacă nu poate devia glonțul și barbaria.

Matei Vișniec

* * *

Nu există decât două lucruri absolut onorabile pe acest pământ – medicina, care tămăduiește corpul și literatura, care tămăduiește sufletul.

Ray Bradbury

* * *

Fără cărți, viața ar fi o eroare.

Fridrich Nietzsche

* * *

Respectul față de cărți poate fi manifestat doar prin folosirea lor.

Umberto Eco

* * *

Unele cărți se citesc în bucătărie, altele, în salon. O carte bună se citește oriunde.

Proverb

* * *

Books are my freedom.

Jeanette Winterson

* * *

If we encounter a man of rare intellect, we should ask him what books he reads.

Ralph Waldo Emerson

* * *

Cartea este și dânsa armă puternică. La lumina și învățătura cărții se deșteaptă conștiința națională. Iar deșteptarea conștiinței naționale este singura cetate care nu o răpune dușmanul.

V.A. Urechia

* * *

O carte extraordinară care vine de la un gânditor remarcabil este o corabie a gândirii, plină până la refuz cu adevăr și frumusețe.

Theodore Parker

* * *

Cărțile fac parte din istoria noastră, din identitatea noastră și este de datoria noastră să le facem accesibile tuturor.

François Hollande

* * *

... Cartea nu este o marfă ca toate celelalte, cărțile ne învață cum să trăim, ne structurează personalitatea. Trebuie să facem tot posibilul pentru ca să le redăm copiilor gustul pentru lectură.

François Hollande

* * *

Unele cărți sunt gustate; altele înghițite, prea puține însă trebuiesc mestecate și digerate.

Francis Bacon

* * *

Orice carte care ne inspiră să trăim o viață mai bună, este o carte bună.

Fulton J. Sheen

* * *

În afara unui câine, cartea este cel mai bun prieten al omului, înăuntrul unui câine este prea întuneric ca să poți citi.

Groucho Marx

* * *

Camarado, aceasta nu-i o carte, cine-o atinge, atinge un om.

Walt Whitman

* * *

Vrei un prieten adevărat, ia-ți o carte!

Aurelian Silvestru

* * *

O carte bună își ascunde cele mai bune pagini printre cuvinte.

Proverb

* * *

O carte nu este un simplu articol de consum, ci un capital și, de cele mai multe ori, în cazul oamenilor care sunt la început în viață, este singurul lor capital.

Thomas Jefferson

* * *

Niciodată să nu termini o carte doar pentru că ai început-o.

John Witherspoon

Platforma on/off line

* * *

Cărțile trebuie tratate cu respect, ele reprezentând, însuși, sufletul autorului lor.

Irina Binder

* * *

Cărțile sunt căraușii civilizației. Fără cărți istoria e mută, literatura nu are glas, știința – paralizată, iar gândirea și meditația – suspendate.

Barbara Tuchman

* * *

Cât de fericită mi-a fost copilăria, știu doar cărțile care m-au îngrijit ca pe copilul lor și care mi-au citit și ele, la rândul lor, sufletul, reflectându-se în acesta ca un cer albastru în oglinda unei ape.

N. Dabija

* * *

Fiecare carte pare că închide în ea un suflet. Și cum o atingi cu ochii și cu mintea, sufletul ți se deschide ca un prieten bun.

M. Gorki

* * *

Orice om e o carte în devenire.

N. Dabija

* * *

Când eram mic îmi doream să fiu o carte, nu un om.

Amos Oz

* * *

În cărți se văd lucruri atât de interesante și atât de folositoare.

Iulia Hasdeu

* * *

O carte care nu este citită de nimeni, nu există. La fel dacă un scriitor este genial, ne face și pe noi geniali. Fiecare dintre noi care îl citim și-l înțelegem devenim geniali. Asta este un lucru extraordinar pe care ni-l dă literatura.

Mircea Cărtărescu

* * *

Eu nu pot trăi fără cărți.

Thomas Jefferson

* * *

Să spargem vitrinele în care nu se află o carte românească.

George Călinescu

* * *

Cărțile au aceiași dușmani ca oamenii: focul, umezeala, animalele, vremea și propriul lor conținut.

Paul Valery

* * *

Multe cărți ar fi reușit să fie mai clare dacă nu și-ar fi dorit să fie atât de clare.

Immanuel Kant

* * *

O carte cu totul nouă și originală ar fi aceea care ar face să se iubească adevăruri vechi.

Luc de Clapiers

* * *

Romanul e o carte cu oameni.

Mircea Eliade

* * *

Cărțile cele mai bune sunt acelea pe care cei care le citesc cred ca le-ar fi putut face.

Blaise Pascal

* * *

Cartea bună e ca și o conversație cu un om deștept.

Lev Tolstoi

* * *

Eu exist nu atât prin istoria vieții și a carierei mele, cât mai ales prin cărțile mele.

Nicolae Breban

* * *

Fiecare roman este mai greu decât predecesorul lui deoarece trebuie să muncesc mai mult pentru a nu mă repeta. În orice caz, mă bucur de provocare. Este cea mai bună slujbă din lume.

Jonathan Kellerman

* * *

Scriitorul nu este decât jumătate din cartea sa. Cealaltă jumătate este cititorul, de la care scriitorul are de învățat.

P. L. Travers

Platforma on/off line

* * *

O carte poate fi comparată cu vecinul tău: dacă este bună, nu durează prea mult; dacă este rea, nu poți scăpa suficient de repede de ea.

Rupert Brooke

* * *

Când o carte veche este publicată, citește una veche.

Samuel Rogers

* * *

Chiar și cea mai proastă carte ne poate da o temă de gândire.

Wisława Szymborska

* * *

Cartea este viața timpului nostru.

Vissarion Belinsky

* * *

Cărțile, consideră că, au puterea de a opri timpul în loc, de a-l face să se retragă sau să se arunce în viitor.

Jim Bishop

* * *

Adevărata miză a cărților mele este erosul, nu logosul.

Dan Stanca

* * *

Cele mai bune cărți sunt cele care mi se deschid în fiecare zi în oamenii din jur.

Marius Torok

* * *

Scrierea unei cărți reprezintă o activitate foarte singuratică. Suntem în totalitate izolați de restul lumii, subjugăți gândurilor și obsesiilor noastre.

Mario Vargas Llosa

* * *

Scriu cărți pentru a afla despre lucruri.

Rebecca West

* * *

Cărțile sunt destul de bune în felul lor, dar sunt înlocuitori patetici pentru viață.

Robert Louis Stevenson

* * *

Cartea nu-i lucru rău. Pentru mine a fost mângâierea vieții. M-am însoțit cu ea și cu pustia și am ajuns la liniște și înțelepciune.

Mihail Sadoveanu

* * *

Chiar și cărțile rele sunt cărți, prin urmare ele sunt sacre.

Gunter Grass

* * *

Cărțile mele sunt ca apa, cărțile marilor genii sunt ca vinul, din fericire toată lumea bea apă.

Mark Twain

* * *

Poartă haina veche și cumpără cartea nouă.

Ambrose Bierce

* * *

Coperțile acestei cărți sunt mult prea îndepărtate.

Ambrose Bierce

* * *

O nuvelă bună ne spune adevărul despre eroul său, o nuvelă proastă ne spune adevărul despre autorul său.

Gilbert Keith Chesterton

* * *

Cartea este asemenea unei grădini pe care o poți purta într-un buzunar.

Proverb chinezesc

* * *

Cărțile sunt prieteni reci, dar siguri.

Victor Hugo

* * *

Cartea e o fângăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.

T. Arghezi

* * *

Știința de carte împlânzește inima și sădește bunătate și milostenie

Mark Twain

Platforma on/off line

* * *

De multe ori, viitorul unui om a depins de lectura unei cărți.

Ralph Waldo Emerson

* * *

Când deschidem cărțile, descoperim că avem aripi.

Helen Hayes

* * *

Învățați copiii nu doar să citească, ci deopotrivă să pună sub semnul întrebării tot ce citesc.

George Carlin

* * *

Nici o carte nu este atât de rea încât să nu folosească la nimic.

Plinius Junior

* * *

Cărțile sunt felul oamenilor de a avea aripi ca îngerii.

Andrei Pleșu

* * *

Unele cărți ar trebui gustate, altele devorate, însă doar câteva ar trebui mestecate și digerate pe îndelete. Iar ca să găsești acele cărți cu adevărat valoroase, care să-ți îmbogățească mintea și sufletul, trebuie să citești sute de cărți.

Cornelia Funke

* * *

Cartea e o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.

Tudor Arghezi

* * *

Din cărți culegi înțelepciune.

Ion Creangă

* * *

Folosul îl găsești nu în cărți multe, ci în cărți bune.

Seneca

* * *

O casă fără cărți este aidoma unei camere fără ferestre.

Heinrich Mann

* * *

Cartea trebuie să fie un spărgător de gheață care distruge mărele înghețate dinăuntrul sufletelor noastre.

Franz Kafka

* * *

Prieteni, căutați cărțile bune: ele sunt adevărații prieteni care nu vă lingușesc, dar nici nu vă ceartă.

Francis Bacon

* * *

Cărțile sunt de folos pentru a-i arăta unui om că gândurile sale originale nu sunt, de fapt, foarte noi.

Abraham Lincoln

* * *

Cartea e un univers secret creat de un om înzestrat cu geniu.

Voltaire

* * *

Cărțile sunt albinele care duc polenul însuflețitor de la o minte la alta.

James Russell Lowell

* * *

Cărțile sunt prietenii cei mai liniștiți și constanți, consilierii cei mai accesibili și înțelepți și profesorii cu cea mai multă răbdare.

Charles W. Eliot

* * *

Cărțile sunt mici și nostime fragmente portabile de gândire.

Susan Montag

* * *

Cărțile sunt amantele singuraticilor.

Teodor Burnar

* * *

Cartea este cea mai complicată și cea mai măreață minune dintre minunile create de omenire în calea ei spre fericire.

Petre Chiva-Coadă

* * *

Cartea este labirintul din care trebuie să ieși cu lumină.

Samuel Johnson

* * *

Nu există cărți pentru copii și cărți pentru adulți – există doar cărți bune și cărți rele. Toată lumea ar trebui să le citească pe cele bune.

Stephanie Meyer

Platforma on/off line

* * *

N-ar trebui să scriem cărți decât pentru a spune în ele lucruri pe care n-am îndrăznit să le mărturisim nimănu.

Emil Cioran

* * *

Cărțile sunt moștenirile pe care marile spirite le lasă omenirii, care sunt date din generație în generație ca daruri pentru posteritatea celor care nu s-au născut încă.

Joseph Addison

* * *

O carte este un dar pe care îl poți deschide iar și iar.

Garrison Keillor

* * *

Cărțile sunt cloroformul binecuvântat al minții.

Robert Chambers

* * *

Cărțile sunt un refugiu, un fel de refugiu monahal, față de vulgaritățile lumii reale.

Walter Pater

* * *

În cărți există mai multe comori decât în toate cuferele piraților de pe Insula Comorii.

Walt Disney

* * *

Cărțile sunt făcute pentru oamenii care își doresc să trăiască altundeva.

Mark Twain

* * *

Cărțile pot fi extrem de periculoase. Pe cele mai bune dintre ele ar trebui pus un avertisment: Atenție! Îți poate schimba viața!

Helen Exley

* * *

Stăpânește cărțile și nu le lăsa să te conducă. Citește pentru a trăi, nu trăi pentru a citi.

Owen Meredith

* * *

Iubitorii cărților mă vor înțelege și vor recunoaște simțământul că plăcerea unei biblioteci constă în simplul fapt al existenței ei.

Jan Morris

* * *

Cărțile îți deschid mintea, îți lărgesc gândirea și te întăresc precum nimic altceva.

William Feather

* * *

Știu când o carte e „bună”. Criteriul este simplu: ea trebuie să te mute în lumea pe care o deschide.

Gabriel Liiceanu

* * *

Cărțile nu sunt făcute ca să stea în bibliotecă, dar totuși, nu e nici o mobilă mai frumoasă ca un raft plin de cărți.

Henry Ward Beecher

* * *

Ești la fel astăzi ca peste cinci ani, cu excepția oamenilor pe care îi întâlnești și a cărților pe care le citești.

Charlie Jones

* * *

Mi-a plăcut să caut frumusețile limbii și puterea vie a imaginilor. Le-am găsit în multe cărți ale trecutului și în creația anonimă a folclorului spre care m-am aplecat întotdeauna cu interes și prețuire...

Mihail Sadoveanu

* * *

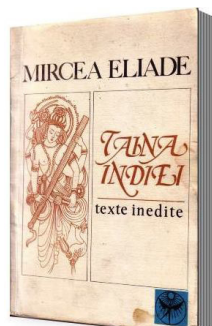
Cartea este o luminiță pe care altcineva a aprins-o pentru tine să-ți lumineze clipele de singurătate.

Anonim

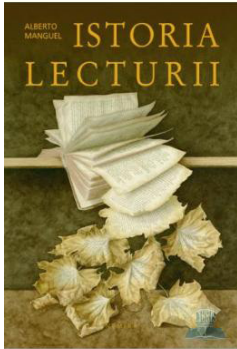
* * *

Books are the foundation of a civil society and it can't be a functioning society without good access to books. I have spent more time than I should in libraries because I am a writer, but my argument is that if you cut our libraries now, it's completely the wrong time. Libraries are such an important facility for the community.

Gwyneth Lewis

CITATE DESPRE LECTURĂ

Nu toți cei care citesc devin lideri. Însă toți liderii citesc.

Harry S. Truman

* * *

O oră în care ai citit e o oră furată din paradis.

Thomas Warthon

* * *

Oricât de ocupat ai fi, trebuie să găsești timp ca să citești. Altfel vei capitula în fața ignoranței.

Confucius

* * *

Cititul este miracolul rodnic al comunicării în mijlocul solitudinii.

Marcel Proust

* * *

Scopul vostru trebuie să fie cunoașterea. Cu cât veți ști mai multe, cu atât veți fi mai înalți. Orice carte citită, orice lecție învățată, se vor așeza sub voi și vă vor ridica deasupra celorlalți. Veți domina cu mintea. Nu e nimic mai frumos decât asta.

Tudor Chirilă

* * *

Trebuie să schimbați asta. Care e calea? Să citiți. Literatura universală o să vă învețe să deosebiți Binele de Rău. Balzac, Stendhal, Dumas, Dostoievski, Dickens, Tolstoi, Goethe, toți deosebesc Binele de Rău.

Tudor Chirilă

* * *

Citiți, citiți, cititul vă face fericiți și inteligenți.

Michel Tournier

* * *

Întotdeauna să citești cărți care te vor face să arăți bine, dacă mori în mijlocul lecturii.

Patrick Jake O'Rourke

* * *

Cele trei reguli practice pe care le ofer sunt: să nu citești niciodată o carte mai nouă de un an, să nu citești niciodată altceva decât cărți faimoase, să nu citești niciodată decât ce-ți place.

Logan Pearsall Smith

* * *

Este curios cât de tiranic poate fi obiceiul de a citi.

James Russell Lowell

* * *

Scrie ca să nu pierzi florile gândului tău, pe care, altfel, le ia vântul.

Nicolae Iorga

* * *

Fiecare carte pe care o citești este un punct elucidat din necunoscut.

Cristian Teleuca

* * *

Nu mai pot să citesc decât cărțile care mă îndeamnă să lucrez, peste celelalte, gândirea mea lunecă așa cum ar luneca plugul pe marmură.

Alfred de Vigny

* * *

Citește pentru a trăi.

Helen Fielding

* * *

Viața este prea scurtă pentru a citi cărți proaste.

Gerhart Hauptmann

* * *

Mi-am trăit toată viața citind pentru că, probabil, nu am putut altfel. Acesta mi-a fost rostul și menirea.

Zigu Ornea

* * *

...Căci nu este alta și mai frumoasă, și mai cu folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților.

Miron Costin

* * *

Mai vârtos să înțelegi ce citești, că a citi și a nu înțelege este a vântura vântul și a fierbe apa.

Miron Costin

Platforma on/off line

* * *

Nu am văzut niciodată o problemă care să nu poată fi rezolvată cu o oră de citit.

Montesquieu

* * *

Omul care nu citește nici o carte bună, nu are nici un avantaj față de cel care nu poate să le citească.

Mark Twain

* * *

Hobby-urile mele sunt cititul, ascultatul muzicii și liniștea.

Edith Sitwell

* * *

Poezia este ca un vis al științei.

Francis Bacon

* * *

Să nu lași o zi să treacă fără să citești, fără să vezi sau să auzi ceva frumos.

Goethe

* * *

Lectura e o formă de fericire, dar nu poți obliga pe nimeni să fie fericit.

Jorge Luis Borges

* * *

Adesea mi-e milă de oamenii care nu citesc cărți. Ei nu știu că pierd șansa de a trăi o viață în plus.

Scott Corbett

* * *

Lectura spulberă sterilitatea minții, incită gândirea și deschide câmp larg imaginației. Lectura este un mijloc de regăsire a inspirației.

Daniel Varujan

* * *

Un cititor trăiește o mie de vieți până moare. Un om care nu citește, trăiește o singură dată.

George R. Martin

* * *

Spune-mi ce cărți citești, ca să-ți spun ce prețuiești.

Proverb român

* * *

Citește. Numai citind mereu creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imagini.

M. Eminescu

Lectura Central

* * *

A citi pentru întâia oară o carte este ca și cum ți-ai face un nou prieten; a reciti o carte este precum te-ai întâlni cu un vechi prieten.

Proverb chinezesc

* * *

Un om ar trebui să citească ceea ce-l îndeamnă înclinația, căci ceea ce citește ca o îndatorire îi va fi de prea puțin folos.

Samuel Johnson

* * *

Lectura, iată învățătura cea mai bună.

A. Pușkin

* * *

Televizorul este pentru mine un mod foarte bun de a mă educa. De fiecare dată când cineva pornește televizorul, mă duc în altă cameră ca să citesc o carte.

Groucho Marx

* * *

A căpăta obiceiul de a citi înseamnă a-ți crea un refugiu personal față de toate nenorocirile lumii.

W. Somerset Maugham

* * *

Cititul este pentru minte ceea ce înseamnă exercițiul fizic pentru trup.

Richard Steele

* * *

Lectura este o călătorie interioară!

Cornel Zagan

* * *

Cultivarea este ceea ce rămâne când încheiem cititul. Din nefericire, mulți citesc ceva ușor, ca să le vină somnul, în timp ce lectura este ca să ne trezim.

Cuviosul Paisie Aghioritul

* * *

Lectura este pentru omul modern un viciu sau o osândă. Citim ca să trecem examenele, să ne informăm sau citim din profesiune. Mă gândesc însă că lectura ar putea implica și funcții mai nobile, adică mai firești.

Mircea Eliade

* * *

Lectura ar putea fi un mijloc de alimentare spirituală continuă, nu

Platforma on/off line

numai un instrument de informație sau contemplație.

Mircea Eliade

* * *

Să citești cărți bune este ca și cum ai purta o conversație cu cei mai de seamă oameni ai secolelor trecute.

René Descartes

* * *

Nu citiți cărți bune, pentru că acelea foarte bune sunt atât de numeroase încât nu vă va ajunge viață măcar pentru a le răsfoi.

Theofil Simenschy

* * *

Lectura este hrana care te ajută să faci lucruri interesante.

Jennifer Egan

* * *

Reading for pleasure is one of the key factors in a child's later educational success, and as a nation we need to get our children reading for the joy of it, and talking excitedly to their friends about books, just as Faith is doing.

Cressida Cowell

* * *

Când cartea este închisă paginile se lipesc, iar cuvintele ajung să se îmbrățișeze. Unele chiar se sărută. Se îndrăgostesc unele de altele. E o apropiere care nu ține cont de venituri, statut social, diferențe culturale. „Tâmplar” se poate săruta cu o crizantemă, „șurub” se împrietenește cu „delfin”, „înger” se cuibărește în „vânt”.

Tudor Chirilă

* * *

Read as much as you can. Nothing will help you as much as reading.

J.K.Rowling

* * *

Citim ca să știm că nu suntem singuri.

William Nicholson

* * *

A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență sau, mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre: căci dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci.

Nicolae Manolescu

* * *

Dacă termin o carte pe săptămână, voi citi doar câteva mii de cărți în timpul vieții, adică aproximativ o zecime de procent din fondul celei mai mari biblioteci din lume. Important este să știi ce cărți să citești.

Carl Sagan

* * *

Marea problemă a lecturii ramâne, firește, asimilarea cărților citite. Sunt oameni care, citind, asimilează atât de personal substanța cărții, încât nu o mai memorează, nu rețin nici amănunte, nici schema generală. Își amintesc de o carte ca de o melodie; păstrează numai starea sufletească provocată sau precipitată de lectură. Alți oameni, citesc și rețin; nu e vorba de memoria lor, de virtutea de înregistrare a episoadelor și a personajelor, ci de bucuria pe care au descoperit-o în materia cărților citite, de puțința păstrării acestei bucurii. Cunosc lectori prodigioși, care nu pot vorbi decât foarte vag, foarte general, despre cărțile citite. Și sunt alți cititori care cunosc mai puțin o carte, și care totuși pot spune lucruri admirabile despre această carte, memorează și comentează cu o adresă uimitoare. Speciile acestea de cititori nu trebuie confundate. Noi apreciem, e drept, pe aceia care au memoria vie a cărților, care ne pot vorbi despre autorii favoriți, pot cita copios pasaje întregi și întreprind oricând exceze. Dar nu e mai puțin adevărat că cei mai prețioși cititori sunt aceia care uită cărțile, care asimilează atât de personal gândurile sau emoțiile autorilor citiți, încât nici nu-și mai amintesc de unde le-au luat. Asemenea cititori izbutesc să transforme funcția aceasta dificilă a lecturii într-o funcție organică, naturală, imitând gestul naturii, căci, după cum se știe, natura nu păstrează niciodată contururile și formele obiectelor asimilate, memoria lor, ci transformă neconținut substanța. () Într-adevăr, poți uita toți anii și toți domnii istoriei, toate bătăliile și toate cuceririle ei dacă ai citit odată o istorie universală, îți ramâne o viziune precisă a mersului omenirii, a tragediei și a demnității omului, și această viziune greu de exprimat și greu de formulat este o experiență personală a cărei valoare și adâncime nu o mai poate nimic suprima.

**Mircea Eliade, "Taina Indiei" -
fragment din "Arta și tehnica lecturii"**

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. **10 idei ingenioase pe care profesorii le pot folosi la clasă să atragă elevii spre citit** [on-line]. [Accesat 15.08.2017]. Disponibil: <https://hyperliteratura.ro/10-idei-ingenioase-ore-literatura/>

2. **16 pași de urmat dacă vrei să crești un cititor înrăit** [on-line]. [Accesat 09.08.2017]. Disponibil: <https://hyperliteratura.ro/sfaturi-pentru-a-creste-cititori/>

3. **25 Ideas to Motivate Young Readers** [on-line]. [citat 09.08.2017]. Disponibil: http://www.educationworld.com/a_lesson/lesson/lesson035.shtml

4. **59 Citate Celebre și Proverbe despre Carte și Lectură** [on-line]. [Accesat 09.06.2017]. Disponibil: <http://florinrosoga.ro/blog/citate-proverbe-despre-carte/#ixzz2rIMyMaie>

5. **60 Books for the Summer - Catherine Stihler MEP** [on-line]. [Accesat 08.07.2017]. Disponibil: https://www.youtube.com/watch?v=5d_YQ55uDDs

6. **Bădică, Eli. 9 spot-uri pentru promovarea lecturii** [on-line]. [Accesat 08.08.2017]. Disponibil: <http://www.bookaholic.ro/9-spot-uri-pentru-promovarea-lecturii.html>

7. **Book sales hit a record as children's fiction gains in popularity** [on-line]. [Accesat 03.07.2017]. Disponibil: <http://www.bbc.com/news/business-39718016>

8. **Biblioteca perfectă pentru o supradoză de lectură** [on-line]. [Accesat 07.07.2017]. Disponibil: <https://serialreaders.com/blog/2017/07/05/biblioteca-perfecta-supradoza-lectura/>

9. **Cartea, lectura și biblioteca, în citate și reflecții** [on-line]. [Accesat 13.06.2016]. Disponibil: <http://bibliotecamehedintifilialapogany.blogspot.com/2010/02/cartea-lectura-si-biblioteca-in-citate.htm>

10. **Cărțile pe față sau „cum să promovezi cititul într-un mod neconvențional”** [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: <http://scoaladevalori.ro/cartile-pe-fata-sau-cum-sa-promovezi-cititul-intr-un-mod-neconventional/>

11. **Citate celebre, aforisme, cugetări și maxime despre lectură** [on-line]. [Accesat 09.06.2016]. Disponibil: <http://www.intelepciune.ro/despre/lectura/citat>

12. **Citate despre biblioteci** [on-line]. [citat 02.06.2016]. Disponibil: <http://subi-ecte.citatepedia.ro/despre.php?p=15&s=bibliotec>

13. **Citate despre cărți** [on-line]. [citat 28.06.2016]. Disponibil: <https://www.face-book.com/Citate-despre-c%C4%83r%C8%9Bi->

191040877659196

14. **Citate despre cărți și lectură** [on-line]. [citat 14.06.2016]. Disponibil: <http://bookcaffe.wordpress.com/2013/07/29/270>

15. **Citate despre Cărți și Lectură** [on-line]. [Accesat 21.06.2016]. Disponibil: <http://www.pinterest.com/bestsellermd/citate-despre-carti-si-lectur>

16. **Citate și proverbe despre lectură** [on-line]. [Accesat 14.06.2016]. Disponibil: <http://cunosc.ro/citate-si-proverbe-despre-lectura/>

17. **Cititul în Republica Moldova cine sunt cititorii și unde aceștia citesc** [on-line]. [Accesat 03.07.2017]. Disponibil: <http://diez.md/2015/05/15/infografic-cititul-in-republica-moldova-cine-sunt-cititorii-si-unde-acestia-citesc/>

18. **Clinton, Hillary. Live Remarks: keynote address at ALA Conference and Exhibition in Chicago** [on-line]. [Accesat 03.07.2017]. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=2bDQIP45OuY&feature=youtu.be>

19. **Clinton, Hillary. Says Libraries Are Essential In Fight To Defend ‘Truth And Reason’** [on-line]. [Accesat 03.07.2017]. Disponibil: http://www.huffingtonpost.com/entry/hillary-clinton-reading_us_5952728be4b0da2c731eb29c?ncid=inblnkushpmg00000009

20. **Club de lectură la biblioteca publică Douglass SUA** [on-line]. [Accesat 25.07.2017]. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=kivyztEB-ZA&feature=share>

21. **Copiii înconjurați de cărți câștigă mai mult ca adulții!** [on-line]. [Accesat 06.07.2017]. Disponibil: <http://www.cartedelaora5.ro/copiii-inconjurati-de-carti-castiga-mai-mult-ca-adulti/>

22. **Cugetări despre Citit** [on-line]. [Accesat 27.06.2016]. Disponibil: <http://cugetare.ro/category/categorii/citate-despre-citit/>

23. **Cum să citești mai mult și cum să-ți disciplinezi lectura?** [on-line]. [Accesat 07.07.2017]. Disponibil: <https://www.roportal.ro/articole/despre/cum-sa-citesti-mai-mult-si-cum-sa-ti-disciplinezi-lectura-1861/>

24. **Cum se naște o carte** [on-line]. [Accesat 22.07.2017]. Disponibil: <https://www.facebook.com/ValeriuCroitoru/posts/10209242889780444>

25. **Deținuții evadează în lectură – O campanie susținută de Radio România Cultural** [on-line]. [Accesat 08.07.2017]. Disponibil: <https://radioromaniacultural.ro/detinitii-evadeaza-in-lectura-o-campanie-sustinuta-de-radio-romania-cultural/>

26. Dobreanu, Cristina. **Doi foști consultanți fac un milion de euro pe an din cărți de specialitate pe care le împrumută angajaților din**

Platforma on/off line

corporații [on-line]. [Accesat 09.08.2017]. Disponibil: <https://www.newmoney.ro/doi-fosti-consultanti-fac-un-milion-de-euro-pe-an-din-carti-de-specialitate-pe-care-le-imprumuta-angajatilor-din-corporatii/>

27. **Efectele cititului asupra copiilor mici** [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: http://www.psychologies.ro/anchete-si-dosar/efectele-cititului-asupra-copiilor-mici-2162565?utm_source=PsychologiesOwn&utm_medium=FB&utm_campaign=FB-Post

28. Erizanu, Gheorghe. „**Cei care administrează statul consideră că cititul la români e businessul editorului**” [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: <http://www.forbes.ro/gheorghe-erizanu-cartier-cei-care-administreaza-statul-considera-ca-cititul-la-romani-e-businessul-editorului-87444>

29. Georgevici, Claudia. **Cum îl faci pe copil să îndrăgească lectura**” [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: http://www.clicksanatate.ro/Cum-il-faci-pe-copil-sa-indrageasca-lectura_0_4554.html

30. **Importanța lecturii în instruirea și educarea elevilor** [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: <http://www.tribunainvatamantului.ro/importanta-lecturii-in-instruirea-si-educarea-elevilor/>

31. Jacobson, Linda. **Storytime: A Classic Library Service Boosts Literacy and More, Studies Show**. [on-line]. [Accesat 08.07.2017]. Disponibil: <http://www.slj.com/2017/07/standards/early-learning/storytime-a-classic-library-service-boosts-literacy-and-more-studies-show/#>

32. **Lectura. Citate celebre** [on-line]. [Accesat 17.06.2016]. Disponibil: <http://www.rightwords.ro/citate/cautare/lectura>

33. **Lectura cea de toate zilele** [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: <http://www.timpul.md/articol/lectura-cea-de-toate-zilele-31733.html>

34. **Lectura în dezvoltarea culturală a individului** [on-line]. [Accesat 03.07.2017]. Disponibil: <http://www.scribub.com/literatura-romana/Lectura-in-dezvoltarea-cultura53211209.php>

35. **Maxime despre lectură** [on-line]. [Accesat 14.06.2016]. Disponibil: <http://gim-naziul-soroca.wikidot.com/contact/>

36. **Metode și experiențe de promovare a cărții și lecturii** : [în țările lumii] [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/buletin-2014> (p. 6-14)

37. „**O carte bună pentru cei mai buni**”: Repere privind organizarea unei campanii de colectare a cărților [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/buletin-2014> (p. 15)

38. **Pappas, John. Building a Better World" with City Building Games: Ideas for Summer Reading** [on-line]. [Accesat 08.07.2017].

Disponibil: <http://www.webjunction.org/news/webjunction/city-building-games.html>

39. Popova, Maria. **The Greatest Books of All Time, As Voted by 125 Famous Authors by** [on-line]. [Accesat 09.06.2016]. Disponibil: <https://www.brainpickings.org/2012/01/30/writers-top-ten-favorite-books>

40. **Proiectul Trenul de lectură** [on-line]. [Accesat 11.07.2017]. Disponibil: <http://teodorbalangh.ro/proiectul-trenul-de-lectura/>

41. **Proverbe despre cărți** [on-line]. [Accesat 09.06.2016]. Disponibil: <http://www.proverb.ro/category/categorii/proverbe-despre-carti/>

42. **Quotations about Libraries and Librarians: Selecție de citate despre carte și lectură** [on-line]. [Accesat 22.06.2016]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/cdb-club/citate-cart>

43. Scobioală, Genoveva. **Diversitatea modalităților de promovare a lecturii la Biblioteca Municipală B. P.Hasdeu** [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: <http://bibliopolis.hasdeu.md/index.php?bpa=1324>

44. **Six firms currently bidding for Dubai Library project** [on-line]. [Accesat 03.07.2017]. Disponibil: <https://www.thebig5hub.com/news/2016/august/six-firms-currently-bidding-for-dubai-library-project/>

45. Stan, Cristina. **Cum poate vindeca scrisul traumele psihice și fizice** [on-line]. [Accesat 03.08.2017]. <https://hyperliteratura.ro/cum-poate-vindeca-scrisul-traumele-psihice-si-fizice/>

46. **Strategii pentru educarea gustului pentru lectură în rândul elevilor** [on-line]. [Accesat 05.07.2017]. Disponibil: <http://www.asociatia-profesorilor.ro/educarea-gustului-pentru-lectura.html>

47. **Subject List** [on-line]. [Accesat 02.06.2016]. Disponibil: <http://archive.ifla.org/I/humour/subj.htm>

48. **The advantages of summer reading** [on-line]. [Accesat 06.07.2017] Disponibil: <http://wpri.com/2017/06/26/the-advantages-of-summer-reading/>

49. **UAE brings in National Law of Reading** [on-line]. [Accesat 03.07.2017]. Disponibil: <http://www.thebookseller.com/news/uae-brings-national-law-reading-425911>

50. **Viitorul cărții văzut de The Economist** [on-line]. [Accesat 03.07.2017]. Disponibil: <http://www.bookaholic.ro/viitorul-cartii-vazut-de-the-economist.html>

LecturaCentral
www.lecturacentral.wordpress.com

Bun de tipar: 19.10.2017

Coli de tipar: 8,25

Tiraj: 100 ex.

Apărut: 2017

Tiparul sub comanda nr. 22
Executat la Centrul
editorial-poligrafic, BNRM,
str. 31 August 1989 nr. 78 A,
Chişinău